

**MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM ALANINDAKİ
PROBLEMLER**

-I-

**MESLEK LİSELERİ
ARAŞTIRMASI**

Yz strateji

ANKARA 2004

ARAŞTIRMANIN BÖLÜMLERİ

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Meslek Liseleri öğrenci ve öğretmenleri üzerinde yapılan bu araştırma iki ana bölümden oluşmaktadır.

1-Meslek Lisesi son sınıf öğrencileri araştırması

2-Meslek Lisesi öğretmenleri araştırması

Meslek Lisesi son sınıf öğrencileri üzerindeki araştırma 4 ayrı alt grup üzerinde 4 ayrı araştırma şeklinde yürütülmüştür:

1-Erkek Teknik Liseleri Öğrencileri

2-Kız Teknik Liseleri Öğrencileri

3-Turizm ve Ticaret Liseleri Öğrencileri

4-İmam-Hatip Liseleri Öğrencileri

Meslek Lisesi son sınıf öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada okulların özellikleri (staj, atölye çalışması vb.) göz önünde tutularak Erkek Teknik, Kız Teknik ile Turizm ve Ticaret Lisesi öğrencileri için ayrı bir soru formu (Ek - Form 1), İmam Hatip Lisesi öğrencileri için ayrı bir soru formu (Ek - Form 2) kullanılmıştır.

Meslek Lisesi öğretmenleri araştırması da 4 ayrı grup üzerinde yürütülmüştür. Meslek Lisesi öğretmenleri üzerindeki araştırmada da, öğrenciler gibi, Erkek Teknik, Kız Teknik ile Turizm ve Ticaret Lisesi öğretmenleri için ayrı bir soru formu (Ek – Form 3), İmam Hatip Lisesi öğretmenleri için de ayrı bir soru formu (Ek – Form 4) kullanılmıştır.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmayla mesleki ve teknik eğitim veren okullardaki öğrenci ve öğretmenlerin, Milli Eğitim Bakanlığının sınıflandırması esas alınarak, erkek teknik, kız teknik, ticaret-turizm ve din eğitimi kategorilerinde profillerini çıkarmak, eğitim sırasında karşılaştıkları problemleri çeşitli açılardan belirlemek, meslek eğitimi ve yüksek öğrenim konusundaki görüşlerini tespit etmek amaçlanmıştır. Problemlerin tespiti ve beklenti düzeyi ölçümü ile yaşanan sıkıntılara bulunacak çözüm yolları konusunda yapılacak tartışmalar için veri sağlamak hedeflenmiştir.

Bu amaçlar doğrultusunda aşağıdaki soruların cevapları aranmıştır:

1- Meslek okullarını tercih eden öğrencilerin ve bu okullardaki öğretmenlerin ailelerinin sosyal, kültürel ve ekonomik profili nedir?

2- Öğrenciler meslek lisesini, öğretmenler ise bu mesleği hangi etkilerle tercih etmişlerdir?

3- Öğrencilerin ve öğretmenlerinin yüksek öğrenime ilişkin görüş ve beklentileri nelerdir?

4- Öğrenciler ve öğretmenler okullarının eğitim kalitesi ve fiziki şartları konusunda ne düşünülmektedirler?

5- Öğrenciler ve öğretmenler okulda verilen eğitimle iş hayatı arasındaki uyumu ve staj/beceri uygulamasını nasıl değerlendirmektedirler?

6- Öğrencilerin ve öğretmenlerin mesleki eğitimin çeşitli alanlarına ilişkin problemler konusundaki görüşleri nelerdir?

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Ülkelerin sahip oldukları avantajlar iyi kullanılmadıkları takdirde tersine tepen silahlar gibi o ülkeler için büyük dezavantajlara dönüşebilirler. Nüfus ve stratejik konum bu avantajlara verilebilecek en iyi örneklerdir. Araştırmalar, oransal olarak büyük bir genç nüfusa sahip olmasına karşılık, bu nüfusu iyi eğitip istihdama hazırlayamayan ülkelerde ekonomik, sosyal ve siyasi krizlerin daha derin

yaşandığını ortaya koymaktadır. Türkiye'nin sahip olduğu büyük sayı ve orandaki genç nüfus, eğer kullanabilirse elindeki büyük bir avantajı, kullanamadığı takdirde ise büyük bir dezavantajı olacaktır.

Öte yandan yapılan karşılaştırmalı araştırmalar kalkınmada en önemli iki faktörün "eğitim" ve "ileri teknoloji" olduğunu ortaya koymaktadır. Eğitim sisteminin "mesleki eğitim" ağırlıklı olarak nitelikli işgücü yetiştirmesi ile bu nitelikli işgücü sayesinde hem ileri teknolojiye sahip olunması, hem de bu teknolojinin kullanılıp geliştirilmesi, kalkınmanın temelini oluşturmaktadır.

Ülkemizde mesleki eğitim, hem nitelik, hem de nicelik açısından düşüktür. Kalkınmış ülkelerde eğitim yaşındaki nüfusun ortalama %65'i onları bir mesleğe hazırlayan teknik ve meslek liselerinde, %35'i ise üniversiteye hazırlama amacı taşıyan genel liselerde okumaktadır. Ülkemizde ise bu oranlar tersinedir.

Mart 2003'te yayımlanan "Türk Üniversitelerinin Bugünkü Durumu" adını taşıyan YÖK raporuna göre, ülkemizdeki çeşitli liselerden 2001-2002 ders yılında mezun olan öğrenciler arasında genel lise mezunlarının toplam mezunlar içindeki payı %58, mesleki ve teknik lise mezunlarının payı ise %42'dir. 497.396 lise mezunundan 290.116'sı genel liselerden, 207.280'i ise mesleki ve teknik liselerden mezundur. Aynı rapora göre, "Türk yükseköğretim sistemi üzerinde oluşan demografik baskının temel nedeni, lise mezunlarının herhangi bir yükseköğretim kurumuna giremedikleri takdirde geçimlerini sağlayabilecek bilgi ve beceriden büyük ölçüde yoksun olmalarıdır."

Genel lise mezunlarının durumu bu iken acaba meslek lisesi mezunlarının durumu nasıldır?

Türkiye'de verilen mesleki eğitimin nitelik olarak düşüklüğü, mesleki eğitimden geçmiş olanların istihdamı aşamasında net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. İşyerleri mesleki yeterlilik bakımından zayıf olmaları nedeniyle istihdamda meslek liseleri ve yüksekokullarından mezun olanları tercih etmemekte veya onları yeni baştan mesleki eğitime tabi tutmaktadırlar.

Meslek liseleri ve yüksekokulların tercihinde bilinçli olunmadığı ve bu durumun meslek eğitiminde başarısızlığa yol açtığı iddiaları yaygındır. Aynı şekilde eğitim kadrosu, laboratuvar, atölye, araç-gereç yetersizliğinin ve üniversiteye girişte uygulanan sistemin mesleki eğitimi olumsuz yönde etkilediği iddiaları mevcuttur. Son yıllarda üniversiteye girişte uygulanan sistemin adaletsizliğe ve eşitsizliğe neden olarak meslek liselerine olan rağbeti azalttığı yönünde eleştiriler vardır.

Sonuçta Türkiye'de eğitim sisteminin bir yanı sıra üniversiteye girişe dönük çalışan ve netice olarak da diplomalı işsizler üreten, diğer yanı sıra da mesleki bilgi ve beceri bakımından yetersiz ve istihdamı mümkün olmayan bir nesil yetiştirdiği yönünde yaygın bir kanat vardır.

Bu araştırmanın, meslek okullarında yaşanan problemleri objektif ve sivil bir bakış açısıyla ortaya koyarak, problemlerin çözümü doğrultusunda yapılan/yapılacak olan tartışma ve çalışmalara katkı sağlaması beklenmektedir.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırmanın genel amacı olan mesleki eğitimin problemleri belirleme konusu çok geniş bir alanı kapsadığı için, bazı sınırlamalara gidilmiştir. Öncelikle çalışma bölümlere ayrılmıştır. Bu araştırma, mesleki eğitimin problemleri çalışmasının ilk aşamasını oluşturmaktadır. Bu aşamada da çeşitli sınırlamalar yapılmıştır.

Araştırmada;

1- Mesleki eğitimin tarafları olan öğrenciler, öğretmenler, mezunlar, çalışanlar, iş yeri sahipleri, iş yerlerindeki yöneticiler, aileler vb. arasından sadece meslek lisesi öğrencileri ve öğretmenleri araştırmaya dahil edilmiştir. Meslek lisesi mezunları, iş yeri sahipleri - iş yeri yöneticileri, meslek yüksekokulları öğrenci ve öğretim elemanları/üyeleri, çıraklık okulu öğrenci ve öğretmenleri çalışmanın sonraki aşamalarının konuları olarak belirlenerek, bu araştırmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.

2- Farklı kurumlara bağlı ve farklı statülere sahip meslek okulları arasından araştırma Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kız teknik, erkek teknik, ticaret-turizm ve din öğretimi okullarıyla sınırlı tutulmuştur.

2- Bu okulların son sınıf öğrencilerine anket uygulanmıştır. Problemlerin büyük ölçüde ortak olduğu varsayımıyla bu okulların bölümleri arasında herhangi bir sınırlamaya gidilmemiştir.

3- Okullarda müdür, müdür yardımcısı, bölüm şefi, meslek dersi ve diğer dersler öğretmenlerine, mümkün olduğu kadar eşit şekilde anket uygulanması öngörülmüştür.

VARSAYIMLAR

Verilerin değerlendirilmesi bağlamında;

1- Araştırma kapsamına alınan erkek teknik, kız teknik, ticaret-turizm ve din eğitimi okullarının son sınıf öğrencileri, müdür, müdür yardımcısı ve bölüm şefi düzeyindeki yöneticileri, meslek dersi öğretmenleri ve diğer dersler öğretmenleri örneklem grubunu teşkil edecektir.

2- Bilgi toplama aracı olarak kullanılacak anketler, erkek teknik, kız teknik, ticaret turizm okulu öğrencileri için ayrı, din eğitimi okulu öğrencileri için ayrı, erkek teknik, kız teknik, ticaret turizm okulu öğretmenleri için ayrı, din eğitimi okulu öğretmenleri için ayrı hazırlanarak uygulanacaktır.

3- Anketlerin içeriği, konuyla ilgili uzmanlar ve Milli Eğitim Bakanlığının ilgili yetkilileri tarafından kontrol edilerek geliştirilecektir.

4- Araştırmanın örneklem grubu, Türkiye genelini temsil etmek üzere, coğrafi dağılım, sosyo-ekonomik gelişmişlik, nüfus vb. ölçütlere göre belirleneceği için, evren grubunu temsil etme düzeyi ve güvenilirliği yüksek olacaktır.

5- Anketi cevaplandıran katılımcıların, konu resmi bir işlem olmadığı ve isim sorulmadığı için samimi ve gönüllü olacakları düşünülmektedir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırma için Türkiye’de mesleki eğitimle ilgili kaynaklar taranmıştır. Milli Eğitim Bakanlığının çeşitli birimlerinin konuyla ilgili çalışmaları ve araştırmaları incelenmiştir. Konuyla ilgili sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları değerlendirilmiştir. Bu bilgiler daha çok araştırmanın asıl veri kaynağı olan soru formlarının sağlıklı hazırlanmasını sağlamak üzere kullanılmıştır.

Araştırmanın gerçekleştirileceği erkek teknik, kız teknik, ticaret-turizm ve din eğitimi okullarının adetleri, öğrenci ve öğretmen sayıları, dağılımları incelenmiştir. Araştırmanın gerçekleştirileceği okullar Milli Eğitim Bakanlığı ve il milli eğitim müdürlükleriyle işbirliği içinde belirlenmiştir. Uygulanan soru formu ile söz konusu okulların öğrenci ve öğretmenlerinin mesleki eğitimin problemlerine ilişkin görüşleri ve genel profilleri ortaya konmuştur.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, erkek teknik, kız teknik, ticaret-turizm ve din eğitimi okullarının son sınıf öğrencileri ile yönetici ve öğretmenleridir. Bu çerçevede Türkiye’nin 12 ilinde toplam 67 okulda anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Erkek teknik okullarında 1006, kız teknik okullarında 1004, ticaret-turizm okullarında 974, din eğitimi okullarında 977 öğrenci ile görüşülmüştür. Ayrıca, erkek teknik okullarında 90 yönetici ve öğretmene, kız teknik okullarında 87 yönetici ve öğretmene, ticaret-turizm okullarında 94 yönetici ve öğretmene, din eğitimi okullarında 93 yönetici ve öğretmene anket uygulanmıştır.

Anket uygulanacak öğrenci ve öğretmen adetlerinin belirlenmesinde, erkek teknik, kız teknik, ticaret-turizm ve din eğitimi okullarında okuyan öğrenci ve görev yapan öğretmen sayısı doğrultusunda bir oranlamaya gidilmemiştir. Bunun yerine, her okul türünden 1000 öğrenci ve 90 öğretmenle görüşülmesi hedeflenmiş ve çok küçük sapmalarla bu hedefe ulaşılmıştır.

Anket yapılacak okulların bölgelere ve illere dağıtımında nüfus esasına göre bir oranlamaya gidilmiştir. Öğrenciler bakımından her okul grubu için bölgelere ve bölgelerden seçilen illere göre yapılan planlama şu şekildedir:

Marmara	410 Öğr.	İstanbul	3 Okul	Bursa	1 Okul
Akdeniz	95 Öğr.	Adana	1 Okul	Antalya	1 Okul
Ege	155 Öğr.	İzmir	2 Okul	Denizli	1 Okul
İç Anadolu	160 Öğr.	Ankara	2 Okul	Konya	1 Okul
Karadeniz	105 Öğr.	Samsun	1 Okul	Trabzon	1 Okul
D. Anadolu	40 Öğr.	Erzurum	1 Okul		
G. Anadolu	40 Öğr.	Gaziantep	1 Okul		

Anket uygulaması yapılan bazı okullardaki son sınıf öğrenci sayılarının öngörülen rakamlara ulaşmaması sebebiyle iki farklı yöntemle problemin çözümü yoluna gidilmiştir. Son sınıf öğrenci sayısının öngörülen rakamın %10'una kadar eksik olması durumunda, sayı bir alt sınıf öğrencileri ile tamamlanmıştır. Eksikin %10'dan fazla olduğu durumlarda, aynı ilde bir başka okul daha araştırmaya dahil edilmiştir. Bu şekilde, Denizli'de 2, Ankara'da ise 1 okulda ilave anket yapılmıştır. Trabzon ve İstanbul'da ise planlanan süre sona erdiği için eksik tamamlanamamış ve fakat bu eksikler araştırmanın genel amacı bakımından problem yaratacak düzeyde olmadığı için anketler bu şekilde değerlendirmeye alınmıştır.

Anket uygulanan erkek teknik okulları (FORM 1) ve gerçekleşen anket adetleri şu şekildedir:

Okul Adı	Sayı
Denizli Şehit Yusuf Batur End.M.L.	46
Bursa Demirtaş Paşa End.M.L.	103
Gaziantep Şahinbey Rüştü Uzel End. M.L.	41
Adana Motor M.L.	50
Antalya And. End. M.L.	43
Erzurum K. Karabekir End. M.L.	40
Konya Meram End. M.L.	41
Trabzon Merkez End. M.L.	67
Samsun Merkez End. M.L.	41
İzmir Bornova M. Sinan End. M.L.	54
İzmir Çınarlı End. M.L.	57
Ankara İskitler End. M.L.	59
Ankara İncirli End. M.L.	61
İstanbul Haydarpaşa End. M.L.	102
İstanbul Bahçelievler Erkan Avcı End.M.L.	101
İstanbul Kalkavan Denizcilik M.L.	99
Toplam	1006

Anket uygulanan kız teknik okulları (FORM 1) ve gerçekleşen anket adetleri şu şekildedir:

Okul Adı	Sayı
Denizli Vali V. Ertür K.M.L.	45
Bursa Zübeyde Hanım K.M.L.	103
Gaziantep Hacı Muzaffer Bakbak K.M.L.	38
Adana Karşıyaka Orhan Çobanoğlu K.M.L.	49
Antalya İ.İnönü K.M.L.	45
Erzurum Merkez K.M.L.	45
Konya Zübeyde Hanım K.M.L.	41
Trabzon Merkez And.M. ve K.M.L.	66
Samsun Merkez K.M.L.	41
İzmir Bornova And. M.L.	55
İzmir Karşıyaka K.M.L.	53
Ankara Kalaba K.M.L.	60
Ankara Atatürk K.M.L.	61
İstanbul Üsküdar K.M.L.	99
İstanbul Selçuk And. K.M.L.	102
İstanbul Bakırköy K.M.L.	101
Toplam	1004

Anket uygulanan ticaret-turizm okulları (FORM 1) ve gerçekleşen anket adetleri şu şekildedir:

Okul Adı	Sayı
Denizli Akköy And.O.T.M.L.	24
Denizli Merkez And.T.M.L.	22
Bursa Yıldırım T.M.L. İletişim M.L.	102
Gaziantep Şehitkamil And.T.T.M.L.	38
Adana Çobanoğlu And. T.M.L.	50
Antalya And. O.T.M.L.	44
Erzurum Dedeman And. O.T.M.L.	40
Konya G.M.K. And. O.T.M.L.	31
Trabzon Merkez And.T.M.L.	47
Samsun Merkez T.M.L.	41
İzmir Konak Atatürk And.T.L.	57
İzmir Karşıyaka M. Ali Lahur T.M.L.	55
Ankara Aydınlikevler T.L.	61
Ankara Ticaret Lisesi	55
İstanbul Beşiktaş Etiler And. O.T.M.L.	103
İstanbul Üsküdar T.M.L.	103
İstanbul Beyoğlu T.M.L.	101
Toplam	974

Anket uygulanan din öğretimi (İmam-Hatip Liseleri) okulları (FORM 2) ve gerçekleşen anket adetleri şu şekildedir:

Okul Adı	Sayı
Denizli Merkez İ.H.L.	28
Denizli Sarayköy İ.H.L.	17
Bursa Yıldırım İ.H.L.	103
Gaziantep Ömer Özmimar İ.H.L.	40
Adana Merkez İ.H.L.	50
Antalya İmam H.L.	46
Erzurum Anadolu İ.H.L.	40
Konya Karatay İ.H.L.	41
Trabzon Merkez İ.H.L.	66
Samsun Merkez İ.H.L.	41
İzmir Karşıyaka İ.H.L.	39
İzmir Konak İ.H.L.	71
Ankara Mamak İ.H.L.	31
Ankara Tevfik İleri İ.H.L.	61
Ankara Hacıbayram İ.H.L.	25
İstanbul Fatih İ.H.L.	102
İstanbul Üsküdar İ.H.L.	73
İstanbul Bakırköy İ.H.L.	103
Toplam	977

Anket uygulanan erkek teknik okulu yönetici ve öğretmenleri ile (FORM 3) gerçekleşen anket adetleri şu şekildedir:

Okul adı	Sayı
Denizli Şehit Yusuf Batur End.M.L.	6
Bursa Demirtaş Paşa End.M.L.	6
Gaziantep Şahinbey Rüştü Uzel End. M.L.	6
Adana Motor M.L.	6
Antalya And. End. M.L.	4
Erzurum K. Karabekir End. M.L.	6
Konya Meram End. M.L.	6
Trabzon Merkez End. M.L.	6
Samsun Merkez End. M.L.	6
İzmir Bornova M. Sinan End. M.L.	6
İzmir Çınarlı End. M.L.	6
Ankara İncirli End. M.L.	6
Ankara İskitler End. M.L.	3
İstanbul Haydarpaşa End.M.L.	6
İstanbul Bahçelievler Erkan Avcı End.M.L.	6
İstanbul Kalkavan Denizcilik M.L.	5
Toplam	90

Anket uygulanan Kız Teknik Lisesi yönetici ve öğretmenleri ile (FORM 3) gerçekleştirilen anket adetleri şu şekildedir:

Okul Adı	Sayı
Denizli Vali V. Ertür Kız M.L.	5
Bursa Zübeyde Hanım Kız M.L.	5
Gaziantep H. Muzaffer Bakkak Kız M.L.	4
Adana Karşıyaka Orhan Çobanoğlu Kız M.L.	6
Antalya İ.İnönü Kız M.L.	6
Erzurum Merkez Kız M.L.	6
Konya Zübeyde Hanım Kız M.L.	5
Trabzon Merkez And.M. ve Kız M.L.	6
Samsun Merkez Kız M.L.	6
İzmir Bornova And. M.L.	6
İzmir Karşıyaka Kız M.L.	5
Ankara Kalaba Kız M.L.	6
Ankara Atatürk Kız M.L.	5
İstanbul Üsküdar Kız M.L.	5
İstanbul Selçuk And. Kız M.L.	5
İstanbul Bakırköy Kız M.L.	6
Toplam	87

Anket uygulanan ticaret-turizm okulu yönetici ve öğretmenleri ile (FORM 3) gerçekleştirilen anket adetleri şu şekildedir:

Okul Adı	Sayı
Denizli Akköy And.O.T.M.L.	5
Denizli Merkez And.T.M.L.	3
Bursa Yıldırım T.M.L. İletişim M.L.	10
Gaziantep Şehitkamil And.T.T.M.L.	5
Adana Çobanoğlu And. T.M.L.	5
Antalya And. O.T.M.L.	6
Erzurum Dedeman And. O.T.M.L.	6
Konya G.M.K. And.O.T.M.L.	6
Trabzon Merkez And.T.M.L.	5
Samsun Merkez T.M.L.	5
İzmir Konak Atatürk And.T.L.	6
İzmir Karşıyaka M. Ali Lahur T.M.L.	7
Ankara Aydınlikevler T.L.	6
Ankara Ticaret Lisesi	3
İstanbul Beşiktaş Etiler And. O.T.M.L.	6
İstanbul Üsküdar T.M.L.	6
İstanbul Beyoğlu T.M.L.	4
Toplam	94

Anket uygulanan İmam-Hatip Lisesi yönetici ve öğretmenleri ile (FORM 4) gerçekleştirilen anket sonuçları şu şekildedir:

Okul Adı	Sayı
Denizli Merkez İ.H.L.	5
Denizli Sarayköy İ.H.L.	3
Bursa Yıldırım İ.H.L.	5
Gaziantep Ömer Özmimar İ.H.L.	5
Adana Merkez İ.H.L.	3
Antalya İmam H.L.	4
Erzurum Anadolu İ.H.L.	6
Konya Karatay İ.H.L.	6
Trabzon Merkez İ.H.L.	5
Samsun Merkez İ.H.L.	6
İzmir Karşıyaka İ.H.L.	5
İzmir Konak İ.H.L.	7
Ankara Mamak İ.H.L.	5
Ankara Tevfik İleri İ.H.L.	4
Ankara Hacıbayram İ.H.L.	6
İstanbul Fatih İ.H.L.	5
İstanbul Üsküdar İ.H.L.	6
İstanbul Bakırköy İ.H.L.	6
Toplam	93

Verilerin İşlenmesi ve Kullanılan İstatistik Teknikleri

Anketlere verilen cevaplar kodlanarak, dört ayrı anket formuna göre (FORM 1, FORM 2, FORM 3 ve FORM 4) Excel programında bilgisayara girilmiştir. Araştırma kapsamına alınan sekiz farklı gruba uygulanan anketler sonucu elde edilen veriler, SPSS programında frekans ve yüzdeler şeklinde hesaplanarak tablo haline dönüştürülmüştür. Gruplar arasındaki ilişkileri göstermek için ortak tablolar hazırlanmıştır.

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM ALANINDAKİ PROBLEMLER

-I-

MESLEK LİSELERİ ARAŞTIRMASI

Araştırma Yöneticisi
Ömer KAYIR

Araştırma Koordinatörü
Hamdi KILIÇ

Araştırma Grubu
Deniz ERDEK (Saha organizasyon)
Murat ERDEK (Saha uygulama)
Deniz DEV (İstatistik)
Bünyamin KOCATAŞ (Grafik-düzenleme)

Araştırma Tarihi
Planlama : Aralık 2003
Anket : Ocak 2004
Rapor : Şubat 2004

AKART

ANKARA 2004

GİRİŞ YERİNE

MESLEKİ EĞİTİMİN ÖNCESİ SONRASI YÖNLENDİRME VE YÜKSEK ÖĞRETİME GEÇİŞ

Gelişmekte olan ülkelerin devasa problemleri arasında, en önemlisinin belki de eğitim problemi olduğu ileri sürülebilir. Eğitim, bir yandan, modern bir ulus-kültürü oluşturacak kuşakların, yaratıcı bir kültürel etkinlik kazanarak kültüre katkıda bulunmalarında ve böylece modern bir ulusal kültür etrafında yeterli bir bütünleşmenin sağlanmasında vazgeçilmez bir araçtır; öte yandan da, maddi ve beşeri ulusal kaynakların etkin kullanımı aracılığıyla ulusun ihtiyaçlarını karşılamanın yanısıra istihdam, üretim, verimlilik, bölüşüm, siyasal katılım ve sosyal güvenlik gibi problem alanlarında, kalkınma ve uluslararası rekabet hedefleri ve önceliklerinden vazgeçilmeksizin üretilecek çözümlerin anahtarı durumundadır.

Demokratik, fırsat eşitliğine dayanan, bireysel yeteneklerin en uygun değerlendirilme imkanlarını sunan ve ülke ihtiyaçlarına göre gerekli beşeri sermaye stokunun yaratılmasını sağlayacak şekilde planlanan bir eğitim hizmeti, karşılaşılabilecek problemlerin en düşük maliyetle ve daha problemler oluşmadan çözüme kavuşturulmasını sağlayacak bir sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Geleneksel ulusal rekabet stratejilerinin anlam ve işlevini kökten değiştiren küreselleşme süreci, gelişmekte olan ülkelerin hızla artan nüfus karşısında giderek daha büyük baskılara maruz kalacaklarını göstermektedir. Bu nedenle, Türkiye gibi ülkelerin, eğitim problemlerini, diğer problemlerle birlikte ve ona da diğerlerine gösterdikleri ilgi kadar bir ilgi göstererek çözebilecekleri yanılığını bir an önce aşmaları gerekmektedir.

Türkiye’de eğitim yapılanması, kamunun ihtiyaç duyduğu personel stokunu sağlamak gibi bir işlevin kanatları altında büyük ölçüde sorgulama dışı tutulmuş; eğitim konusundaki politikalarda demokratik katılıma çekingen yaklaşım; böylece eğitimin çağın gereklerine göre esnek bir uyum kapasite kazanması sağlanmamıştır.

Başlangıçta “bilgi toplumu” kavramı ile dile getirilen ve günümüzde küreselleşmenin belki de en önemli motoru sayılması gereken enformasyon teknolojileri, bir ulusun ancak yüksek nitelikli bir nüfus sayesinde kendisine mal edebileceği yeni bir rekabet dünyası sunmaktadır. Mevcut durum itibarıyla Türkiye, yüksek nitelikli bir nüfus yaratmayı hedeflemek şöyle dursun, dar politik çekişmelerle çeşitli baskı grupları ile güç odaklarının çıkar kavgalarının gündemi işgal ettiği, her alanda olduğu gibi eğitim alanında da problemleri kavrayıp değerlendirerek uygun çözümler üretemeyen bir ülke manzarası sergilemektedir.

Türkiye, eğitim problemlerini ciddi ve köklü reformlara girilerek çözüme kavuşturmak konusunda fazlasıyla geç kalmış durumdadır. Bu konuda inisiyatif alması gereken siyasal ve bürokratik kadrolar, çok uzun zamandır eğitimi, sık politik manevralar yapılabilecek bir alan olarak gören dar politik mülahazalar etrafında ele almakta, kısır kamplaşmalar etrafında günü kurtarmaya yönelik sığ tartışmalar dışında eğitim problemlerinin giderek altından kalkılamaz bir hale gelmekte olduğunu algılama becerisi dahi gösterememektedir.

Küreselleşme sürecinde, yetişmiş insan gücünün giderek en stratejik güç haline geldiği günümüz dünyasında, eğitim, birincil öncelikli planlama ve yatırım alanı olarak öne çıkmaktadır. Türkiye, yarım yüzyıla yaklaşan bir süredir Avrupa ile bütünleşme konusunda karşılıklı olarak belirsiz politik manevralarla zaman kaybetmiş; nihayet, son yıllarda Avrupa Birliği’ne girmek konusunda daha kararlı politikalar izlemeye başlamıştır.

Ancak, bu politikaların öncelik ve ivedilikleri, daha ziyade Avrupa Birliği’nin talepleri doğrultusunda şekillenmekte; diğer bir anlatımla, Avrupa Birliği’nin Türkiye’nin uyumu konusunda problem olarak gördüğü yapısal eksiklik ve uyumsuzlukları hedefleyen reformlar yapılmaktadır. Dolayısıyla, Avrupa Birliği tarafından öncelikli bir problem olarak Türk Hükümetinin önüne konulmayan problemler, sanki önemsiz ya da kendi kendine çözülecek problemler gibi ihmal edilmektedir.

Oysa, eğitim problemleri, Avrupa Birliği'ne giriş sonrasında ertelenemeyecek kadar kapsamlı, karmaşık ve hayati bir önem arz etmektedir. Kaldı ki, din faktörü bir yana bırakılacak olursa, Avrupa kamuoylarında Türkiye'nin AB'ye girişine olumsuz yaklaşan çevreler, Türkiye'nin kalabalık nüfusa sahip bir ülke olması ve AB'ye alındığı takdirde, Almanya'dan sonra ikinci büyük nüfusa sahip ülke olarak kazanabileceği ağırlığı vurgulamaktadırlar.

Nüfusun nicel büyüklüğü Türkiye için bir avantaj oluşturmakla birlikte, nitelikleri açısından ele alındığında Avrupa Birliği standartlarının çok gerisinde bir nüfusa sahip olduğumuz söylenebilir. Avrupa Birliği'ne giriş macerası nasıl bir seyir izlerse izlesin, Türkiye'nin eğitim konusunda çok köklü reformlara ihtiyacı vardır. Eğitim alanında yapılacak düzenlemelerin sonuçlarının, diğer alanlardan farklı olarak ancak uzun vadede alınabilecek olması da dikkate alınır, bugün yapılacak bir reform, semeresini en iyimser tahminle on-onbeş belki de yirmi yıl sonra verecektir. Dolayısıyla, bugünden yarına ertelenen her reform, yirmi yıl kadar sonraki geleceğimizi ertelemek anlamına gelmektedir.

Eğitim problemleri hem çok karmaşık, hem çok boyutlu, hem de çok faktörlü bir nitelik taşımaktadır. Öte yandan, eğitim faaliyeti, kurumsal yapısının kısa sayılmayacak bir geçmişten miras alınmış olması, eğitimcilerin kişilik ve niteliklerinin geçmişte şekillenmiş olması gibi nedenlerle geçmişe; yetiştirilen yeni kuşakların gelecekte bugün temelleri atılan kişilikleri ve kazandıkları niteliklerle yaşamlarını sürdürecektir olmaları nedeniyle geleceğe açılan uzun dönemli bir faaliyettir.

Bu nedenlerle, eğitim alanında atılacak adımlar hem eğitim sisteminin kendi içinde, ilköğretimden yüksek öğretime her kademedede; ve hem de iktisat, siyaset ve kültür alanlarında çok boyutlu sonuçlar doğuracak ve mevcut kurumsal yapıların ve eğitim personelinin intibakı aracılığıyla sonuçları ancak uzun vadede elde edilebilecek adımlardır. Günümüz koşullarında, bu tür adımların atılmasında, mevcut durumun yanı sıra ihtiyaç ve beklentilerin bilimsel araştırmalarla ortaya konulması vazgeçilmez bir önem arz etmektedir.

Türkiye'de eğitim alanındaki en temel problemlerden biri, eğitim ile istihdam arasındaki uyumsuzluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplanan Milli Eğitim Şuraları'nda tekrar tekrar vurgulanan mesleki ve teknik eğitime ağırlık verilmesi gerektiği hususu, bir türlü hayata geçirilememekte; mevcut haliyle meslek eğitimi, yeterli ve etkin bir istihdam sağlanmasına imkan vermemektedir. Bu araştırmada, Türkiye'de uzun zamandır çözüm bekleyen mesleki eğitim konusu ele alınmaktadır. Kuşkusuz mesleki eğitim, ilköğretimden başlayarak yüksek öğretime kadar eğitimin bütün kademeleri ile ilişkilidir. Ancak, araştırma, orta öğretim kademesi ile sınırlandırılmış ve bu çerçevede, meslek liselerindeki problemler ve anılan liselerde öğretmen ve öğrencilerin bu problemler konusundaki tutum ve kanaatlerini saptamak amaçlanmıştır.

MESLEK SEÇİMİ VE YÖNLENDİRME

Bilindiği üzere, 4306 sayılı yasa ile 1997-1998 öğretim yılından itibaren sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulaması başlatılmıştır. Bu çerçevede, daha önce orta öğretimin ilk kademesini oluşturan orta okullar ile liselerin ve meslek liselerinden bazılarının orta okulları ilköğretime devredilerek ilköğretimin ikinci kademesi haline getirilmiştir. Bu uygulama ile, Türkiye'de mesleki teknik eğitim, sekiz yıllık ilköğretime dayalı olarak, orta öğretim çağında 3 ya da 4 yıl süreyle verilmektedir.

Gerek 4306 sayılı yasa ve gerekse yasanın yürürlüğe girmesi sürecinde yetkililer tarafından yapılan açıklamalar dikkate alındığında, ilköğretim ikinci kademedede meslek seçimi ve yönlendirmeye dönük bir eğitim verilmesi amaçlandığı görülmektedir. Öte yandan, meslek seçimi ve mesleğe yönlendirme sadece ulusal karar düzeyinde kalan bir eğitimsel gereklilik olarak kalmamaktadır. Nitekim, Türkiye, ILO'nun 1975'te kabul ettiği 142 nolu "İnsan Kaynaklarının Değerlendirilmesinde Mesleki Eğitim Ve Yönlendirmenin Yeri Hakkında Sözleşme"ye, 1992 yılında onaylayarak taraf olmuş; dolayısıyla "yönlendirme" uluslararası sözleşmelerle garanti altına alınmış bir kamu görevi niteliği kazanmıştır.

Meslek seçimi, bireyin hayatında oldukça temel kararlardan biridir. Mesleğe hazırlık olarak verilecek eğitimin küçük yaşlardan itibaren başlatılması zorunluluğu nedeniyle, meslek seçimi konusundaki kararın birey henüz rüşt çağına erişmeden alınması gerekebilmektedir. Ülkemizde sekiz yıllık kesintisiz eğitim uygulaması ile meslek seçimi kararının ilköğretim biterken, öğrencinin hangi lisede okuyacağını belirlenmesi sırasında verildiğini söyleyebiliriz. Öğrencinin bir genel liseye mi,

mesleki eğitim veren bir liseye mi kayıt yaptıracığı kararı, meslek seçiminde büyük ölçüde belirleyici olmaktadır.

Meslek seçiminde, bireyin yetenek ve eğilimlerine önem verilmesi gerektiği açıktır. Bireyin yaşamı boyunca ve zamanının büyük bölümünü mesleki faaliyete ayırmak durumunda olduğu günümüz dünyasında, meslek, bireyin kendisini gerçekleştirmesinde, üretken ve verimli bir birey olarak topluma katkıda bulunmasında belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu çerçevede, bireyin sahip olduğu yeti ve yetenek ve beceriler ile ilgi ve eğilimlerine uygun bir meslek seçmesi, mutlu bir yaşam ve yeterli bir yaşam tatmini elde edebilmesinde önemli kararlardan biri ve belki de en önemlisidir.

Bireyin bu kadar hayati bir kararı verebilmesi, hem yeti, yetenek ve becerilerinin ortaya çıkarılmasına, ilgi ve eğilimler geliştirmesine ve hem de isabetli bir meslek seçimi için çeşitli meslekler konusunda gerekli bilgi ve deneyimlere sahip olmasına ihtiyaç vardır. Kuşkusuz, ilköğretimi bitirmiş bir öğrencinin böyle bir kararı bir anda ve kendi başına vermesi beklenemez. Aileler çocuklarının meslek seçiminde yönlendirici bir rol oynamaktadırlar. Ancak bu yönlendirmede öğrencinin yeti ve yeteneklerini, ilgi ve eğilimlerini dikkate almaktan çok, ebeveynlerin kendi yaşam beklentileri çerçevesinde çocuklarının eğitimini ne kadar destekleyebilecekleri konusundaki düşünceleri ile çocuklarının geleceği konusundaki kaygı ve umutlarını esas aldıkları söylenebilir.

Öte yandan, öğretmen ve eğitim yöneticilerinin de öğrencilerle serbest etkileşimleri çerçevesinde bazı öğrencilere meslek seçimi konusunda yönlendirici etkilerde buldukları, bazı öğrencilerin ise bu açıdan yeterli bir ilgi görmedikleri ileri sürülebilir.

Meslek seçimi konusundaki kararda bireyin merkeze alınması, demokratik bir toplum olmanın gerekleri arasında yer almaktadır. Ancak, ilköğretimi bitirmiş bir öğrencinin böyle bir kararın gerektirdiği alt yapıya kavuşturulmadan bu kararı vermekle karşı karşıya bırakılması, ona kaldıramayacağı bir sorumluluk yüklemek olacaktır. Ebeveynlerin ya da her biri çeşitli branşlarda eğitimci olarak yetişmiş sınıf öğretmenlerinin öğrencilere profesyonel bir meslek danışmanlığı hizmeti sunmasını beklemek de konunun önemini kavramamış bir bakış açısıyla mümkündür.

Şu halde, bireyin, meslek seçimi kararını verme aşamasına gelmeden önce, bir meslek danışmanlığına ihtiyaç duyduğu açıktır. Bu danışmanlık hizmeti, öğrencinin hem kendi yeti, yetenek ve becerilerinin farkına varıp ilgi ve eğilimler geliştirmesini, hem bu açıdan okul ile ailenin işbirliği halinde gerçekçi gözlemler yapmasını mümkün kılan, ve hem de, öğrencilerin mevcut meslek türlerini, bu mesleklerin nasıl, nerede, hangi araç gereçlerle icra edildiğini, meslekleri icra edenlerin gelirleri, sahip oldukları toplumsal fırsatlar ve karşı karşıya kaldıkları problemler hakkında bilgilenmelerine imkan veren profesyonel nitelikte bir hizmet olmalıdır.

Böyle bir hizmeti, sınıf öğretmenleri ya da psikolojik danışma ve rehberlik eğitimi almış rehber öğretmenler, mevcut eğitim ve bilgi birikimleri dikkate alındığında ancak amatörce verebilirler. Bu konuda profesyonel bir hizmet için en uygun formasyonu sosyoloji bölümlerinin verdiği düşünülebilir. Türkiye şartlarında bunun da yeterli olmadığı, konunun daha geniş bir perspektiften ele alınarak çözüme kavuşturulması gerektiği açıktır.

Mesleki eğitimin başlangıcında, belki de en önemli karar böylece, meslek eğitiminden önce ilköğretimin ikinci kademesinde verilmiş olmaktadır. Sekiz yıllık kesintisiz eğitim uygulaması çerçevesinde amaçlanmış olmakla birlikte, meslek liselerinde eğitim gören öğrencilerin bu okullara başlamadan önce yeterli bir mesleki danışmanlık ve yönlendirme alıp almadıkları konusundaki düşüncelerini ortaya çıkarmak önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu amaçla öğrencilere çeşitli sorular sorulmuştur.

Bu konudaki ilk soru durum saptamaya yönelik olarak “mezun olduğunuz ilköğretim okulunda mesleki rehberlik ve yönlendirme konularında bilgi aldınız mı?” biçiminde ifade edilmiştir. Öğrencilere ayrıca, “ilköğretim 7. ve 8. Sınıflarda meslekleri ve meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi yararlı olur mu?” biçiminde ifade edilen bir kanaat sorusu da yöneltilmiştir. Dolaylı bir nitelik taşıyan diğer bir soruda ise, okul tercihinin isabetli olup olmadığı konusundaki düşünceleri sorgulanmış ve öğrencilere “liseye yeniden başlama imkanınız olsaydı, yine bu okulu tercih eder miydiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlere uygulanan soru kağıdında ise bu konuda dolaylı bir gösterge olarak öğretmenlerin çocuklarını meslek lisesine gönderip göndermedikleri sorusuna yer verilmiştir.

YÜKSEK ÖĞRETİME GEÇİŞ

Meslek eğitiminin sadece orta öğretimle sınırlı olmadığına daha önce değinmiştik. Orta öğretim düzeyindeki meslek eğitimi, endüstriye ve hizmet sektöründeki çeşitli faaliyetlere orta kademe insan gücü yetiştirmeyi ve öğrencileri yüksek öğretime hazırlamayı amaçlamaktadır. Ülkemizde genel olarak yüksek öğretime geçişte, zaman içinde farklı uygulamalar görülmüştür. Yüksek öğretim kurumlarının alacakları öğrencileri kendilerinin belirlediği bir uygulamanın ardından, merkezi öğrenci seçme sınavlarıyla öğrenci alınmaya başlanmıştır. Merkezi sınavlar başlangıçta tek sınav biçiminde organize edilirken daha sonra iki kademeli sınav uygulamasına geçilmiş, daha sonra bu uygulamadan vazgeçilerek tek kademeli sınav uygulamasına dönülmüştür.

Mesleki eğitim açısından yüksek öğretime geçiş konusunda da zaman içinde farklı uygulamalar yapıldığı görülmektedir. Orta öğretim düzeyinde meslek eğitimi veren okullara 1970'li yıllarda lise statüsü tanınmış ve meslek okulları bu suretle meslek liseleri haline gelmiştir. Bu değişiklik öncesinde, orta öğretim düzeyinde meslek eğitimi, bazı okullarda iki kademe halinde, bazı meslek dallarında ise sadece orta öğretimin birinci kademesinde yürütülüyordu. Orta öğretim ikinci kademe meslek eğitimi veren okullardan mezun olanların, lise mezunlarını kabul eden üniversitelere giriş hakkı bulunmuyordu. Bu durumda olup da üniversitede okumak isteyen öğrenciler, lise fark derslerini "dışarıdan" vererek, lise diploması aldıktan sonra üniversitelere başvurma hakkı kazanabiliyorlardı. 1970'li yıllardaki değişikliklerle, meslek eğitimi veren okulların müfredatında lise müfredatını esas alan düzenlemeler yapılmıştır. Bu suretle orta öğretimde meslek liselerinden mezun olan öğrenciler, yüksek öğretime geçişte lise mezunlarının sahip oldukları haklara kavuşmuşlardır.

1982'de YÖK'ün kurulmasıyla, Türkiye'de yüksek öğretim üniversiteler bünyesinde toplanmıştır. Bu tarihe kadar, enstitü, yüksek okul ya da akademi gibi adlarla faaliyet gösteren, başta Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere çeşitli bakanlık ve kamu kurumlarına bağlı yüksek öğretim kurumları bulunmaktaydı. Meslek okulları 1970'li yıllarda meslek lisesine dönüştürülmeden önce, sözü edilen yüksek öğretim kurumlarından bazıları sadece meslek okulu çıkışlı öğrencileri kabul etmekteydi. YÖK'ün kurulmasıyla birlikte, özel statüde askeri yüksek öğretim kurumlarıyla polis akademisi dışındaki bütün yüksek öğretim kurumları üniversiteler bünyesinde toplandı.

Yüksek öğretime geçişte ister genel liselerden, ister meslek liselerinden mezun olsun, her öğrenci, mezun olduğu okula bakılmaksızın istediği her yüksek öğretim kurumunu tercih edebiliyor; ağırlıklandırma yapılmaksızın yaptığı net doğru cevap sayısı giriş sınav puanına yansıtılıyor; böylece öğrenci tercihleri arasında puanına uygun yüksek öğretim programına yerleşebiliyordu.

Kamuoyunda, daha çok "İmam-Hatip Liselerinin önünün kesilmesi" tartışmalarıyla yansıtılan "alan", "ek puan" ve "katsayı" uygulamasının başlatılmasıyla, yüksek öğretime geçiş geniş yankılar uyandıran tartışmalara konu oldu. Uygulamanın gerekçesi, orta öğretimde belirli bir alanda eğitim alan öğrencilerin kendi alanları dışındaki bir yüksek öğretim kurumunu tercih etmelerinin yarattığı sakıncalara dayandırılmıştır. Yeni uygulamayla, ister genel liselerde ister meslek liselerinde olsun, öğrenciler alan tercihi yapmak durumundadırlar. Meslek lisesi mezunlarının tercih edebilecekleri alanlar sınırlı tutulmuştur.

Bu uygulamaya göre, orta öğretim düzeyinde bir alanda eğitim alan öğrencinin o alandaki bir yüksek öğretim programını tercih etmesi halinde aldığı puan daha yüksek bir katsayı ile, o alan dışındaki bir yüksek öğretim programını tercih etmesi halinde ise daha düşük bir katsayı ile çarpılmak suretiyle, orta öğretim ile yüksek öğretim arasında bir süreklilik sağlanması öngörülmüştür. Ayrıca, bu uygulamayla öğrencinin puanı hesaplanırken mezun olduğu okul dikkate alınarak "okul katkı puanı" ve "ortaöğretim başarı puanı" türünden puanlar ihdas edilmiştir.

Her ne kadar, bu uygulama, genel liselerde de alan uygulamasını içeriyorsa da; pratikte, daha ziyade meslek liseleri ile ilgili yoğun tartışmalara yol açmıştır. Siyasi tartışmaların odağında "İmam-Hatip Liselerinin önünün kesilmesi" büyük gürültü koparmaya devam ederken, aslında, meslek liselerinden mezun olanların geniş ölçüde sadece iki yıllık meslek yüksek okullarına ya da kendi alanlarında yüksek öğretim veren öğretmenlik programlarına yerleştirilmeleri gibi bir sonuç doğurmaktadır. Uygulamanın meslek liseleri açısından doğurduğu kimi sakıncaları gidermek üzere başlatılan "iki yıllık meslek yüksek okullarına sınavsız geçiş" in ise, yüksek okullarda öğrenci kalitesinin düşmesi yönünde şikayetler doğurduğu görülmektedir.

Uygulama konusundaki tartışmaların genellikle politik bir nitelik taşıdığı görülmektedir. Bir yanda imam-hatip mezunlarının istedikleri her alanda yüksek öğretim almalarının devletin laik niteliğine zarar vereceği ve genel olarak maliyetli bir eğitim türü olan meslek eğitimi almış kişilerin alanlarıyla ilgisi olmayan yüksek öğretim programlarına devam etmeleri halinde kaynak israfına yol açtığı savunulurken; öbür yandan, meslek liseleri ile genel liseler arasında ayrımcılık yapıldığı, fırsat eşitliği ilkesinin zedelendiği ve hatta toplumun farklı kesimlerine farklı yüksek öğretim fırsatları tanınmak suretiyle ayrıcalıklı kesimlerin kayırıldığı yönünde görüşler ileri sürülmektedir.

Bütün bu tartışmaların, gerçekleri yansıtan verilerin bulunmadığı bir toz duman arasında mesleki eğitimi başka kavgaların aracı haline dönüştüren bir tutumun ürünü olduğu görülüyor.

Bu araştırmada, mesleki eğitimin problemlerinin belirlenmesi amaçlanmış ve bu problemler arasında, üniversiteye geçiş konusunda meslek liselerindeki öğretmen ve öğrencilerin değerlendirme ve kanaatlerinin saptanmasına yönelik çeşitli sorulara yer verilmiştir. Bu sorularla, öğrencilerin yüksek öğretime devam etmek konusundaki eğilimleri, dershaneye gidip gitmedikleri, yüksek öğretime geçişte kendi durumları ile genel liselerin durumu hakkındaki değerlendirmeleri, ek puan, alan dışı tercihlere düşük katsayı uygulaması, açık öğretim dışında 4 yıllık bir fakülte kazanma şansları gibi konulardaki değerlendirmeleri saptanması amaçlanmıştır.

BÖLÜM I

BULGULAR
(ÖĞRENCİLER)

TABLO 1

Okul Türüne Göre Cinsiyet

Okul türü	Cinsiyet		Toplam
	Kız	Erkek	
Erkek Teknik	11,1%	88,9%	100,0%
Kız Teknik	97,2%	2,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	46,3%	53,7%	100,0%
İmam Hatip	42,5%	57,5%	100,0%
Toplam	49,3%	50,7%	100,0%

Tabloya bakıldığında Meslek Liselerinde okuyan kız ve erkek öğrencilerin oranlarının birbirine yakın gözükmektedir.

Gerçekte ise Ticaret ve Turizm Liseleri ile İmam Hatip Liselerinde okuyan kız ve erkek öğrenci oranı birbirine yakındır.

Ancak 2002-2003 eğitim öğretim döneminde Erkek Teknik Liselerindeki öğrenci sayısının 429.680, Kız Teknik Liselerinde okuyan öğrencilerin sayısının 166.381 olduğu göz önünde tutulmalıdır.

Bu durum göz önüne alınınca meslek liselerinde okuyan öğrenciler arasında erkek öğrencilerin oranının yüksek olduğu görülecektir.

Okullara göre öğrenci cinsiyeti oranlarına bakıldığında, kız öğrenci oranının Ticaret-Turizm okullarında %46,3, İmam Hatip okullarında %42,5 olduğu görülmektedir. Erkek teknik okullarındaki kız öğrenci oranı %11,1, Erkek Teknik Liselerindeki erkek öğrenci oranı ise %2,8'dir.

TABLO 2

**Okul Türüne Göre Meslek Lisesi Öğrencilerinin
Aile Aylık Geliri (Haneye giren toplam TL)**

Okul türü	Aylık gelir							Toplam
	Cevapsız	300 milyondan az	300-600 milyon arası	600 milyon-1 milyar arası	1-2 milyar arası	2-4 milyar arası	4 milyar ve üzeri	
Erkek Teknik	3,0%	16,5%	45,9%	26,5%	5,9%	1,2%	1,0%	100,0%
Kız Teknik	3,1%	18,3%	46,7%	24,5%	5,5%	1,5%	,4%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,0%	15,6%	48,6%	22,0%	7,9%	2,3%	1,7%	100,0%
İmam Hatip	4,3%	16,0%	41,6%	27,3%	7,8%	2,1%	,9%	100,0%
Toplam	3,1%	16,6%	45,7%	25,1%	6,7%	1,8%	1,0%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin çoğunluğunu yoksul ailelerin çocukları oluşturduğu görülmektedir.

Okul türüne göre ailelerin aylık gelir durumuna ilişkin oranların tüm meslek liselerinde yaklaşık aynı seviye ve aralıklarda yoğunlaştığı görülmektedir.

Aile gelirlerinin 600 milyon lira ve altında yoğunlaşması, tüm meslek liselerine daha ziyade gelir düzeyi nispeten düşük aile çocuklarının yöneldiğinin işareti olarak yorumlanabilir.

TABLO 3

**Okul Türüne Göre
Baba Meslek**

Okul türü	Baba meslek									Toplam
	Cevapsız	Memur	İşçi	Emekli	Esnaf	Serbest meslek (Avukat, muhasebeci, doktor vb)	Çiftçi	İşsiz	Diğer	
Erkek Teknik	1,7%	8,8%	30,5%	18,0%	12,2%	7,2%	4,4%	3,9%	13,3%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	9,7%	24,6%	19,5%	16,7%	9,3%	1,4%	6,4%	10,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	10,3%	24,9%	19,9%	14,6%	6,9%	2,4%	5,4%	13,6%	100,0%
İmam Hatip	1,7%	20,2%	14,9%	16,4%	17,1%	7,5%	11,6%	3,7%	7,0%	100,0%
Toplam	1,9%	12,2%	23,8%	18,5%	15,1%	7,7%	4,9%	4,8%	11,0%	100,0%

Meslek liselerinde okuyan öğrencilerin babalarının ağırlıklı olarak işçi, emekli, memur ve esnaf olduğu görülmektedir.

Okul türlerine göre baba mesleğine ilişkin oranlara bakıldığında, İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasında babası memur olanlar % 20 ile ilk sırada yer almaktadır.

İkinci dikkat çekici nokta, diğer meslek liselerinde baba mesleği işçi olan öğrencilerin oran olarak ilk sıralarda yer almalarıdır.

Baba mesleği çiftçi olanlar arasında da İmam-Hatip Lisesi öğrencileri ilk sırada bulunmaktadır.

TABLO 4

**Okul Türüne Göre
Anne Meslek**

Okul türü	Anne meslek									Toplam
	Cevapsız	Memur	İşçi	Emekli	Esnaf	Serbest meslek (Avukat, muhasebeci, doktor vb)	Ev kadını	İşsiz	Diğer	
Erkek Teknik	,5%	2,0%	5,8%	3,4%	,8%	2,0%	80,6%	1,9%	3,1%	100,0%
Kız Teknik	,7%	1,2%	6,1%	2,9%	1,4%	1,8%	82,4%	1,4%	2,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,5%	1,8%	6,0%	3,5%	1,5%	1,3%	80,7%	1,0%	3,6%	100,0%
İmam Hatip	,1%	1,1%	1,9%	1,2%	,8%	,7%	92,3%	,9%	,8%	100,0%
Toplam	,5%	1,5%	4,9%	2,8%	1,1%	1,5%	84,0%	1,3%	2,4%	100,0%

Tüm meslek lisesi öğrencilerinin büyük çoğunluğunun (% 80 ve üzeri) annelerinin ev kadını olduğu görülmektedir.

Annesi ev kadını olanlar arasında İmam-Hatip Lisesi öğrencileri % 92 ile ilk sırada yer almaktadır.

TABLO 5

**Okul Türüne Göre
Baba Eğitim Durumu**

Okul türü	Baba eğitim durumu							Toplam
	Cevapsız	İlkokul	Ortaokul	Lise	Yüksekokul	Okuması yazması yok	Okur-yazar	
Erkek Teknik	,9%	42,5%	25,4%	21,9%	6,6%	1,5%	1,2%	100,0%
Kız Teknik	,6%	45,8%	21,1%	22,7%	8,3%	,9%	,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,9%	43,8%	23,9%	22,1%	6,1%	2,0%	1,2%	100,0%
İmam Hatip	1,1%	40,0%	17,4%	20,5%	18,1%	1,2%	1,6%	100,0%
Toplam	,9%	43,1%	22,0%	21,8%	9,7%	1,4%	1,2%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin babaları arasında ilkokul mezunu olanların (% 43.1) en büyük grubu teşkil ettiği görülmektedir.

Tüm meslek lisesi öğrencilerinin babalarının büyük çoğunluğunun lise ve altında seviyede eğitimi oldukları anlaşılmaktadır.

Babası yüksek okul mezunu olanlar arasında % 18,1 ile İmam-Hatip Lisesi öğrencileri ilk sırada yer almaktadır.

TABLO 6

**Okul Türüne Göre
Anne Eğitim Durumu**

Okul türü	Anne eğitim durumu							Toplam
	Cevapsız	İlkokul	Ortaokul	Lise	Yüksekokul	Okuması yazması yok	Okur-yazar	
Erkek Teknik	,6%	53,3%	18,8%	13,8%	2,6%	8,5%	2,4%	100,0%
Kız Teknik	1,2%	58,7%	15,0%	13,6%	2,8%	6,9%	1,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,6%	54,1%	14,8%	15,5%	3,0%	9,9%	2,2%	100,0%
İmam Hatip	,7%	60,4%	11,4%	8,9%	1,8%	12,1%	4,7%	100,0%
Toplam	,8%	56,6%	15,0%	13,0%	2,5%	9,3%	2,8%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin annelerinin büyük bir kısmının (%56.6) ilkokul mezunu olduğu görülmektedir.

Meslek Lisesi öğrencilerinin annelerinin eğitim durumu, babalarının eğitim durumundan daha geride görülmektedir.

Babalarda % 20'ler düzeyinde olan lise ve ortaokul mezuniyeti, annelerde % 10'lar düzeyine gerilemekte, % 40'lar düzeyinde olan ilkokul mezuniyet oranı da % 60'a çıkmakta, % 10'lar düzeyindeki yüksekokul mezunu oranı ise % 2.5'e düşmektedir.

TABLO 7

**Okul Türüne Göre
Babanız Evlenene Kadar Nerede Yaşamıştır?**

Okul türü	Babanız evlenene kadar nerede yaşamıştır?					Toplam
	Cevapsız	Mezra-köy- kasaba	ilçe merkezi	il merkezi	Büyükşehir	
Erkek Teknik	,8%	38,5%	15,4%	21,8%	23,6%	100,0%
Kız Teknik	1,6%	30,2%	18,3%	21,1%	28,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,2%	30,7%	15,3%	23,7%	29,1%	100,0%
İmam Hatip	1,5%	44,1%	18,1%	18,9%	17,3%	100,0%
Toplam	1,3%	35,8%	16,8%	21,4%	24,7%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin babaları arasında mezra-köy-kasaba kökenliler (%35.8) en büyük grubu teşkil etmektedir.

Öğrencilerin babalarının evlilik öncesinde yaşadıkları merkeze ilişkin tabloda, babası mezra-köy-kasaba kökenli öğrencilerin en büyük grubu oluşturdukları görülmektedir.

Tüm okul türlerine göre bakıldığında köy ve ilçe merkezlerine ilişkin rakamların yoğunluğu ayrıca dikkat çekmektedir. Büyükşehirde yaşama oranı % 17-29 aralığındadır.

TABLO 8

**Okul Türüne Göre
Anneleriz Evlenene Kadar Nerede Yaşamıştır?**

Okul türü	Anneleriz evlenene kadar nerede yaşamıştır?					Toplam
	Cevapsız	Mezra-köy- kasaba	ilçe merkezi	il merkezi	Büyükşehir	
Erkek Teknik	,3%	45,1%	19,3%	17,8%	17,5%	100,0%
Kız Teknik	,6%	40,5%	19,4%	16,7%	22,7%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,8%	42,2%	15,7%	19,9%	21,4%	100,0%
İmam Hatip	,6%	56,9%	15,3%	14,7%	12,5%	100,0%
Toplam	,6%	46,1%	17,4%	17,3%	18,5%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin anneleri arasında mezra-köy-kasaba kökenliler en büyük grubu (%46.1) oluşturmaktadır.

Annelerin evlilik öncesi yaşadığı yere ilişkin oranlar, babalara ilişkin oranlarla nispi paralellik arz etmektedir.

Tüm okullar itibariyle anne kökeninde küçük yerleşim birimlerine doğru bir yoğunlaşma görülmektedir.

Anneleri köy kökenli olanlar en yüksek, büyükşehir kökenli olanlar yine en düşük oranlarda İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasındadır.

TABLO 9

**Okul Türüne Göre
Aileniz Dışında Herhangi Bir Yerden Burs Veya Yardım Alıyor Musunuz?**

Okul türü	Aileniz dışında herhangi bir yerden burs veya yardım alıyor musunuz?				Toplam
	Cevapsız	Evet, düzenli olarak alıyorum	Hayır	Bazen alıyorum	
Erkek Teknik		4,3%	91,6%	4,2%	100,0%
Kız Teknik	,1%	1,9%	93,3%	4,7%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,4%	2,0%	92,9%	4,7%	100,0%
İmam Hatip	,8%	3,8%	88,8%	6,6%	100,0%
Toplam	,3%	3,0%	91,7%	5,0%	100,0%

Meslek liseleri öğrencilerinin büyük çoğunluğunun aileleri dışında herhangi bir yerden, kayda değer oranda burs veya yardım almadıkları görülmektedir.

TABLO 10

**Okul Türüne Göre
Seçtiğiniz Meslek Dalında Ailenizden Çalışan Kimse Var Mı?**

Okul türü	Seçtiğiniz meslek dalında ailenizden çalışan kimse var mı?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik Öğretim		13,5%	86,5%	100,0%
Kız Teknik Öğretim		11,4%	88,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm		16,2%	83,8%	100,0%
İmam Hatip	,6%	39,2%	60,2%	100,0%
Toplam	,2%	20,0%	79,9%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin çok az bir kısmı ailesinden birinin yürüttüğü mesleği seçmiştir.

İmam-Hatip Lisesi öğrencilerine yöneltilen soru diğer meslek lisesi öğrencilerine göre farklılık arzettiği için cevaplar da farklılık arz etmektedir. Bu soru İmam-Hatip Lisesi öğrencilerine “*Ailenizde İmam-Hatip Lisesi veya İlahiyat Fakültesi/Yüksek İslam Enstitüsü mezunu kimse var mı?*” şeklinde sorulmuştur. Bu nedenle İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin verdiği cevap soruya uygun paralellikte okunmalıdır. Bu durum İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinde aile mesleğinde devamlılık göstergesi olduğu kadar okul tercihinde bilinçli bir yönlendirmenin işareti olarak değerlendirilebilir.

TABLO 11

**Okul Türüne Göre
İnternet Kullanıyor Musunuz?**

Okul türü	İnternet kullanıyor musunuz?				Toplam
	Cevapsız	Hiç kullanmadım	Arada sırada internet kafelerde kullanıyorum	Evde sürekli kullanıyorum	
Erkek Teknik	,4%	19,3%	65,2%	15,1%	100,0%
Kız Teknik	,5%	49,7%	40,3%	9,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,3%	27,8%	57,0%	14,9%	100,0%
İmam Hatip	,8%	40,3%	48,7%	10,1%	100,0%
Toplam	,5%	34,3%	52,8%	12,4%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri arasında düzenli/sürekli internet kullanma oranı çok düşüktür.

Bunun bir nedeni okullarda henüz bilgisayar ve internet imkanının yetersizliği ise diğer bir nedeninin de öğrencilerin evlerinde bilgisayara sahip olmamaları olduğu düşünülebilir. Meslek Lisesi öğrencilerinin ailelerinin çoğunluğunun 300-600 milyon TL aylık gelire sahip oldukları göz önünde bulundurulursa bu aileler için bilgisayarın pahalı/lüks araç sınıfına girmesi tabiidir.

İnternet kullanımına ilişkin cevaplardan, hiç internet kullanmamış olan öğrencilerin daha çok kız teknik okulları (% 49,7) ve İmam-Hatip Lisesi'ler (% 40,3) arasında olduğu görülmektedir.

Erkek teknik ve ticaret-turizm öğrencilerinin internet kullanımı nispi olarak daha fazladır.

TABLO 12

**Okul Türüne Göre
Haberleşmede E-Mail Kullanıyor Musunuz?**

Okul türü	Haberleşmede e-mail kullanıyor musunuz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik		35,4%	64,6%	100,0%
Kız Teknik		20,4%	79,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,1%	32,6%	67,2%	100,0%
İmam Hatip		23,7%	76,3%	100,0%
Toplam	,0%	28,0%	71,9%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri arasında haberleşmede e-mail kullananların oranı oldukça düşüktür.

Haberleşmede e-mail kullanımına ilişkin veriler, internet kullanımı ile paralellik göstermektedir. Bununla birlikte genel olarak e-mail'i öğrencilerin üçte birinden daha azı kullanmaktadır.

TABLO 13

**Okul Türüne Göre
Son Üç Ay İçinde Hiç Kitap Okudunuz Mu?**

Okul türü	Son üç ay içinde hiç kitap okudunuz mu?			Toplam
	Hiç okumadım	1-4 tane okudum	5 taneden fazla okudum	
Erkek Teknik	40,3%	53,7%	6,1%	100,0%
Kız Teknik	24,1%	66,7%	9,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	36,2%	58,1%	5,6%	100,0%
İmam Hatip	12,3%	63,7%	24,1%	100,0%
Toplam	28,3%	60,5%	11,2%	100,0%

Meslek lisesi öğrencilerinin kitap okuma alışkanlığının fevkalade düşük olması dikkat çekmektedir.

Kitap okuma alışkanlığının İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasında diğer meslek lisesi öğrencilerine nazaran nispeten daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Son üç ay içindeki kitap okuma oranlarına bakıldığında, hiç okumadığını ifade edenlerin en düşük seviye ile (% 12,3), 5 taneden fazla okuduğunu belirtenlerin (% 24,1) en yüksek seviye ile İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasında olduğu görülmektedir.

TABLO 14

**Okul Türüne Göre
En Son Ne Zaman Tiyatroya Veya Sinemaya Gittiniz?**

Okul türü	En son ne zaman tiyatroya veya sinemaya gittiniz?				Toplam
	Geçen hafta	Geçen ay	Geçen yıl	Hiç gitmedim	
Erkek Teknik	12,8%	23,5%	43,7%	20,0%	100,0%
Kız Teknik	10,8%	29,7%	40,4%	19,1%	100,0%
Ticaret ve Turizm	15,8%	27,4%	41,0%	15,8%	100,0%
İmam Hatip	10,3%	22,0%	39,9%	27,7%	100,0%
Toplam	12,4%	25,7%	41,3%	20,7%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri arasında sinema ve tiyatroya gitme oranı son derece düşüktür.

Genel olarak meslek liseleri öğrencilerinin % 40'lar düzeyinde sinemaya/tiyatroya en son bir yıl önce gitmiş olmaları, % 20'ler düzeyinde de hiç gitmemiş olmaları dikkat çekicidir.

Tiyatroya veya sinemaya en son ne zaman gidildiğine dair soruya verilen cevaplara bakıldığında, hiç gitmediğini ifade edenler arasında az bir farkla da olsa (% 27,7) İmam-Hatip Lisesi öğrencileri ön sırada bulunmaktadır.

TABLO 15

**Okul Türüne Göre
Geçen Yaz Tatile Gittiniz Mi?**

Okul türü	Geçen yaz tatile gittiniz mi?			Toplam
	Evet, bir tatil beldesine gittik	Memleketime/akrabalarımın yanına gittim	Hayır, tatile gitmedim	
Erkek Teknik	26,8%	27,7%	45,4%	100,0%
Kız Teknik	28,0%	34,5%	37,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	30,0%	22,5%	47,5%	100,0%
İmam Hatip	20,0%	37,1%	43,0%	100,0%
Toplam	26,2%	30,4%	43,3%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin tatil yapma imkanından mahrum oldukları görülmektedir.

Genel olarak tatil beldesine giden öğrencilerin % 20, hiç gitmeyenlerin % 40, memleketine/akrabalarının yanına gidenlerin % 30'lar seviyesinde olduğu anlaşılmaktadır.

TABLO 16

**Okul Türüne Göre
Boş Zamanlarınızda Gelir Getirici Bir İşte Çalışıyor Musunuz?**

Okul türü	Boş zamanlarınızda gelir getirici bir işte çalışıyor musunuz?				Toplam
	Cevapsız	Evet, düzenli olarak bir işte çalışıyorum	Zaman zaman çalışıyorum	Hayır, çalışmıyorum	
Erkek Teknik	,3%	16,1%	25,0%	58,6%	100,0%
Kız Teknik	,5%	3,0%	7,7%	88,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,4%	9,7%	21,5%	68,5%	100,0%
İmam Hatip		4,9%	19,4%	75,6%	100,0%
Toplam	,3%	8,4%	18,4%	72,9%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri arasında boş zamanlarında gelir getirici bir işte çalışma oranının düşük olduğu görülmektedir.

Erkek Teknik Lisesi öğrencilerinin önemli bölümünün düzenli olarak ve zaman zaman gelir getirici bir işte çalıştıkları görülmektedir.

Ticaret ve Turizm Lisesi ile İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin yaklaşık beşte biri ise zaman zaman çalışmaktadırlar.

Gelir getirici işte çalışma oranı en düşük olanlar Kız Teknik Lisesi öğrencileridir.

TABLO 17

**Okul Türüne Göre
Günlük Gazete Okuyor Musunuz?**

Okul türü	Günlük gazete okuyor musunuz?				Toplam
	Birkaç tanesini düzenli takip ediyorum	Hergün bir gazete okurum	Ara sıra elime geçerse okurum	Okumuyorum	
Erkek Teknik	9,7%	24,5%	54,2%	11,6%	100,0%
Kız Teknik	5,9%	17,8%	64,0%	12,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	9,4%	31,3%	50,4%	8,8%	100,0%
İmam Hatip	7,9%	24,7%	59,3%	8,2%	100,0%
Toplam	8,2%	24,5%	57,0%	10,2%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin gazete okuma alışkanlıkları zayıf olduğu anlaşılmaktadır.

Günlük gazete okumaya ilişkin tablodan, gazete okuma alışkanlığı en düşük grubun Kız Teknik Lisesi öğrencileri olduğu anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin büyük bölümünün düzenli olmaktan ziyade arasıra gazete okudukları görülmektedir.

TABLO 18

**Okul Türüne Göre
Abone Olduğunuz Veya Düzenli Takip Ettiğiniz Bir Dergi Var Mı?**

Okul türü	Abone olduğunuz veya düzenli takip ettiğiniz bir dergi var mı?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik		18,1%	81,9%	100,0%
Kız Teknik		20,8%	79,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,1%	18,8%	81,1%	100,0%
İmam Hatip		39,1%	60,9%	100,0%
Toplam	,0%	24,1%	75,8%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri arasında dergi okuma/takip etme oranının düşük olduğu görülmektedir.

Abone olunan veya düzenli takip edilen bir dergi olup olmadığına ilişkin soruya, en yüksek seviyede (% 39,1) İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin evet cevabı vermiş olması dikkat çekicidir.

Genel olarak öğrencilerin büyük bölümünün (% 75.8) düzenli olarak dergi takip etmedikleri anlaşılmaktadır.

TABLO 19

**Okul Türüne Göre
Mesleki Alandaki Yayınları Ve Gelişmeleri Takip Edebiliyor Musunuz?**

Okul türü	Mesleki alandaki yayınları ve gelişmeleri takip edebiliyor musunuz?			Toplam
	Evet	Hayır	Kısmen	
Erkek Teknik	20,2%	23,3%	56,6%	100,0%
Kız Teknik	21,7%	21,7%	56,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	17,4%	27,4%	55,2%	100,0%
İmam Hatip	23,5%	20,9%	55,6%	100,0%
Toplam	20,7%	23,3%	56,0%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin kendi alanlarındaki yayınları ve gelişmeleri yeterince takip edemedikleri görülmektedir.

Mesleki yayın ve gelişmelerin takibinde İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin diğer meslek lisesi öğrencilerine nazaran daha iyi durumda oldukları anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin yaklaşık dörtte birinin mesleki yayınları ve gelişmeleri hiç takip etmedikleri, yarısından biraz fazlasının da ancak kısmen takip edebildikleri görülmektedir.

TABLO 20

**Okul Türüne Göre
İlköğretim Mezuniyet (Diploma) Notunuz Kaçtır?**

Okul türü	İlköğretim mezuniyet (diploma) notunuz kaçtır?					Toplam
	Cevapsız	5.0	4 ile 5 arası	3 ile 4 arası	3 ten aşağı	
Erkek Teknik		,9%	29,8%	53,6%	15,7%	100,0%
Kız Teknik		1,1%	26,2%	61,1%	11,7%	100,0%
Ticaret ve Turizm		2,7%	29,3%	61,2%	6,9%	100,0%
İmam Hatip	1,0%	4,7%	36,3%	50,9%	7,1%	100,0%
Toplam	,3%	2,3%	30,4%	56,7%	10,4%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin büyük çoğunluğu ilköğretimden düşük derece ile mezun olmuşlardır.

Genel olarak meslek okullarına giden yarısından fazlasının 3 ile 4 arası, üçte birinin 4 ve üzeri, onda birinin de 3'ten aşağı ilköğretim diploma notuna sahip oldukları görülmektedir. Bu sonuç, meslek liselerine giden öğrencilerin vasat bir ilköğretim başarısına sahip oldukları şeklinde değerlendirilebilir.

İlköğretim mezuniyet notuna ilişkin tablodan, İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin diğer meslek lisesi öğrencilerine nazaran ilköğretimde daha başarılı oldukları sonucu çıkmaktadır.

Bu tablodaki verileri daha iyi değerlendirebilmek için Meslek Lisesi öğretmenleriyle ilgili araştırmadaki TABLO 26'daki bulguları dikkate almak gerekir:

TABLO 26 (Öğretmenler Araştırması)

Okul Türüne Göre

Son 5 yılda okulunuza gelen öğrenci kalitesinde bir değişiklik oldu mu?

Okul türü	Son 5 yılda okulunuza gelen öğrenci kalitesinde bir değişiklik oldu mu?				Toplam
	Cevapsız	Hayır, kalite daha önceki gibi	Evet, kalitede ciddi bir düşme oldu	Kalite yükseldi	
Erkek Teknik	1,1%	4,4%	94,4%		100,0%
Kız Teknik	6,9%	13,8%	63,2%	16,1%	100,0%
Ticaret ve Turizm	3,2%	19,1%	67,0%	10,6%	100,0%
İmam-Hatip		9,7%	87,1%	3,2%	100,0%
Toplam	2,7%	11,8%	78,0%	7,4%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenlerinin büyük çoğunluğu son beş yılda öğrenci kalitesinde ciddi bir düşme olduğu kanaatinde.

İki ayrı araştırmada elde edilen bulgular Meslek Liselerine giden öğrenci kalitesi hakkında bir fikir vermektedir.

Aynı şekilde bu tablodaki verileri daha iyi değerlendirebilmek için Meslek Lisesi öğretmenleriyle ilgili araştırmadaki TABLO 39'daki bulguları da dikkate almak gerekir:

TABLO 39 (Öğretmenler Araştırması)
Okul Türüne Göre
 Meslek Liselerinin en büyük sorunu nedir?

Okul türü	Meslek Liselerinin en büyük sorunu nedir?						Toplam
	Cevapsız	Eğitim ve öğretimde kullanılan araç, gereç ve malzemenin eksikliği	Öğretmenlerin yetersizliği	Beceri eğitimi görülen yerlerdeki imkanların yetersizliği	Sınıfların kalabalık olması	Öğrenci kalitesinin düşüklüğü	
Erkek Teknik	2,2%	20,0%		4,4%	2,2%	71,1%	100,0%
Kız Teknik	3,4%	41,4%	4,6%	2,3%	13,8%	34,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	28,7%	1,1%	9,6%	6,4%	52,1%	100,0%
Toplam	2,6%	29,9%	1,8%	5,5%	7,4%	52,8%	100,0%

Kız Teknik Lisesi öğretmenleri, meslek liselerinin en büyük problemini eğitimde kullanılan araç, gereç ve malzemelerin eksikliği ile sınıfların kalabalık olmasını gösterirken, Erkek Teknik Liselerinde öğrenci kalitesinin düşüklüğü problemi ön plana çıkmaktadır. Genel olarak öğretmenlerin yarısından fazlası öğrenci kalitesinin düşüklüğü problemini ön plana çıkarmaktadır.

TABLO 21

**Okul Türüne Göre
Kaç Kardeşsiniz?**

Okul türü	Kaç kardeşsiniz?					Toplam
	Bir	İki	Üç	Dört	Dörtten fazla	
Erkek Teknik	6,8%	37,5%	30,3%	13,2%	12,2%	100,0%
Kız Teknik	5,1%	29,6%	33,7%	20,8%	10,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	5,7%	31,1%	31,7%	16,5%	14,9%	100,0%
İmam Hatip	2,3%	12,3%	31,2%	26,3%	27,9%	100,0%
Toplam	5,0%	27,7%	31,7%	19,2%	16,4%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri arasında çok çocuklu ailelere mensup olanlar çoğunluktadır.

Genel olarak meslek liselerine giden öğrencilerin yarısından fazlasının üç ve üzeri çocuklu ailelere mensup oldukları görülmektedir.

Kardeş sorusuna ilişkin tablodan, İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin büyük kısmının diğer meslek lisesi öğrencilerine nazaran çok çocuklu (üç ve üzeri) ailelerden geldikleri anlaşılmaktadır.

TABLO 22/a

Okul Türüne Göre
Bu Okulu Hangi Amaçla Tercih Ettiniz?

Okul türü	Bu okulu hangi amaçla tercih ettiniz?				Toplam
	Cevapsız	Bir meslek sahibi olmak için	Üniversitede ek puan kazanmak için	Daha kolay iş bulmak için	
Erkek Teknik	,9%	66,2%	16,2%	16,7%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	73,3%	13,1%	11,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,2%	70,5%	10,2%	17,1%	100,0%
Toplam	1,8%	70,0%	13,2%	15,0%	100,0%

Halen öğrenim görülen okulun hangi amaçla tercih edildiğine dair cevaplar, bir meslek sahibi olma amacının ağırlık taşıdığını göstermektedir.

TABLO 22/b

Bu okulu hangi amaçla tercih ettiniz? (İHL öğrencileri)

Seçenekler	%
Cevapsız	1,3
Din görevlisi olmak için	12,1
Lise eğitimi yanında dini eğitim de almak için	83,3
Yurt ve diğer imkanları olduğu için	3,3
Toplam	100,0

İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin büyük bölümünün ise, din görevlisi olmaktan ziyade lise eğitimi yanında dini eğitim de almak için bu okulu tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

TABLO 23

Okul Türüne Göre
Bu Okula Kayıt Yaptırmanızda Hangisi Etkili Oldu?

Okul türü	Bu okula kayıt yaptırmanızda hangisi etkili oldu?				Toplam
	Cevapsız	Tamamen kendi kararımı	Ailemin teşvikiyle kendim istedim	Tamamen ailemin kararıydı	
Erkek Teknik	,5%	53,1%	34,5%	11,9%	100,0%
Kız Teknik	,5%	55,0%	34,1%	10,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,8%	45,2%	38,2%	15,8%	100,0%
İmam Hatip		41,8%	44,0%	14,2%	100,0%
Toplam	,5%	48,8%	37,6%	13,1%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin yarıdan fazlasının bu okulları ailelerinin teşviki ya da baskısıyla seçtikleri görülmektedir.

Genel olarak öğrencilerin ancak yarıya yakını meslek okullarına tamamen kendi kararlarıyla kayıt yaptıklarını ifade etmektedirler.

TABLO 24

Okul Türüne Göre

Mezun Olduğunuz İlköğretim Okulunda Mesleki Rehberlik Ve Yönlendirme Konularında Bilgi Aldınız Mı?

Okul türü	Mezun olduğunuz ilköğretim okulunda mesleki rehberlik ve yönlendirme konularında bilgi aldınız mı?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	,5%	28,9%	70,6%	100,0%
Kız Teknik	1,2%	31,8%	67,0%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,5%	27,2%	72,3%	100,0%
İmam Hatip	,9%	29,2%	69,9%	100,0%
Toplam	,8%	29,3%	69,9%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin üçte ikisinin ilköğretim okulunda hiçbir mesleki yönlendirme ve rehberlik eğitimi almadığı görülmektedir.

Mezun olunan ilköğretim okulunda mesleki rehberlik ve yönlendirme yapılıp yapılmadığına ilişkin tablo, öğrencilerin ilköğretim seviyesinde bu konuda yeterince aydınlatılmadıklarını göstermektedir.

TABLO 25

Okul Türüne Göre
Liseye Yeniden Başlama İmkânınız Olsaydı, Yine Bu Okulu Tercih Eder Miydiniz?

Okul türü	Liseye yeniden başlama imkânınız olsaydı, yine bu okulu tercih eder miydiniz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	1,0%	41,7%	57,4%	100,0%
Kız Teknik	1,1%	41,2%	57,7%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,7%	40,7%	58,6%	100,0%
İmam Hatip	,8%	80,6%	18,6%	100,0%
Toplam	,9%	50,9%	48,2%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin önemli bir kısmı şu an okumakta olduğu okuldan ve seçtiği meslek dalından hiç memnun değildir.

Erkek Teknik, Kız Teknik ile Turizm ve Ticaret Lisesi öğrencilerinin neredeyse 60'ı okudukları okul ve seçtikleri meslek dalı nedeniyle pişmanlık duymaktadır.

Mesleki yönlendirmeye tabi tutulmayan, okula gitmeden önce o okul ve meslek dalı hakkında yeterli şekilde bilgilendirilmeyen, üniversiteye devam imkanı olmayan, iş bulmada düz liselere giden öğrencilere göre daha şanslı olsalar bile Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu şartlarda okul sonrasında iş bulma imkanı gittikçe zayıflayan, ailelerinin seçimi nedeniyle bu okullara giden öğrencilerden başka bir şey beklemek mümkün değildir.

Okuduğu okulu ve seçtiği meslek dalını benimseyemeyen bir nesil, yitik bir nesil demektir. Bu durumdaki öğrencilerin okuduğu meslek dallarında kendilerini geliştirmesini beklemek hayaldir.

Araştırmada ortaya çıkan en dikkat çekici sonuçlardan birisi bu tablodur.

Liseye yeniden başlama imkanı olsaydı ayrı okulun tercih edilip edilmeyeceğine dair soruya verilen cevaplardan, İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin % 80,6'sının yine aynı okul tercihinde bulunacakları yönündeki sonuç, bu öğrenciler arasındaki bilinçli yönelişi teyit etmektedir.

TABLO 26

Okul Türüne Göre
Okulunuzdaki Eğitimin Mesleğe/Üniversiteye Hazırlama Dengesini Nasıl Buluyorsunuz?

Okul türü	Okulunuzdaki eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesini nasıl buluyorsunuz?					Toplam
	Cevapsız	Hem mesleğe hem üniversiteye hazırlama bakımından yeterli	Mesleki eğitim lehine ağırlık var	Üniversiteye hazırlık lehine ağırlık var	Her iki bakımdan da yetersiz	
Erkek Teknik	,4%	15,2%	44,3%	2,9%	37,2%	100,0%
Kız Teknik	1,2%	7,1%	47,1%	4,1%	40,5%	100,0%
Ticaret ve T.	,6%	12,1%	44,4%	2,6%	40,3%	100,0%
İmam Hatip	1,9%	44,3%	22,6%	6,4%	24,7%	100,0%
Toplam	1,0%	19,6%	39,7%	4,0%	35,7%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri arasında büyük bir grubun (%35.7) okudukları okulları hem mesleğe hem de üniversiteye hazırlama bakımından yetersiz bulmaları dikkat çekicidir.

Öğrencilerini mesleğe ve de üniversiteye hazırlayamayan bir meslek eğitiminden ülke ve gelecek için bir şey beklemek mümkün değildir.

İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasında okullarını kendilerini hem mesleğe hem de üniversiteye hazırlama bakımından yeterli görenler % 44.3 oranı ile ilk sırada yer almaktadır. Buna karşılık diğer meslek lisesi öğrencilerinin önemli bir bölümü eğitimlerinde mesleki eğitim lehine ağırlık olduğunu düşünürken, bir diğer önemli bölümünün aldıkları eğitimi hem mesleğe hem de üniversiteye hazırlık bakımından yetersiz gördükleri sonucu çıkmaktadır. Bu tablodaki verileri daha iyi değerlendirebilmek için Meslek Lisesi öğretmenleriyle ilgili araştırmadaki TABLO 23'deki bulguları dikkate almak gerekir:

TABLO 23 (Öğretmenler Araştırması)
Okul Türüne Göre

Okulunuzdaki öğrencilere verilen eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesini nasıl buluyorsunuz?

Okul türü	Okulunuzdaki öğrencilere verilen eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesini nasıl buluyorsunuz?					Toplam
	Cevapsız	Hem mesleğe hem üniversiteye hazırlama bakımından yeterli	Mesleki eğitim lehine ağırlık var	Üniversiteye hazırlık lehine ağırlık var	Her iki bakımdan da yetersiz	
Erkek Teknik	2,2%	7,8%	52,2%		37,8%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	9,2%	55,2%		33,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm		4,3%	62,8%	1,1%	31,9%	100,0%
İmam-Hatip		28,0%	19,4%	3,2%	49,5%	100,0%
Toplam	1,1%	12,4%	47,3%	1,1%	38,2%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenlerinin % 38.2 sinin öğrencilere paralel bir şekilde okullarında verilen eğitimi "Hem mesleğe hem de üniversiteye hazırlama bakımından yetersiz" görmesi dikkat çekici bir bulgudur.

TABLO 27/a

**Okul Türüne Göre
Yükseköğrenime Devam Etmeyi Düşünüyor Musunuz?**

Okul türü	Yükseköğrenime devam etmeyi düşünüyor musunuz?						Toplam
	Cevapsız	Kendi meslek alanımla ilgili bir fakülte okumayı istiyorum	Meslek alanım dışında bir fakülte okumak istiyorum	2 yıllık meslek yüksek okulunu tercih edeceğim	Açık Öğretim Fakültesine kayıt yaptırmak istiyorum	Çalışacağım için üniversiteye devam edemeyeceğim	
Erkek Teknik	,8%	48,1%	16,7%	23,2%	1,9%	9,3%	100,0%
Kız Teknik	1,8%	59,7%	15,6%	15,2%	2,1%	5,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,9%	41,4%	21,1%	25,3%	4,9%	6,4%	100,0%
İmam Hatip	1,6%	30,5%	56,8%	4,0%	1,9%	5,1%	100,0%
Toplam	1,3%	45,0%	27,4%	16,9%	2,7%	6,6%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri kendi alanlarında yükseköğrenim görme konusunda istekli görünmektedirler. Kendi meslekleriyle ilgili bir fakültede okumak isteyen öğrenci oranı kız teknik, erkek teknik ve ticaret-turizm okulu öğrencileri arasında nispeten daha yüksektir. Kendi mesleği dışındaki bir fakültede okumak isteyenler arasında % 56.8 ile İmam-Hatip Lisesi öğrencileri en büyük oranı oluşturuyor.

TABLO 27/b

**Hangi alanda yüksek öğrenim görmek istiyorsunuz?
(Kendi alanı dışında bir fakültede okumak isteyen İHL öğrencilerine soruldu.)**

Seçenekler	%
Cevapsız	32,9
Hukuk-Siyasal Bilgiler-İdari Bilimler	14,4
Mühendislik	5,7
Tıp	5,1
Eğitim	21,0
İletişim	5,1
Yabancı Dil	2,6
Diğer	13,2
Toplam	100,0

İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin kendi alanları dışındaki en önemli fakülte tercihlerinin eğitim alanındaki fakülteler olduğu görülmektedir. Bunu Hukuk ve İdari Bilimler takip etmektedir.

TABLO 27/c

Gelecekte hangi alanda çalışmayı düşünüyorsunuz? (İHL öğrencileri)

Seçenekler	%
Cevapsız	1,2
Din görevlisi olarak Diyanet İşleri Başkanlığında	15,0
Öğretmen olarak Milli Eğitim Bakanlığında	34,7
Özel sektörde	20,0
Herhangi bir devlet kurumundaki herhangi bir görevde	13,5
Diğer	15,6
Toplam	100,0

İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin ilk tercihlerinin öğretmenlik, ardından özel sektör, daha sonra din görevliliği olduğu görülmektedir.

TABLO 28
Okul Türüne Göre
Size Göre Üniversiteye Girişte Meslek Lisesi Öğrencilerine Haksızlık Yapılıyor Mu?

Okul türü	Size göre üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapılıyor mu?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	,6%	81,7%	17,7%	100,0%
Kız Teknik	1,0%	70,0%	29,0%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,6%	80,2%	19,2%	100,0%
İmam Hatip	1,6%	92,3%	6,0%	100,0%
Toplam	1,0%	81,0%	18,1%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin büyük çoğunluğu (% 81) üniversiteye girişte kendilerine büyük haksızlık yapıldığına inanmaktadır.

Üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapıldığı kanaati, tüm öğrencilerde çoğunluğa ait bir görüş olarak tecelli ederken, bu kanaat İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasında % 92.3 ile en yüksek seviyededir.

Kız Teknik Lisesi öğrencilerinin üniversiteye girişte haksızlık yapıldığı görüşüne nispeten daha az katıldıkları dikkate çekilmektedir.

Bu tablodaki verileri daha iyi değerlendirebilmek için Meslek Lisesi öğretmenleriyle ilgili araştırmadaki TABLO 24'deki bulguları dikkate almak gerekir:

TABLO 24 (Öğretmenler Araştırması)
Okul Türüne Göre

Size göre üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapılıyor mu?

Okul türü	Size göre üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapılıyor mu?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	1,1%	91,1%	7,8%	100,0%
Kız Teknik	3,4%	79,3%	17,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	3,2%	77,7%	19,1%	100,0%
İmam-Hatip	2,2%	90,3%	7,5%	100,0%
Toplam	2,5%	84,6%	12,9%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenleri, üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapıldığına inanmaktadır.

Üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapıldığı görüşü erkek teknik okulu ve İHL öğretmenleri arasında en yüksek seviyede taraftar bulmaktadır. Haksızlık olmadığı görüşüne ise kız teknik ve ticaret-turizm okulu öğretmenleri nispeten daha fazla destek vermektedir.

Genel olarak öğretmenlerin çok büyük bir bölümü (% 84,6) meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapıldığı görüşündedir.

TABLO 29

**Okul Türüne Göre
Üniversiteye Girme Bakımından Normal Liselere Giden Öğrenciler Mi, Yoksa Meslek Lisesi
Öğrencileri Mi Daha Şanslı?**

Okul türü	Üniversiteye girme bakımından normal liselere giden öğrenciler mi, yoksa meslek lisesi öğrencileri mi daha şanslı?				Toplam
	Cevapsız	Normal liseye giden öğrenciler daha şanslı	Meslek lisesi öğrencileri daha şanslı	Fark yok	
Erkek Teknik	,2%	76,8%	16,7%	6,3%	100,0%
Kız Teknik	,6%	70,9%	17,8%	10,7%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,2%	74,9%	16,5%	8,3%	100,0%
İmam Hatip	1,0%	86,2%	8,0%	4,8%	100,0%
Toplam	,5%	77,2%	14,8%	7,5%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri üniversiteye girişte normal liseye giden öğrencileri kendilerine göre daha şanslı görmektedir.

İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin büyük ekseriyeti (% 86.2) üniversiteye girişte normal lise öğrencilerinin meslek lisesi öğrencilerine nazaran daha şanslı olduğu kanaatinde olmakla birlikte, diğer okulların öğrencileri de % 70'in üzerinde oranlarla bu görüşü desteklemektedirler.

TABLO 30

Okul Türüne Göre
Üniversiteye Girişte Meslek Lisesi Mezunlarına Ek Puan Uygulamasının Mesleki Ve Teknik Eğitim Fakülteleri ile Meslek Yüksek Okullarının İlgili Bölümleriyle Sınırlanması Doğru Mu?

Okul türü	Üniversiteye girişte meslek lisesi mezunlarına ek puan uygulamasının mesleki ve teknik eğitim fakülteleri ve meslek yüksek okullarının ilgili bölümleriyle sınırlanması doğru mu?				Toplam
	Cevapsız	Doğru bir uygulama	Ek puan uygulaması tümüyle kaldırılmalıdır	Bölüme bakılmaksızın kendi alanımızla ilgili tüm fakülte ve yüksek okullar için ek puan uygulanmalıdır	
Erkek Teknik	1,6%	31,0%	11,0%	56,4%	100,0%
Kız Teknik	3,0%	36,0%	5,8%	55,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	3,5%	27,1%	8,5%	60,9%	100,0%
İmam Hatip	4,1%	19,1%	41,4%	35,4%	100,0%
Toplam	3,0%	28,4%	16,6%	52,0%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri üniversiteye girişte kendi alanlarının ancak çok sınırlı bir kısmında ek puan uygulamasına gidilmesini doğru bulmamaktadır.

Meslek Liselerinin bilgisayarla ilgili bir bölümünden mezun olan bir öğrencinin “Bilgisayar Öğretmenliği”ni tercih etmesi halinde ek puan uygulamasından yararlanması, “Bilgisayar Mühendisliği”ni tercih etmesi durumunda bırakın ek puandan yararlanmayı, düşük katsayı uygulamasına tabi tutulması gibi uygulamalar öğrenciler tarafından eleştirilmektedir.

Üniversiteye girişte meslek lisesi mezunlarına Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültesi ve Meslek Yüksek Okulu'nun ilgili bölümleriyle sınırlı olarak ek puan uygulanmasının tümüyle kaldırılması gerektiği görüşü İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin % 41.4'ü tarafından desteklenmektedir. Buna karşılık, diğer meslek liseleri öğrencilerinin büyük çoğunluğu, % 55-60 aralığındaki bir yoğunlukla, mevcut ek puan uygulamasının bölüm sınırlaması kaldırılarak kendi mesleki alanlarıyla ilgili tüm fakülte ve yüksek okulları kapsayacak şekilde tadil edilmesini talep etmektedirler. Bu görüş İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin ancak % 35.4'ü tarafından paylaşılmaktadır.

TABLO 31

**Okul Türüne Göre
Üniversiteye Girişte Mezun Olduğunuz Alan Dışındaki Tercihlerinizin, Puanların Düşük Katsayısıyla Çarpılması Suretiyle Kısıtlanmasını Nasıl Değerlendiriyorsunuz?**

Okul türü	Üniversiteye girişte mezun olduğunuz alan dışındaki tercihlerinizin, puanların düşük katsayısıyla çarpılması suretiyle kısıtlanmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?			Toplam
	Cevapsız	Doğru bir uygulama	Bu uygulama büyük bir haksızlıktır	
Erkek Teknik	1,1%	13,9%	85,0%	100,0%
Kız Teknik	3,1%	13,5%	83,4%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,6%	11,7%	86,7%	100,0%
İmam Hatip	2,6%	4,6%	92,8%	100,0%
Toplam	2,1%	11,0%	86,9%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri çok büyük oranlara varan bir çoğunlukla alan dışı tercihlerde düşük katsayı uygulamasını kendilerine karşı yapılan büyük bir haksızlık olarak görmektedirler.

Üniversiteye girişte uygulanan ve “Açık kapı yüksek eşik” olarak adlandırılan politikanın en önemli aracı, alan dışı tercihlerde puanlar tespit edilirken doğru cevapların düşük katsayı ile çarpılmasıdır. Tüm meslek lisesi öğrencileri, üniversiteye girişte mezun olunan alan dışındaki tercihlerin puanların düşük katsayısıyla çarpılarak kısıtlanması uygulamasını büyük ekseriyetle (% 83 ve üzeri) ‘haksız’ bulmaktadır. En yüksek oran % 92.8 ile İHL öğrencileri arasındadır.

Bu tablodaki verileri daha iyi değerlendirebilmek için Meslek Lisesi öğretmenleriyle ilgili araştırmadaki TABLO 29’deki bulguları dikkate almak gerekir:

**TABLO 29 (Öğretmenler Araştırması)
Okul Türüne Göre**

Üniversiteye girişte alan dışı tercihlerde puanların düşük katsayısıyla çarpılması uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Okul türü	Üniversiteye girişte alan dışı tercihlerde puanların düşük katsayısıyla çarpılması uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?			Toplam
	Cevapsız	Doğru bir uygulama	Bu uygulama büyük bir haksızlıktır	
Erkek Teknik	2,2%	24,4%	73,3%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	31,0%	66,7%	100,0%
Ticaret ve Turizm		36,2%	63,8%	100,0%
İmam-Hatip		9,7%	90,3%	100,0%
Toplam	1,1%	25,3%	73,6%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenleri üniversiteye girişte alan dışı tercihlerde puanların hesaplanmasında düşük katsayı uygulamasını büyük bir haksızlık olarak değerlendirmektedir.

Üniversiteye girişte alan dışı tercihlerde puanların düşük katsayısıyla çarpılması uygulaması, İHL öğretmenleri tarafından nispeten daha yüksek oranda haksızlık olarak değerlendirilmektedir. Uygulamayı doğru olarak değerlendirme oranı da ticaret-turizm okulu öğretmenleri arasında nispeten daha yüksektir. Genel olarak öğretmenlerin dörtte biri bu uygulamayı doğru bulurken, dörtte üçüne yakını da haksızlık olarak görmektedir.

TABLO 32

Okul Türüne Göre
Okulda Aldığınız Eğitimi Sizi Üniversiteye Hazırlamada Ne Derece Yeterli Buluyorsunuz?

Okul türü	Okulda aldığınız eğitimi sizi üniversiteye hazırlamada ne derece yeterli buluyorsunuz?				Toplam
	Cevapsız	Oldukça yeterli	Kısmen yeterli	Yetersiz	
Erkek Teknik	,6%	4,3%	32,5%	62,6%	100,0%
Kız Teknik	,4%	2,6%	26,2%	70,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,5%	4,7%	26,7%	68,1%	100,0%
İmam Hatip	,8%	16,1%	58,0%	25,1%	100,0%
Toplam	,6%	6,9%	35,8%	56,8%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri büyük bir çoğunlukla üniversiteye hazırlanmada okulda aldıkları eğitimin yetersiz olduğuna inanmaktadır.

Okulda verilen eğitimin öğrencileri üniversiteye hazırlamadaki yeterliliğine dair cevaplardan, İmam-Hatip Lisesi dışındaki meslek lisesi öğrencilerinin büyük ekseriyetinin, eğitimin bu noktada yetersiz olduğunu düşündükleri (% 62-70 aralığında) anlaşılmaktadır.

Yetersizlik kanaati İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasında % 25,1 oranında paylaşılmaktadır.

TABLO 33

**Okul Türüne Göre
Okulda Aldığınız Eğitimle, Açık Öğretim Dışında, 4 Yıllık Bir Fakülte Kazanabileceğinize
İnanıyor Musunuz?**

Okul türü	Okulda aldığınız eğitimle, açık öğretim dışında, 4 yıllık bir fakülte kazanabileceğinize inanıyor musunuz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	,8%	19,7%	79,5%	100,0%
Kız Teknik	,7%	15,1%	84,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,6%	17,0%	82,3%	100,0%
İmam Hatip	1,5%	43,0%	55,5%	100,0%
Toplam	,9%	23,6%	75,5%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin çok büyük bir kısmı (% 75.5) üniversiteye giriş sınavında Açık Öğretim dışında 4 yıllık bir fakülteyi kazanabileceklerine inanmamaktadır.

Açık öğretim dışında 4 yıllık bir fakülte kazanabileceği inancını en yüksek seviyede, % 43,0 ile İmam-Hatip Lisesi öğrencileri taşımaktadır. 4 yıllık fakülte kazanamayacağını düşünen öğrencilerin oranı İmam-Hatip Lisesi dışındaki meslek lisesi öğrencileri arasında oldukça yüksektir. (% 79-84 aralığı).

TABLO 34

**Okul Türüne Göre
Dershaneye Gidiyor Musunuz?**

Okul türü	Dershaneye gidiyor musunuz?				Toplam
	Cevapsız	Evet	İstiyorum ama gidemiyorum	Hayır	
Erkek Teknik	,5%	11,5%	22,1%	65,9%	100,0%
Kız Teknik	,6%	17,6%	27,2%	54,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,3%	18,0%	23,9%	57,8%	100,0%
İmam Hatip	,9%	34,8%	45,8%	18,5%	100,0%
Toplam	,6%	20,4%	29,7%	49,4%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri arasında üniversiteye hazırlanma için dershaneye gitme oranı düşüktür.

Meslek Lisesi öğrencilerinin ancak beşte birinin dershaneye gittiği görülmektedir. Bu konuda en yüksek oran İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasındadır.

Öğrencilerin üçte birine yakını istediği halde dershaneye gidemediğini ifade etmektedir. Bu konuda da en yüksek oran İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasındadır.

TABLO 35

**Okul Türüne Göre
Meslek Liseleri Hakkında Aşağıdaki Hükümlerden Hangisine Katılıyorsunuz?**

Okul türü	Meslek liseleri hakkında aşağıdaki hükümlerden hangisine katılıyorsunuz?			Toplam
	Cevapsız	Devlet meslek liselerine yeterli ilgiyi gösteriyor	Meslek liseleri ihmal ediliyor	
Erkek Teknik	1,8%	21,0%	77,2%	100,0%
Kız Teknik	2,1%	15,6%	82,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,5%	18,1%	80,4%	100,0%
Toplam	1,8%	18,2%	80,0%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri çok yüksek bir oranda (% 80) devletin meslek liselerini ihmal ettiği kanaatindedir.

Üniversite sınavında kendilerine haksızlık edildiği kanaatini yaygın olarak paylaşan öğrencilerin ayrıca ihmal edildiklerini düşünüyor olmaları, bu liselerdeki öğrenci psikolojisine ilişkin olumsuz bir tablo olarak ortaya çıkarmaktadır.

Bu tablodaki verileri daha iyi değerlendirebilmek için Meslek Lisesi öğretmenleriyle ilgili araştırmadaki TABLO 44'deki bulguları dikkate almak gerekir:

TABLO 44 (Öğretmenler Araştırması)

**Okul Türüne Göre
Genel olarak devletin meslek okullarına bakışını nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Okul türü	Genel olarak devletin meslek okullarına bakışını nasıl değerlendiriyorsunuz?			Toplam
	Cevapsız	Devlet meslek okullarına yeterli ilgiyi gösteriyor	Meslek okulları ihmal ediliyor	
Erkek Teknik	3,3%	20,0%	76,7%	100,0%
Kız Teknik	3,4%	20,7%	75,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	28,7%	69,1%	100,0%
İmam-Hatip	4,3%	14,0%	81,7%	100,0%
Toplam	3,3%	20,9%	75,8%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenleri devletin meslek liselerini ihmal ettiği kanaatindedir.

Genel olarak öğretmenlerin dörtte üçü devletin meslek okullarını ihmal ettiğini düşünmektedir.

TABLO 36

Okul Türüne Göre
Okuduğunuz Okulda Mesleğinizle İlgili Laboratuvar, Atölye, İşlik, Araç, Gereç Vb. İmkanlar
Yeterli Mi?

Okul türü	Okuduğunuz okulda mesleğinizle ilgili laboratuvar, atölye, işlik, araç, gereç vb. imkanlar yeterli mi?				Toplam
	Cevapsız	Yeterli	Yetersiz	Çok yetersiz	
Erkek Teknik	,3%	55,9%	35,6%	8,3%	100,0%
Kız Teknik	,3%	32,3%	44,8%	22,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,6%	29,4%	46,0%	24,0%	100,0%
İmam Hatip	,8%	52,6%	40,8%	5,7%	100,0%
Toplam	,5%	42,6%	41,8%	15,1%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri okullarındaki meslekleriyle ilgili araç-gereç-malzeme, atölye, laboratuvar gibi imkanların yetersiz olduğuna inanmaktadır.

Bilhassa Kız Teknik ve Ticaret-Turizm Meslek Liseleri öğrencilerinin bu kanaati % 70'e varan yüksek bir oranda paylaşması dikkat çekicidir.

TABLO 37

**Okul Türüne Göre
Boş Geçen/Öğretmeni Olmayan Dersiniz Var Mı?**

Okul türü	Boş geçen/öğretmeni olmayan dersiniz var mı?				Toplam
	Cevapsız	Hayır	En fazla 2 ders	3 ve daha fazla ders	
Erkek Teknik	1,4%	82,1%	11,7%	4,8%	100,0%
Kız Teknik	,4%	87,9%	9,0%	2,7%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,3%	84,0%	13,8%	2,0%	100,0%
İmam Hatip	,5%	93,8%	5,0%	,7%	100,0%
Toplam	,7%	86,9%	9,9%	2,5%	100,0%

Meslek Liselerinde ciddi bir oranda öğretmen açığı olmadığı görülmektedir.

Boş geçen/öğretmeni olmayan ders sayısının Ticaret ve Turizm ile Erkek Teknik Liselerinde nispeten fazla olması dikkat çekicidir.

TABLO 38

Okul Türüne Göre
Liseyi Bitirince İş Bulabileceğiniz Konusunda Ümitli Misiniz?

Okul türü	Liseyi bitirince iş bulabileceğiniz konusunda ümitli misiniz?				Toplam
	Cevapsız	Kendi alanımda iş bulabileceğim konusunda ümitliyim	Kendi alanımda olmasa bile iş bulabileceğime inanıyorum	Ne eğitim gördüğüm alanda, ne de diğer bir alanda iş bulabileceğimi sanmıyorum	
Erkek Teknik	1,5%	51,5%	34,9%	12,1%	100,0%
Kız Teknik	1,1%	61,0%	27,4%	10,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,7%	45,6%	36,4%	17,2%	100,0%
İmam Hatip	1,6%	32,5%	42,4%	23,4%	100,0%
Toplam	1,2%	47,8%	35,2%	15,8%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin yarıdan biraz fazlası eğitim gördükleri alanda iş bulamayacaklarına inanmaktadır.

Liseyi bitirince iş bulma konusunda en ümitsiz olanlar İmam-Hatip Lisesi öğrencileridir.

Kız Teknik Lisesi öğrencileri, kendi alanlarında iş bulma konusunda en ümitli kesimi oluşturuyor.

Genel olarak öğrencilerin yarıya yakını kendi alanlarında, üçte biri de kendi alanında olmasa bile iş bulma konusunda ümitlidir.

TABLO 39

**Okul Türüne Göre
Şimdiye Kadar Mesleğinizle İlgili (Staj Dışında) Herhangi Bir İşte Çalıştınız Mı?**

Okul türü	Şimdiye kadar mesleğinizle ilgili (staj dışında) herhangi bir işte çalıştınız mı?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	1,2%	34,2%	64,6%	100,0%
Kız Teknik	1,0%	13,8%	85,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,6%	36,0%	63,3%	100,0%
Toplam	,9%	27,9%	71,1%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri arasında seçtikleri meslek dalında şu ana kadar herhangi bir işte çalışma oranı düşüktür.

Erkek teknik ve ticaret-turizm öğrencileri staj dışında bir işte diğer meslek lisesi öğrencilerine göre daha yüksek oranda çalıştıklarını ifade ederlerken, kız teknik öğrencilerinde bu oran oldukça düşük seviyededir.

Genel olarak öğrencilerin büyük çoğunluğu (% 71,1) herhangi bir işte çalışmadığını beyan etmektedirler.

TABLO 40

Okul Türüne Göre
İş Bulma Bakımından Normal Liselere Giden Öğrenciler Mi Yoksa Siz Mi Daha Şanslısınız?

Okul türü	İş bulma bakımından normal liselere giden öğrenciler mi yoksa siz mi daha şanslısınız?				Toplam
	Cevapsız	Normal liselere giden öğrenciler daha şanslı	Farkımız yok	Biz daha şanslıyız	
Erkek Teknik	,7%	8,3%	21,6%	69,4%	100,0%
Kız Teknik	,2%	10,7%	22,6%	66,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,4%	10,5%	23,9%	65,2%	100,0%
İmam Hatip	,9%	58,2%	17,7%	23,1%	100,0%
Toplam	,6%	21,8%	21,5%	56,2%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri normal liselere giden öğrencilere göre kendilerini iş bulma bakımından daha şanslı görmektedir.

İş bulma konusunda normal liseye giden öğrencilerin daha şanslı olduğu kanaati İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasında belirgin şekilde daha yaygındır.

Diğer meslek lisesi öğrencileri arasında, iş bulma bakımından normal lise öğrencilerine nazaran kendilerini daha şanslı görenlerin oranı % 65-69 aralığında yüksek bir seviyededir.

Bu sonuçlar, bu öğrencilerin iş bulma imkanlarını yüksek gördükleri şeklinde değil, normal liselere giden öğrencilere nazaran görece yüksek gördükleri şeklinde yorumlanmalıdır.

TABLO 41

Okul Türüne Göre
Size Göre Meslek Dersi Öğretmenlerinizin Mesleki Bilgi Ve Becerileri Yeterli Mi?

Okul türü	Size göre meslek dersi öğretmenlerinizin mesleki bilgi ve becerileri yeterli mi?				Toplam
	Cevapsız	Yeterli	Kısmen yeterli	Yetersiz	
Erkek Teknik	,8%	50,2%	33,6%	15,4%	100,0%
Kız Teknik	,5%	57,0%	31,8%	10,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,4%	39,9%	43,1%	16,5%	100,0%
İmam Hatip	1,7%	61,7%	30,6%	5,9%	100,0%
Toplam	,9%	52,2%	34,7%	12,2%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin yarıya yakın bir kısmının, meslek dersi öğretmenlerinin mesleki bilgi ve becerilerini kısmen yeterli ya da yetersiz olarak görmeleri dikkat çekicidir.

Meslek dersi öğretmenlerinin mesleki bilgi ve becerilerinin yeterli olduğu görüşü öğrencilerin yarısından fazlası tarafından paylaşılmaktadır.

Ticaret-turizm okulu öğrencileri bu konuda nispeten daha düşük oranda yeterli görüşünü desteklemektedirler.

TABLO 42

**Okul Türüne Göre
Okulda Verilen Mesleki Bilgi Ve Becerinin Gelecekte İşinize Yarayacağını Düşünüyor Musunuz?**

Okul türü	Okulda verilen mesleki bilgi ve becerinin gelecekte işinize yarayacağını düşünüyor musunuz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	,5%	79,1%	20,4%	100,0%
Kız Teknik	,8%	84,4%	14,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,5%	71,6%	27,9%	100,0%
Toplam	,6%	78,4%	21,0%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri okulda verilen mesleki bilgi ve kendilerine kazandırılan becerinin gelecekte işlerine yarayacağını düşünmektedir.

Okulda verilen mesleki bilgi ve becerinin gelecekte işlerine yaramayacağı görüşünün en fazla ticaret-turizm okulu öğrencileri arasında taraftar bulduğu görülmektedir.

Bu konuda en tatminkar olanlar kız teknik öğrencileridir.

Genel olarak öğrencilerin dörtte üçünden fazlası bu bilgilerin gelecekte işlerine yarayacağı görüşündedir.

TABLO 43/a

**Okul Türüne Göre
Mesleğinizle İlgili, Dersler Dışında, Herhangi Bir Kurs, Seminer, Konferans Vb. Faaliyete
Katıldınız Mı?**

Okul türü	Mesleğinizle ilgili, dersler dışında, herhangi bir kurs, seminer, konferans vb. faaliyete katıldınız mı?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	,5%	23,6%	75,9%	100,0%
Kız Teknik	,7%	21,0%	78,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,5%	22,5%	77,0%	100,0%
Toplam	,6%	22,4%	77,1%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin dörtte üçünden daha fazlası dersler dışında mesleğiyle ilgili kurs, seminer, konferans gibi bir faaliyete katılmamıştır.

Dersler dışında meslekleriyle ilgili ilave faaliyetlere katılma oranı, bütün okulların öğrencileri arasında yaklaşık aralıklarla (% 21-23) sıralanmaktadır.

TABLO 43/b

Meslek derslerinizle ilgili, okul dışında herhangi bir eğitim aldınız mı? (İHL öğrencileri)

Seçenekler	Sayı	%
Cevapsız	14	1,4
Sadece Kur'an-ı Kerim eğitimi aldım	553	56,6
Kur'an-ı Kerim, Arapça, tefsir vb. eğitimler aldım	132	13,5
Herhangi bir eğitim almadım	278	28,5
Toplam	977	100,0

İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin yarısından fazlasının okul dışında Kur'an-ı Kerim eğitimi aldıkları görülmektedir.

TABLO 44

Okul Türüne Göre
Okuldaki Eğitim Mesleğe Hazırlama Bakımından Yeterli Mi?

Okul türü	Okuldaki eğitim mesleğe hazırlama bakımından yeterli mi?				Toplam
	Cevapsız	Evet	Kısmen yeterli	Hayır	
Erkek Teknik	,6%	28,0%	49,2%	22,2%	100,0%
Kız Teknik	,7%	23,4%	55,7%	20,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,3%	15,5%	58,0%	26,2%	100,0%
İmam Hatip	1,0%	31,5%	52,7%	14,7%	100,0%
Toplam	,7%	24,6%	53,9%	20,8%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri okulda gördükleri eğitim ve öğretimi mesleğe hazırlama bakımından yeterli bulmamaktadır..

Okuldaki eğitimin mesleğe hazırlama bakımından yeterli olduğu görüşü öğrencilerin ancak dörtte biri tarafından paylaşılmaktadır.

Okuldaki eğitimi mesleğe hazırlama bakımından öğrencilerin yarısından fazlası kısmen yeterli bulurken, beşte biri de yetersiz görüşüne katılmaktadır.

TABLO 45

**Okul Türüne Göre
Okulda Size Verilen Bilgi Ve Eğitimle, Beceri Eğitimi Gördüğünüz İşyerlerindeki Uygulamalar
Birbirleriyle Uyumlu Mu?**

Okul türü	Okulda size verilen bilgi ve eğitimle, beceri eğitimi gördüğünüz işyerlerindeki uygulamalar birbirleriyle uyumlu mu?				Toplam
	Cevapsız	Evet	Kısmen uyumlu	Hayır	
Erkek Teknik	2,6%	20,6%	48,3%	28,5%	100,0%
Kız Teknik	3,9%	19,9%	45,3%	30,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	3,5%	13,7%	42,1%	40,8%	100,0%
Toplam	3,3%	18,1%	45,3%	33,3%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin önemli bir kısmı okul ve işyerindeki uygulama ve bilgilerin birbirini pek tutmadığı ve birbiriyle uyumlu olmadığı kanaatini taşımaktadır.

TABLO 46

Okul Türüne Göre
Size Göre Meslek Lisesi Öğrencilerinin En Büyük Sorunu Nedir?

Okul türü	Size göre meslek lisesi öğrencilerinin en büyük sorunu nedir?				Toplam
	Cevapsız	Üniversiteye girişte ayrıma tabi tutulmaları	Okullardaki eğitim kalitesinin yetersizliği	Mezuniyet sonrası iş bulamama kaygısı	
Erkek Teknik	1,4%	60,9%	25,0%	12,7%	100,0%
Kız Teknik	1,0%	48,4%	39,4%	11,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,9%	62,3%	20,0%	16,7%	100,0%
İmam Hatip	1,8%	86,2%	3,7%	8,3%	100,0%
Toplam	1,1%	57,2%	28,2%	13,5%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri kendileri için en büyük sorun olarak üniversiteye girişte ayrıma tabi tutulmalarını görmektedir.

Üniversiteye girişte ayrıma tabi tutulma sorunu, bütün öğrenciler tarafından şikayet konusu olmakla birlikte, bu durumun en fazla İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasında rahatsızlığa yol açtığı anlaşılmaktadır.

Kız teknik öğrencilerinin okullardaki eğitim kalitesinin yetersizliği şikayetini nispeten daha fazla ön plana çıkardıkları görülmektedir.

TABLO 47/a

**Okul Türüne Göre
Staj/Beceri Eğitimi Uygulaması Meslekte Beceri Ve Tecrübe Kazanmak İçin Yeterli Midir?**

Okul türü	Staj/beceri eğitimi uygulaması meslekte beceri ve tecrübe kazanmak için yeterli midir?					Toplam
	Cevapsız	Evet	Kısmen yeterli	Kağıt üzerinde staj görenler çoğunlukta	Yetersiz	
Erkek Teknik	2,3%	36,3%	39,7%	10,8%	10,9%	100,0%
Kız Teknik	1,9%	32,6%	41,5%	7,7%	16,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	3,2%	30,5%	41,6%	10,0%	14,8%	100,0%
Toplam	2,4%	33,1%	40,9%	9,5%	14,0%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri staj/beceri uygulamasını, meslekte beceri ve tecrübe kazanmak bakımından yeterli görmemektedir.

Beceri eğitimi uygulamasının mesleki beceri ve tecrübe kazanılmasında yeterli olduğu görüşü, mutlak olarak öğrencilerin ancak üçte biri tarafından desteklenmektedir. Cevapların kısmen yeterli cevabında yoğunlaştığı görülmektedir.

Öğrencilerin dörtte birine yakınının kağıt üzerinde staj yapıldığı ve staj uygulamasının yetersiz kaldığı görüşünü savunmaları dikkat çekmektedir.

TABLO 47/b

Okulda mesleki uygulama alanında yaptıklarınız meslekte beceri ve tecrübe kazanmak için yeterli midir? (İHL öğrencileri)

Seçenekler	%
Cevapsız	1,4
Evet	30,9
Kısmen yeterli	52,5
Yetersiz	15,1
Toplam	100,0

İmam-Hatip Lisesi öğrencileri, okuldaki mesleki uygulamaları beceri ve tecrübe kazanmak bakımından genelde yeterli bulmamaktadırlar.

TABLO 48

**Okul Türüne Göre
2 Gün Okul, 3 Gün İşyeri Uygulamasında Uyum Sorunu Yaşıyor Musunuz?**

Okul türü	2 gün okul, 3 gün işyeri uygulamasında uyum sorunu yaşıyor musunuz?					Toplam
	Cevapsız	Hayır yaşamıyorum	Okulda uyum sorunu yaşıyorum	İşyerinde uyum sorunu yaşıyorum	Her ikisinde de uyum sorunu yaşıyorum	
Erkek Teknik	14,0%	49,0%	16,5%	5,7%	14,8%	100,0%
Kız Teknik	7,6%	49,0%	15,3%	8,9%	19,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	30,2%	38,6%	14,3%	4,5%	12,4%	100,0%
Toplam	17,1%	45,6%	15,4%	6,4%	15,5%	100,0%

Okul-işyeri uygulamasında % 37,3 oranında çeşitli şekillerde öğrencinin uyum sorunu yaşadığını belirtmiş olması, yürütülen uygulamanın öğrenciler nezdindeki başarısının istenen seviyede olmadığını göstermektedir. Aynı şekilde bu soruyu % 17.1 oranında öğrencinin cevaplamaktan kaçınması da dikkat çekicidir.

TABLO 49

**Okul Türüne Göre
Staj/Beceri Eğitimi Yeri Bulmakta Zorlandınız Mı?**

Okul türü	Staj/beceri eğitimi yeri bulmakta zorlandınız mı?				Toplam
	Cevapsız	Evet	Kısmen zorlandım	Hayır	
Erkek Teknik	7,2%	15,4%	17,4%	60,0%	100,0%
Kız Teknik	6,8%	22,8%	16,2%	54,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	6,0%	11,9%	16,2%	65,9%	100,0%
Toplam	6,6%	16,8%	16,6%	60,0%	100,0%

Staj/beceri eğitimi yeri bulmakta en çok Kız Teknik Lisesi öğrencilerinin zorlandığı görülmektedir.

Bununla birlikte, öğrencilerin % 60'ı staj/beceri eğitimi yeri bulma konusunda herhangi bir zorluk yaşamadıklarını ifade etmektedirler.

TABLO 50

Okul Türüne Göre
İşçi Sağlığı Ve İş Güvenliği Alanında Gördüğünüz Eğitim Yeterli Mi?

Okul türü	İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanında gördüğünüz eğitim yeterli mi?				Toplam
	Cevapsız	Evet	Kısmen	Hayır	
Erkek Teknik	4,5%	22,8%	38,1%	34,7%	100,0%
Kız Teknik	5,7%	16,2%	24,8%	53,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	5,9%	15,5%	33,8%	44,9%	100,0%
Toplam	5,3%	18,2%	32,2%	44,3%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında yeterli eğitim görmediklerini düşünmektedirler.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanında yeterli eğitim görmediği kanaatinde olan öğrenci oranının % 44.3 seviyesinde olması, Türk iş hayatı açısından çok önemli kayıplara sebep olan bu soruna eğitim kurumlarında gerekli düzeyde önem verilmediğinin işareti olarak değerlendirilebilir.

TABLO 51

Okul Türüne Göre
Okuldaki Eğitiminiz Mesleki Ve Teknolojik Yenilikleri Takip Etmenizi Sağlayabiliyor Mu?

Okul türü	Okuldaki eğitiminiz mesleki ve teknolojik yenilikleri takip etmenizi sağlayabiliyor mu?				Toplam
	Cevapsız	Evet sağlayabiliyor	Kısmen sağlayabiliyor	Hayır, sağlayamıyor	
Erkek Teknik	1,5%	19,5%	54,9%	24,2%	100,0%
Kız Teknik	1,9%	11,5%	62,2%	24,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,4%	12,0%	56,8%	29,8%	100,0%
Toplam	1,6%	14,3%	57,9%	26,1%	100,0%

Okulda verilen eğitimin mesleki-teknik yenilikleri takip etmelerine olanak sağlamadığı görüşü öğrencilerin dörtte birinden fazlası tarafından paylaşılırken, bu soruya verilen olumlu cevap oranının %14,3'te kalması dikkat çekmektedir.

TABLO 52

**Okul Türüne Göre
Eğitimi Gördüğünüz Bölümün Bir Alt Alanında Uzmanlaşmaya Yönlendiriliyor Musunuz?**

Okul türü	Eğitimi gördüğünüz bölümün bir alt alanında uzmanlaşmaya yönlendiriliyor musunuz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	3,2%	33,2%	63,6%	100,0%
Kız Teknik	2,6%	32,0%	65,4%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,4%	25,8%	71,9%	100,0%
Toplam	2,7%	30,4%	66,9%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin çok büyük bir bölümü (% 66.9) seçtikleri mesleğe ait bir alt bölümde uzmanlaşmaya yönlendirilmediklerini belirtmektedirler.

Eğitim görülen bölümün bir alt alanında uzmanlaşmaya yönlendirme olduğu görüşü öğrencilerin üçte birinden daha azı tarafından paylaşılmakta, buna karşılık üçte iki oranında karşı görüş belirtilmektedir.

TABLO 53

**Okul Türüne Göre
Mesleğinizle İlgili Bir İşte Çalışmaya Hazır Olduğunuzu Düşünüyor Musunuz?**

Okul türü	Mesleğinizle ilgili bir işte çalışmaya hazır olduğunuzu düşünüyor musunuz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	1,8%	46,4%	51,8%	100,0%
Kız Teknik	1,2%	56,2%	42,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,0%	47,0%	52,0%	100,0%
Toplam	1,3%	49,9%	48,8%	100,0%

Son sınıfa gelmiş ve mezuniyetlerine birkaç ay kalmış Meslek Lisesi öğrencilerinin yarısının kendilerini meslekleriyle ilgili bir işte çalışmaya hazır görmemesi Mesleki Eğitimdeki nitelik probleminin önemli bir göstergesidir.

TABLO 54

**Okul Türüne Göre
Okulunuzda, Doğrudan Mesleğinizle İlgili Olmayan Fen, Matematik, Türkçe, Yabancı Dil Gibi Alanların Ders Saatleri Daha Fazla Olmalı Mıdır?**

Okul türü	Okulunuzda, doğrudan mesleğinizle ilgili olmayan fen, matematik, Türkçe, yabancı dil gibi alanların ders saatleri daha fazla olmalı mıdır?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	1,4%	58,1%	40,6%	100,0%
Kız Teknik	,8%	75,1%	24,1%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,5%	69,2%	30,3%	100,0%
İmam Hatip	1,8%	58,9%	39,3%	100,0%
Toplam	1,1%	65,3%	33,6%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri genel kültür derslerinin daha fazla olmasını talep etmektedir.

Doğrudan meslekle ilgili olmayan derslerin saatlerinin daha fazla olması gerektiği kanaati en çok kız teknik ve ticaret-turizm okulları öğrencileri arasında yaygındır. Erkek teknik ve İHL öğrencileri bu konuda nispeten daha az talepkardırlar. Genel olarak öğrencilerin üçte ikiye yakını doğrudan meslekle ilgili olmayan derslerin saatlerinin fazla olmasını istemektedir. Bu istek, üniversiteye giriş sınavında yaşanan zorlukları aşma isteğinin bir işareti olarak değerlendirilebileceği gibi, genel kültür bakımından kendilerini yeterli görmedikleri şeklinde de değerlendirilebilir.

TABLO 55

**Okul Türüne Göre
Ders Kitaplarınızı Yeterli Buluyor Musunuz?**

Okul türü	Ders kitaplarınızı yeterli buluyor musunuz?				Toplam
	Cevapsız	Yeterli	Kısmen yeterli	Yetersiz	
Erkek Teknik	,8%	38,6%	42,2%	18,4%	100,0%
Kız Teknik	,6%	35,7%	35,9%	27,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,1%	38,6%	39,5%	20,7%	100,0%
İmam Hatip	1,4%	48,8%	36,9%	12,8%	100,0%
Toplam	1,0%	40,4%	38,7%	20,0%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin önemli bir bölümü ders kitaplarını ya yeterli bulmamakta ya da kısmen yeterli bulmaktadır.

Ders kitaplarının yeterli olduğu görüşüne İmam-Hatip Lisesi öğrencileri daha fazla destek vermektedir. Ders kitaplarının yetersiz olduğu görüşü en çok kız teknik öğrencileri tarafından desteklenmektedir. Genel olarak öğrencilerin % 40,4'ü ders kitaplarını yeterli, % 20'si ise yetersiz bulmaktadır.

TABLO 56

Okul Türüne Göre
Seçmeli Dersler, İlgili Alanlarınız Doğrultusunda Gelişiminize Katkı Sağlayabiliyor Mu?

Okul türü	Seçmeli dersler, ilgi alanlarınız doğrultusunda gelişiminize katkı sağlayabiliyor mu?				Toplam
	Cevapsız	Evet	Kısmen sağlıyor	Hayır	
Erkek Teknik	1,7%	22,4%	38,2%	37,8%	100,0%
Kız Teknik	1,2%	22,4%	34,7%	41,7%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,6%	19,5%	39,8%	39,0%	100,0%
İmam Hatip	2,8%	31,7%	47,9%	17,6%	100,0%
Toplam	1,8%	24,0%	40,1%	34,1%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri seçmeli derslerin kendilerine katkı sağladığı konusunda iyimser değildiler.

Seçmeli derslerin öğrencilerin ilgi alanları doğrultusunda gelişimlerine katkı sağladığı görüşü en fazla İmam-Hatip Lisesi öğrencileri tarafından desteklenmektedir. Kız teknik, ticaret-turizm ve erkek teknik öğrencileri bu konuda olumsuz bir kanaate sahiptirler. Öğrencilerin ancak dörtte birine yakını seçmeli derslerin kendilerine katkı sağladığı görüşüne katılmaktadır.

TABLO 57

Okul Türüne Göre
Okulunuzdaki Sınıf Geçme Sistemini Sağlıklı Buluyor Musunuz?

Okul türü	Okulunuzdaki sınıf geçme sistemini sağlıklı buluyor musunuz?				Toplam
	Cevapsız	Evet	Kısmen sağlıklı	Hayır	
Erkek Teknik	1,7%	39,0%	26,8%	32,5%	100,0%
Kız Teknik	,7%	36,7%	30,4%	32,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,4%	40,0%	26,7%	32,9%	100,0%
İmam Hatip	1,8%	53,1%	28,0%	17,0%	100,0%
Toplam	1,2%	42,1%	28,0%	28,7%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin yarıdan fazlası sınıf geçme sisteminin pek de sağlıklı olmadığını düşünmektedir.

Sınıf geçme sisteminden İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin yarıdan fazlası memnunken, diğer okul öğrencileri arasında sisteme ilişkin şikayetler nispeten ön plana çıkmaktadır. Genel olarak sınıf geçme sistemi öğrencilerin dörtte birinden fazlası tarafından mutlak anlamda şikayet konusudur.

TABLO 58

**Okul Türüne Göre
İlköğretim 7. Ve 8. Sınıflarda Meslekleri Ve Meslek Okullarını Tanıtan Programlara Yer Verilmesi
Yararlı Olur Mu?**

Okul türü	İlköğretim 7. ve 8. sınıflarda meslekleri ve meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi yararlı olur mu?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	2,0%	84,3%	13,7%	100,0%
Kız Teknik	1,1%	88,4%	10,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,9%	85,1%	14,0%	100,0%
İmam Hatip	2,4%	89,2%	8,5%	100,0%
Toplam	1,6%	86,7%	11,7%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin % 86.7'si ilköğretim okullarının 7 ve 8. sınıflarında meslekleri ve meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesinin yararlı olacağını düşünmektedir.

İlköğretim okullarının 7 ve 8. sınıflarında meslekleri ve meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi gerektiği görüşü % 84-89 aralığında bütün meslek okulları öğrencileri tarafından desteklenmektedir.

TABLO 59

**Okul Türüne Göre
Okulunuzdaki Rehberlik Hizmetlerini Yeterli Buluyor Musunuz?**

Okul türü	Okulunuzdaki rehberlik hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?				Toplam
	Cevapsız	Evet	Kısmen yeterli	Hayır	
Erkek Teknik	1,1%	27,1%	29,9%	41,8%	100,0%
Kız Teknik	,7%	25,5%	27,2%	46,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,9%	29,7%	29,4%	40,0%	100,0%
İmam Hatip	1,5%	28,5%	30,7%	39,3%	100,0%
Toplam	1,1%	27,7%	29,3%	42,0%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri okullarda verilen rehberlik hizmetlerini yeterli bulmamaktadır.

Okullardaki rehberlik hizmetleri, kız teknik öğrencileri tarafından biraz daha fazla olmak üzere, ortalama % 42 oranında yetersiz bulunmaktadır.

TABLO 60

Okul Türüne Göre
Meslek Yüksek Okulları Hakkında Yeterli Bilginiz Var Mı?

Okul türü	Meslek Yüksek Okulları hakkında yeterli bilginiz var mı?				Toplam
	Cevapsız	Evet, yeterli bilginim var	Kısmen bilginim var	Hiçbir bilginim yok	
Erkek Teknik	1,3%	14,1%	56,8%	27,8%	100,0%
Kız Teknik	,8%	10,5%	55,9%	32,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	,7%	11,5%	55,5%	32,2%	100,0%
Toplam	,9%	12,0%	56,1%	31,0%	100,0%

Öğrencilerin sadece ortalama % 12'si meslek yüksek okulları hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu ifade ederken, bu konuda hiçbir bilgisi olmadığını ifade edenlerin oranı % 31 gibi yüksek bir orana ulaşmaktadır.

TABLO 61

**Okul Türüne Göre
Okulunuzu Bitirince Meslek Yüksek Okuluna Devam Etmeyi Düşünüyor Musunuz?**

Okul türü	Okulunuzu bitirince Meslek Yüksek Okuluna devam etmeyi düşünüyor musunuz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	2,4%	64,2%	33,4%	100,0%
Kız Teknik	2,1%	70,0%	27,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,5%	75,2%	23,3%	100,0%
Toplam	2,0%	69,7%	28,3%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencilerinin üçte ikiden fazlası meslek yüksek okuluna devam etme düşüncesindedir.

Liseden sonra meslek yüksek okuluna devam etme düşüncesi en fazla ticaret-turizm okulu öğrencileri arasında yaygınken, bu görüşe nispeten daha az destek erkek teknik okulu öğrencilerinden gelmektedir.

TABLO 62

**Okul Türüne Göre
Meslek Yüksek Okullarının Mesleki Alanda Size Katkı Sağlayacağını Düşünüyor Musunuz?**

Okul türü	Meslek Yüksek Okullarının mesleki alanda size katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	1,5%	67,0%	31,5%	100,0%
Kız Teknik	2,2%	72,3%	25,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,5%	74,8%	23,6%	100,0%
Toplam	1,7%	71,3%	26,9%	100,0%

Öğrencilerin % 71,3'ü meslek okullarının mesleki alanda kendilerine katkı sağlayacağına inanmaktadır.

TABLO 63

Okul Türüne Göre
Okulunuzdaki Sınıfların Mevcudu Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?

Okul türü	Okulunuzdaki sınıfların mevcudu hakkında ne düşünüyorsunuz?				Toplam
	Cevapsız	Sınıflar çok kalabalık	Kalabalık ama eğitim açısından sorun yaratmıyor	Sınıf mevcutları normal	
Erkek Teknik	1,5%	29,8%	12,7%	56,0%	100,0%
Kız Teknik	,8%	59,7%	8,3%	31,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,2%	15,0%	10,0%	73,8%	100,0%
İmam Hatip	2,6%	4,4%	2,7%	90,4%	100,0%
Toplam	1,5%	27,5%	8,4%	62,6%	100,0%

Okullarda sınıf mevcutlarının çok kalabalık olduğu şikayeti Erkek Teknik Liselerinde oldukça yaygındır. Bu durum son yıllarda Kız Teknik Liselerine olan talebin artmasıyla yakından ilgilidir. Öğretmenlerle ilgili anket bölümünde görüleceği gibi son beş yılda Kız Teknik Liselerine olan talepte çok ciddi bir artış vardır.

Bu konuda en az şikayet İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinden gelmektedir.

Genel olarak sınıfların kalabalıklığı öğrencilerin dörtte birinden fazlası arasında şikayet konusudur.

TABLO 64

Okul Türüne Göre
Okulunuzdaki Öğretmenlerin Öğrencilere Karşı İlgisini Nasıl Buluyorsunuz?

Okul türü	Okulunuzdaki öğretmenlerin öğrencilere karşı ilgisini nasıl buluyorsunuz?				Toplam
	Cevapsız	Yeterli	Kısmen yeterli	Yetersiz	
Erkek Teknik	1,7%	24,9%	39,3%	34,2%	100,0%
Kız Teknik	,8%	23,1%	38,8%	37,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,0%	25,3%	39,2%	34,5%	100,0%
İmam Hatip	1,6%	43,6%	34,6%	20,2%	100,0%
Toplam	1,3%	29,1%	38,0%	31,6%	100,0%

Öğretmenlerin öğrencilere karşı ilgisi, öğrencilerin üçte birine yakını tarafından yetersiz bulunmaktadır. Yeterli cevabın % 29,1'de kalması, bu konuda ciddi bir sıkıntının varlığının işareti olarak değerlendirilebilir. Öğretmenlerin ilgisini yeterli bulma oranının İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasında nispeten yüksek olması dikkat çekmektedir.

TABLO 65

**Okul Türüne Göre
Okulunuzdaki Sosyal Ve Sportif Faaliyetleri Yeterli Buluyor Musunuz?**

Okul türü	Okulunuzdaki sosyal ve sportif faaliyetleri yeterli buluyor musunuz?				Toplam
	Cevapsız	Yeterli	Kısmen yeterli	Yetersiz	
Erkek Teknik	1,2%	20,1%	25,6%	53,1%	100,0%
Kız Teknik	,8%	8,2%	18,9%	72,1%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,0%	15,0%	20,5%	63,4%	100,0%
İmam Hatip	1,7%	27,8%	28,7%	41,8%	100,0%
Toplam	1,2%	17,7%	23,4%	57,7%	100,0%

Meslek Lisesi öğrencileri okullarındaki sosyal ve sportif faaliyetleri yeterli bulmamaktadırlar.

Okullarındaki sosyal ve sportif faaliyetleri nispeten en fazla yeterli bulanlar İmam-Hatip Lisesi öğrencileridir.

Bu konudaki en büyük şikayet de kız teknik öğrencilerinden gelmektedir.

TABLO 66

Okul Türüne Göre
Okulda Gördüğünüz Yabancı Dil Eğitimi, Mesleki Açından Yeterli Mi?

Okul türü	Okulda gördüğünüz yabancı dil eğitimi, mesleki açıdan yeterli mi?				Toplam
	Cevapsız	Yeterli	Kısmen yeterli	Yetersiz	
Erkek Teknik	1,3%	11,8%	16,5%	70,4%	100,0%
Kız Teknik	1,1%	20,6%	26,8%	51,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,1%	10,7%	23,6%	64,6%	100,0%
İmam Hatip	1,7%	21,1%	33,7%	43,5%	100,0%
Toplam	1,3%	16,1%	25,1%	57,5%	100,0%

Okullardaki yabancı dil eğitimi erkek teknik okulları başta olmak üzere, hemen tüm meslek okulları öğrencileri tarafından büyük oranda yetersiz bulunmaktadır.

Yabancı dil eğitimini kısmen yeterli görme eğilimi İmam-Hatip Lisesi öğrencileri arasında nispeten daha fazladır.

TABLO 67**Okul Türüne Göre
Anket yapılan il**

Okul türü	Anket yapılan il												Toplam
	Adana	Ankara	Antalya	Bursa	Denizli	Erzurum	Gaziantep	İstanbul	İzmir	Konya	Samsun	Trabzon	
Erkek Teknik	5,0%	11,9%	4,4%	10,2%	4,6%	4,0%	4,1%	30,0%	11,0%	4,1%	4,1%	6,7%	100,0%
Kız Teknik	4,9%	12,1%	4,5%	10,3%	4,5%	4,5%	3,8%	30,1%	10,8%	4,1%	4,1%	6,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	5,1%	11,9%	4,5%	10,5%	4,7%	4,1%	3,9%	31,5%	11,5%	3,2%	4,2%	4,8%	100,0%
İmam Hatip	5,1%	12,0%	4,7%	10,5%	4,6%	4,1%	4,1%	28,5%	11,3%	4,2%	4,2%	6,8%	100,0%
Toplam	5,0%	12,0%	4,5%	10,4%	4,6%	4,2%	4,0%	30,0%	11,1%	3,9%	4,1%	6,2%	100,0%

TABLO 68

Anket yapılan okullar (FORM 1)

Seçenekler	Sayı	%
Denizli Akköy And.O.T.M.L.	24	,8
Denizli Şehit Yusuf Batur End.M.L.	46	1,5
Denizli Vali V. Ertür Kız M.L.	45	1,5
Denizli Merkez And.T.M.L.	22	,7
Bursa Demirtaş Paşa End.M.L.	103	3,5
Bursa Yıldırım T.M.L. İletişim M.L.	102	3,4
Bursa Zübeyde Hanım Kız M.L.	103	3,5
Gaziantep Şehitkamil And.Tic.Tur.M.L.	38	1,3
Gaziantep Hacı Muzaffer Bakbak K.M.L.	38	1,3
Gaziantep Şahinbey RŐt Uzel End. M.L.	41	1,4
Adana Motor M.L.	50	1,7
Adana obanoğlu And. Tic. M.L.	50	1,7
Adana KarŐiyaka Orhanobanoğlu K.M.L.	49	1,6
Antalya And. Ot. Tur. M.L.	44	1,5
Antalya İ.İnn Kız M.L.	45	1,5
Antalya And. End. M.L.	43	1,4
Erzurum K. Karabekir E.M.L.	40	1,3
Erzurum Dedeman And. O.T.M.L.	40	1,3
Erzurum Merkez K.M.L.	45	1,5
Konya G.M.K. And.O.T.M.L.	31	1,0
Konya Zbeyde Hanım K.M.L.	41	1,4
Konya Meram E.M.L.	41	1,4
Trabzon Merkez And.M. ve Kız M.L.	66	2,2
Trabzon Merkez And.Tic.M.L.	47	1,6
Trabzon Merkez E.M.L.	67	2,2
Samsun Merkez T.M.L.	41	1,4
Samsun Merkez E.M.L.	41	1,4
Samsun Merkez Kız M.L.	41	1,4
İzmir Bornova M. Sinan End. M.L.	54	1,8
İzmir ınarlı End. M.L.	57	1,9
İzmir Bornova And. M.L.	55	1,8
İzmir KarŐiyaka Kız M.L.	53	1,8
İzmir Konak Atatrk And.Tic.L.	57	1,9
İzmir KarŐiyaka M. Ali Lahur T.M.L.	55	1,8
Ankara İncirli E.M.L.	61	2,0
Ankara Kalaba K.M.L.	60	2,0
Ankara Aydınlıkevler T.L.	61	2,0
Ankara Ticaret Lisesi	55	1,8
Ankara İskitler E.M.L.	59	2,0
Ankara Atatrk K.M.L.	61	2,0
İstanbul Beşiktaş Etiler And. O.T.M.L.	103	3,5
İstanbul skdar Kız M.L.	99	3,3
İstanbul Selçuk And. Kız M.L.	102	3,4
İstanbul Haydarpaşa End.M.L.	102	3,4
İstanbul Üsküdar Tic. M.L.	103	3,5
İstanbul Bahçelievler Erkan Avcı End.M.L.	101	3,4
İstanbul Kalkavan Denizcilik M.L.	99	3,3
İstanbul Bakırköy Kız M.L.	101	3,4
İstanbul Beyoğlu Tic. M.L.	101	3,4
Total	2984	100,0

TABLO 69**Anket yapılan okullar (FORM 2)**

Okul Adı	Sayı
Denizli Merkez İ.H.L.	28
Denizli Sarayköy İ.H.L.	17
Bursa Yıldırım İ.H.L.	103
Gaziantep Ömer Özmimar İ.H.L.	40
Adana Merkez İ.H.L.	50
Antalya İmam H.L.	46
Erzurum Anadolu İ.H.L.	40
Konya Karatay İ.H.L.	41
Trabzon Merkez İ.H.L.	66
Samsun Merkez İ.H.L.	41
İzmir Karşıyaka İ.H.L.	39
İzmir Konak İ.H.L.	71
Ankara Mamak İ.H.L.	31
Ankara Tefik İleri İ.H.L.	61
Ankara Hacıbayram İ.H.L.	25
İstanbul Fatih İ.H.L.	102
İstanbul Üsküdar İ.H.L.	73
İstanbul Bakırköy İ.H.L.	103
Toplam	977

BÖLÜM II

BULGULAR
(ÖĞRETMENLER)

TABLO 1

Okul Türüne Göre Cinsiyet

Okul türü	Cinsiyet		Toplam
	Kadın	Erkek	
Erkek Teknik	22,2%	77,8%	100,0%
Kız Teknik	87,4%	12,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	38,3%	61,7%	100,0%
İmam-Hatip	19,4%	80,6%	100,0%
Toplam	41,2%	58,8%	100,0%

En az kadın öğretmen İmam-Hatip Lisesi ve Erkek Teknik Liselerinde görev yapmaktadır. En az erkek öğretmen de Kız Teknik Liselerinde görev yapmaktadır.

TABLO 2

**Okul Türüne Göre
Okuldaki Göreviniz**

Okul türü	Okuldaki göreviniz					Toplam
	Müdür	Müdür Yardımcısı	Bölüm Şefi	Meslek dersleri öğretmeni	Diğer dersler öğretmeni	
Erkek Teknik	11,1%	18,9%	12,2%	44,4%	13,3%	100,0%
Kız Teknik	14,9%	20,7%	11,5%	39,1%	13,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	11,7%	21,3%	5,3%	42,6%	19,1%	100,0%
İmam-Hatip	12,9%	18,3%	1,1%	39,8%	28,0%	100,0%
Toplam	12,6%	19,8%	7,4%	41,5%	18,7%	100,0%

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %41,5'i meslek dersleri, %18,7'si diğer dersler öğretmenidir. Diğer öğretmenler ise bölüm şefi, müdür yardımcısı ve müdür gibi idari görevlerde bulunmaktadır.

TABLO 3**Okul Türüne Göre
Hizmet Süreniz**

Okul türü	Hizmet süreniz					Toplam
	Cevapsız	5 yıldan az	5-10 yıl	11-20 yıl	21 yıldan fazla	
Erkek Teknik	1,1%	11,1%	14,4%	45,6%	27,8%	100,0%
Kız Teknik	1,1%	11,5%	11,5%	41,4%	34,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	5,3%	20,2%	31,9%	40,4%	100,0%
İmam-Hatip		3,2%	22,6%	36,6%	37,6%	100,0%
Toplam	1,1%	7,7%	17,3%	38,7%	35,2%	100,0%

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaklaşık dörtte üçü (%73,9) 10 yıldan fazla hizmet süresine sahiptir.

TABLO 4

**Okul Türüne Göre
Ailenizin Aylık Geliri (Haneye giren toplam TL)**

Okul türü	Aylık gelir					Toplam
	Cevapsız	600 milyon-1 milyar arası	1-2 milyar arası	2-4 milyar arası	4 milyardan üzeride	
Erkek Teknik	2,2%	41,1%	48,9%	7,8%		100,0%
Kız Teknik	2,3%	31,0%	49,4%	17,2%		100,0%
Ticaret ve Turizm	1,1%	35,1%	51,1%	9,6%	3,2%	100,0%
İmam-Hatip		76,3%	19,4%	2,2%	2,2%	100,0%
Toplam	1,4%	46,2%	42,0%	9,1%	1,4%	100,0%

Öğretmenlerin yaklaşık onda birinin aile geliri 2 milyar TL ve üzeridir. Bu gelir grubunun dışında kalan % 90'a yakın öğretmenlerin iki ayrı gelir diliminde eşit bir şekilde toplandıklarını görüyoruz. %46.2'lik bir kesim 600 milyon-1 milyar TL aralığında aylık gelire sahiptir. Bu veri, meslek liselerinde, eşi çalışmayan ve maaşından başka geliri olmayan ağırlıklı bir öğretmen grubunun varlığına işaret etmektedir. % 42.2'lik bir kesim ise 1-2 milyar TL arasında bir gelire sahiptir.

TABLO 5

**Okul Türüne Göre
Bilgisayar Kullanıyor Musunuz?**

Okul türü	Bilgisayar kullanıyor musunuz?			Toplam
	Evet	Hayır	Ara sıra	
Erkek Teknik	70,0%	7,8%	22,2%	100,0%
Kız Teknik	59,8%	16,1%	24,1%	100,0%
Ticaret ve Turizm	63,8%	8,5%	27,7%	100,0%
İmam-Hatip	53,8%	20,4%	25,8%	100,0%
Toplam	61,8%	13,2%	25,0%	100,0%

Bilgisayar kullanma oranının İmam-Hatip Lisesi ve Kız Teknik Lisesi öğretmenleri arasında diğer okullardaki öğretmenlere göre nispeten düşük olması dikkat çekicidir. En çok bilgisayar kullananlar Erkek Teknik Lisesi öğretmenleridir.

TABLO 6**Okul Türüne Göre
İnternet Kullanıyor Musunuz?**

Okul türü	İnternet kullanıyor musunuz?			Toplam
	Hayır	Arada sırada kullanıyorum	Sürekli kullanıyorum	
Erkek Teknik	23,3%	51,1%	25,6%	100,0%
Kız Teknik	37,9%	40,2%	21,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	28,7%	45,7%	25,5%	100,0%
İmam-Hatip	41,9%	38,7%	19,4%	100,0%
Toplam	33,0%	44,0%	23,1%	100,0%

İnternet kullanmama oranı en yüksek kesim İmam-Hatip Lisesi ve Kız Teknik Lisesi öğretmenleridir. İnterneti en çok kullananlar da yine erkek teknik öğretmenleridir.

TABLO 7

Okul Türüne Göre
Okullar yaz tatiline girdiğinden bu yana kaç kitap okudunuz?

Okul türü	Okullar yaz tatiline girdiğinden bu yana kaç kitap okudunuz?					Toplam
	Cevapsız	Bir-iki tane okudum	5 tane okudum	5-10 tane okudum	10 taneden fazla okudum	
Erkek Teknik	1,1%	58,9%	18,9%	10,0%	11,1%	100,0%
Kız Teknik		41,4%	27,6%	13,8%	17,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,1%	36,2%	27,7%	23,4%	11,7%	100,0%
İmam-Hatip		32,3%	23,7%	19,4%	24,7%	100,0%
Toplam	,5%	42,0%	24,5%	16,8%	16,2%	100,0%

Genel olarak öğretmenlerin kitap okuma oranının düşüklüğü dikkat çekmektedir.

Kitap okuma oranının İmam-Hatip Lisesi öğretmenlerinde diğer meslek lisesi öğretmenlerine göre yüksek olduğu görülmektedir.

Erkek teknik öğretmenlerinde kitap okuma oranı düşüktür.

TABLO 8

Okul Türüne Göre
En son ne zaman sinemaya gittiniz?

Okul türü	En son ne zaman sinemaya veya tiyatroya gittiniz?						Toplam
	Cevapsız	Geçen hafta	Geçen ay	Son altı ayda	Son bir yılda	Hiç gitmedim	
Erkek Teknik	1,1%	11,1%	28,9%	24,4%	32,2%	2,2%	100,0%
Kız Teknik		18,4%	31,0%	27,6%	23,0%		100,0%
Ticaret ve Turizm		19,1%	24,5%	18,1%	37,2%	1,1%	100,0%
İmam-Hatip		10,8%	20,4%	44,1%	24,7%		100,0%
Toplam	,3%	14,8%	26,1%	28,6%	29,4%	,8%	100,0%

Genel olarak öğretmenlerin sinema veya tiyatroya gitme alışkanlıklarınının zayıf olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin üçte ikisine yakını 6 ay ve daha uzun periyotlarla sinema veya tiyatroya gitmektedirler.

TABLO 9

Okul Türüne Göre
Günlük gazete okuyor musunuz?

Okul türü	Günlük gazete okuyor musunuz?				Toplam
	Birkaç tanesini düzenli takip ediyorum	Her gün bir gazete okurum	Ara sıra elime geçerse okurum	Okumuyorum	
Erkek Teknik	13,3%	54,4%	30,0%	2,2%	100,0%
Kız Teknik	11,5%	63,2%	19,5%	5,7%	100,0%
Ticaret ve Turizm	12,8%	62,8%	21,3%	3,2%	100,0%
İmam-Hatip	20,4%	50,5%	26,9%	2,2%	100,0%
Toplam	14,6%	57,7%	24,5%	3,3%	100,0%

İmam-Hatip Lisesi öğretmenleri, her gün birkaç gazeteyi düzenli takip etme konusunda nispeten ön plana çıkmaktadırlar. Erkek teknik öğretmenleri gazete okuma alışkanlığı en düşük kesim olarak gözükmektedir. Genel olarak öğretmenlerin büyük bölümü günlük gazete takip etmektedir.

TABLO 10

Okul Türüne Göre

Şu anda abone olduğunuz/düzenli olarak takip ettiğiniz bir dergi var mı?

Okul türü	Şu anda abone olduğunuz/düzenli olarak takip ettiğiniz bir dergi var mı?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik		33,3%	66,7%	100,0%
Kız Teknik		25,3%	74,7%	100,0%
Ticaret ve Turizm		30,9%	69,1%	100,0%
İmam-Hatip	1,1%	46,2%	52,7%	100,0%
Toplam	,3%	34,1%	65,7%	100,0%

İmam-Hatip Lisesi öğretmenleri düzenli dergi takip etme konusunda da belirgin şekilde ön plana çıkmaktadırlar. Bu konuda en geride Kız Teknik Lisesi öğretmenleri kalmaktadır. Genel olarak öğretmenlerin üçte ikisine yakını dergi takip etmemektedir.

TABLO 11

**Okul Türüne Göre
Eşinizin Mesleği Nedir?**

Okul türü	Meslek									Toplam
	Cevapsız	Memur	İşçi	Emekli	Esnaf	Serbest meslek (Avukat, muhasebeci, doktor vb)	Ev kadını	İşsiz	Diğer	
Erkek Teknik	11,1%	32,2%	3,3%	13,3%	1,1%	5,6%	28,9%		4,4%	100,0%
Kız Teknik	18,4%	37,9%	2,3%	12,6%	5,7%	6,9%	3,4%		12,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	19,1%	35,1%	4,3%	9,6%		8,5%	16,0%	3,2%	4,3%	100,0%
İmam-Hatip	16,1%	19,4%	1,1%	4,3%		5,4%	52,7%		1,1%	100,0%
Toplam	16,2%	31,0%	2,7%	9,9%	1,6%	6,6%	25,5%	,8%	5,5%	100,0%

Genel olarak öğretmenlerin dörtte birinden fazlasının eşinin ev kadını, üçte birine yakınının da memur olduğu görülmektedir. İmam-Hatip Lisesi öğretmenlerinin eşlerinin yarıdan fazlasının ev kadını olması dikkat çekicidir.

TABLO 12

**Okul Türüne Göre
Eşinizin Eğitim Durumu**

Okul türü	Eğitim durumu					Toplam
	Cevapsız	İlkokul	Ortaokul	Lise	Yüksekokul	
Erkek Teknik	11,1%	5,6%	6,7%	20,0%	56,7%	100,0%
Kız Teknik	18,4%	3,4%	1,1%	5,7%	71,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	18,1%	5,3%	3,2%	23,4%	50,0%	100,0%
İmam-Hatip	19,4%	33,3%	4,3%	17,2%	25,8%	100,0%
Toplam	16,8%	12,1%	3,8%	16,8%	50,5%	100,0%

Genel olarak öğretmenlerin yarıdan fazlasının eşinin yüksek okul mezunu olduğu görülmektedir. İmam-Hatip Lisesi öğretmenlerinin üçte birinin eşi ilkokul mezunudur. Kız Teknik Lisesi öğretmenlerinin eşlerinin dörtte üçüne yakını yüksek okul mezunu olması dikkat çekicidir. Bu durum, çoğunluğu kadınlardan oluşan Kız Teknik Lisesi öğretmenlerinin, kendi eğitim düzeylerine uygun eş seçmiş olmalarıyla izah edilebilir.

TABLO 13

Okul Türüne Göre
Çocuklarınızdan meslek lisesinde öğrenim gören var mı?

Okul türü	Çocuklarınızdan meslek lisesinde öğrenim gören var mı?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	10,0%	10,0%	80,0%	100,0%
Kız Teknik	16,1%	2,3%	81,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	17,0%	6,4%	76,6%	100,0%
İmam-Hatip	15,1%	26,9%	58,1%	100,0%
Toplam	14,6%	11,5%	73,9%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenleri çocuklarını meslek liselerinde okutmamayı tercih etmektedir.

İmam-Hatip Lisesi öğretmenleri, çocuklarının meslek lisesinde öğrenim görmeleri bakımından ilk sırada yer almaktadır. Kız teknik ve ticaret-turizm okulu öğretmenleri, çocukları en az meslek lisesine giden grupları oluşturmaktadır. Genel olarak öğretmenlerin %11,5'inin çocuğu meslek lisesinde okumaktadır.

TABLO 14

Okul Türüne Göre
Niçin öğretmenlik mesleğini seçtiniz?

Okul türü	Niçin öğretmenlik mesleğini seçtiniz?			Toplam
	Devlet memuru olmak için	İdealimdeki meslekti	Tesadüfen öğretmen oldum	
Erkek Teknik	7,8%	65,6%	26,7%	100,0%
Kız Teknik	5,7%	69,0%	25,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	11,7%	59,6%	28,7%	100,0%
İmam-Hatip	11,8%	65,6%	22,6%	100,0%
Toplam	9,3%	64,8%	25,8%	100,0%

Öğretmenlik mesleğini öncelikle devlet memuru olmak için seçme oranı ticaret-turizm ve İmam-Hatip Lisesi öğretmenleri arasında nispeten daha fazladır. Genel olarak öğretmenlerin üçte ikiye yakını idealindeki meslek olduğu için, dörtte birinden fazlası da tesadüfen öğretmen olduğunu belirtmektedir.

TABLO 15

Okul Türüne Göre
Öğretmen olurken mesleğinize ilişkin bilginiz var mıydı?

Okul türü	Öğretmen olurken mesleğinize ilişkin bilginiz var mıydı?			Toplam
	Yeterli bilgim vardı	Kısmen bilgim vardı	Hiçbir bilgim yoktu	
Erkek Teknik	51,1%	46,7%	2,2%	100,0%
Kız Teknik	59,8%	33,3%	6,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	46,8%	44,7%	8,5%	100,0%
İmam-Hatip	53,8%	44,1%	2,2%	100,0%
Toplam	52,7%	42,3%	4,9%	100,0%

Öğretmen olurken mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olma oranı Kız Teknik Lisesi öğretmenleri arasında nispeten daha yüksektir. Genel olarak öğretmenlerin yarıdan fazlasının bu konuda yeterli bilgisinin olduğu anlaşılmaktadır.

TABLO 16

Okul Türüne Göre

Daha önce öğretmenlik dışında mesleğinizle ilgili herhangi bir işte çalıştınız mı?

Okul türü	Daha önce öğretmenlik dışında mesleğinizle ilgili herhangi bir işte çalıştınız mı?		Toplam
	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	52,2%	47,8%	100,0%
Kız Teknik	17,2%	82,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	39,4%	60,6%	100,0%
İmam-Hatip	32,3%	67,7%	100,0%
Toplam	35,4%	64,6%	100,0%

Öğretmenlik öncesi meslekle ilgili bir işte çalışma oranı erkek teknik öğretmenleri arasında en yüksek seviyede görülmektedir. Bu konuda en düşük oran kız teknik öğretmenleri arasındadır. Genel olarak öğretmenlerin üçte birinden fazlasının öğretmenlik mesleği dışında bir işte çalıştıkları görülmektedir.

TABLO 17

Okul Türüne Göre

Alanınızla ilgili mesleki ve bilimsel gelişmeleri takip edebiliyor musunuz?

Okul türü	Alanınızla ilgili mesleki ve bilimsel gelişmeleri takip edebiliyor musunuz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	2,2%	68,9%	28,9%	100,0%
Kız Teknik	1,1%	77,0%	21,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	79,8%	18,1%	100,0%
İmam-Hatip		74,2%	25,8%	100,0%
Toplam	1,4%	75,0%	23,6%	100,0%

Öğretmenlerin dörtte üçü meslekleriyle ilgili gelişmeleri takip edebildiklerini düşünmektedirler.

TABLO 18

Okul Türüne Göre

Mesleğinizle ilgili herhangi bir kurs, seminer, konferans vb. faaliyete katıldınız mı?

Okul türü	Mesleğinizle ilgili herhangi bir kurs, seminer, konferans vb. faaliyete katıldınız mı?		Toplam
	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	86,7%	13,3%	100,0%
Kız Teknik	90,8%	9,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	88,3%	11,7%	100,0%
İmam-Hatip	86,0%	14,0%	100,0%
Toplam	87,9%	12,1%	100,0%

Öğretmenlerin büyük bölümü (%87,9) meslekleriyle ilgili kurs, seminer, konferans vb. faaliyetlere katıldıklarını ifade etmektedirler.

TABLO 19

Okul Türüne Göre
Alanınız dışında bir branşta derse giriyor musunuz?

Okul türü	Alanınız dışında bir branşta derse giriyor musunuz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	1,1%	22,2%	76,7%	100,0%
Kız Teknik		21,8%	78,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,1%	11,7%	87,2%	100,0%
İmam-Hatip		15,1%	84,9%	100,0%
Toplam	,5%	17,6%	81,9%	100,0%

Alanları dışında derse girme oranı erkek teknik ve Erkek Teknik Liselerinde nispeten daha fazladır. Genel olarak öğretmenlerin %17,6'sı alanı dışında bir branşta derse girmektedir. Bu oran, meslek okullarında branş öğretmeni eksikliğinin ciddi boyutlarda olduğunu işaretleri olarak değerlendirilebilir.

TABLO 20

Okul Türüne Göre
Öğretmenlik mesleğinden memnun musunuz?

Okul türü	Öğretmenlik mesleğinden memnun musunuz?		Toplam
	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	87,8%	12,2%	100,0%
Kız Teknik	86,2%	13,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	81,9%	18,1%	100,0%
İmam-Hatip	90,3%	9,7%	100,0%
Toplam	86,5%	13,5%	100,0%

Öğretmenlikten mesleğinden memnun olma oranı İmam-Hatip Lisesi öğretmenleri arasında nispeten daha fazladır. Ticaret-turizm okulu öğretmenleri, öğretmenlik mesleğinden memnuniyetsizlik bakımından ilk sırada yer almaktadırlar. Genel olarak öğretmenlerin % 86,5'i mesleğinden memnundur.

TABLO 21

Okul Türüne Göre

Her şeye yeniden başlama imkanı olsaydı, yine öğretmen olur muydunuz?

Okul türü	Her şeye yeniden başlama imkanı olsaydı, yine öğretmen olur muydunuz?		Toplam
	Evet, yine öğretmen olurum	Hayır, başka bir mesleği tercih ederdim	
Erkek Teknik	72,2%	27,8%	100,0%
Kız Teknik	80,5%	19,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	69,1%	30,9%	100,0%
İmam-Hatip	82,8%	17,2%	100,0%
Toplam	76,1%	23,9%	100,0%

Her şeye yeniden başlama imkanı olsaydı yeniden öğretmen olur muydunuz sorusuna verilen cevaplar, öğretmenlik mesleğinden memnuniyetle uyumlu gözükmektedir. İmam-Hatip Lisesi öğretmenleri evet cevabında, ticaret-turizm öğretmenleri de hayır cevabında ilk sırada yer almaktadırlar. Genel olarak öğretmenlerin dörtte üçünden fazlası yine bu mesleği seçeceğini ifade etmektedir.

TABLO 22

Okul Türüne Göre

Bir öğretmen olarak mesleki bilgi ve becerinizin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?

Okul türü	Bir öğretmen olarak mesleki bilgi ve becerinizin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?			Toplam
	Evet	Kısmen yeterli	Hayır	
Erkek Teknik	63,3%	34,4%	2,2%	100,0%
Kız Teknik	66,7%	33,3%		100,0%
Ticaret ve Turizm	59,6%	38,3%	2,1%	100,0%
İmam-Hatip	71,0%	28,0%	1,1%	100,0%
Toplam	65,1%	33,5%	1,4%	100,0%

Mesleki bilgi ve beceri bakımından kendilerine güveni en yüksek kesim İmam-Hatip Lisesi öğretmenleridir. Ticaret turizm öğretmenleri bu bakımdan da negatif bir tablo çizmektedir. Genel olarak öğretmenlerin üçte ikisine yakını mesleki bilgi ve becerilerini yeterli bulmaktadır.

TABLO 23

Okul Türüne Göre

Okulunuzdaki öğrencilere verilen eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesini nasıl buluyorsunuz?

Okul türü	Okulunuzdaki öğrencilere verilen eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesini nasıl buluyorsunuz?					Toplam
	Cevapsız	Hem mesleğe hem üniversiteye hazırlama bakımından yeterli	Mesleki eğitim lehine ağırlık var	Üniversiteye hazırlık lehine ağırlık var	Her iki bakımdan da yetersiz	
Erkek Teknik	2,2%	7,8%	52,2%		37,8%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	9,2%	55,2%		33,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm		4,3%	62,8%	1,1%	31,9%	100,0%
İmam-Hatip		28,0%	19,4%	3,2%	49,5%	100,0%
Toplam	1,1%	12,4%	47,3%	1,1%	38,2%	100,0%

Öğrencilere verilen eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesini her iki bakımdan da yeterli bulma oranı İmam-Hatip Lisesi öğretmenleri arasında en yüksek seviyededir. İmam-Hatip Lisesi öğretmenleri, eğitimi her iki bakımdan yetersiz bulma görüşünü de en çok savunan kesimi oluşturmaktadır. Ticaret-turizm okulu öğretmenleri ise meslek lehine ağırlık olduğu görüşüne daha fazla destek vermektedirler. Genel olarak öğretmenlerin yarıya yakını eğitimde meslek lehine ağırlık olduğu görüşündedir.

TABLO 24

Okul Türüne Göre

Size göre üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapılıyor mu?

Okul türü	Size göre üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapılıyor mu?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	1,1%	91,1%	7,8%	100,0%
Kız Teknik	3,4%	79,3%	17,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	3,2%	77,7%	19,1%	100,0%
İmam-Hatip	2,2%	90,3%	7,5%	100,0%
Toplam	2,5%	84,6%	12,9%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenleri, üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapıldığına inanmaktadır.

Üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapıldığı görüşü erkek teknik okulu ve İmam-Hatip Lisesi öğretmenleri arasında en yüksek seviyede taraftar bulmaktadır. Haksızlık olmadığı görüşüne ise kız teknik ve ticaret-turizm okulu öğretmenleri nispeten daha fazla destek vermektedir.

Genel olarak öğretmenlerin çok büyük bir bölümü (% 84,6) meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapıldığı görüşündedir.

TABLO 25

Okul Türüne Göre

Son 5 yılda okulunuza olan öğrenci talebinde bir değişiklik oldu mu?

Okul türü	Son 5 yılda okulunuza olan öğrenci talebinde bir değişiklik oldu mu?				Toplam
	Cevapsız	Hayır, talep eskisi gibi devam ediyor	Evet, ciddi bir azalma oldu	Talepte artış var	
Erkek Teknik	2,2%	31,1%	52,2%	14,4%	100,0%
Kız Teknik	4,6%	14,9%	12,6%	67,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	4,3%	30,9%	39,4%	25,5%	100,0%
İmam-Hatip		4,3%	84,9%	10,8%	100,0%
Toplam	2,7%	20,3%	47,8%	29,1%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenlerinin yarıya yakını son beş yılda öğrenci talebinde ciddi bir azalma olduğunu belirtmektedir.

Farklı Meslek Lisesi gruplarına bakıldığında ise şu görülmektedir:

İmam-Hatip, Erkek Teknik ve Ticaret Turizm Liselerine olan taleplerde ciddi düşme olduğu, Kız Teknik Liselerine olan talepte ise artış olduğu anlaşılmaktadır.

Kız Teknik Liselerine olan ilginin artmasının bir nedenini çocuklarını İmam-Hatip Liselerine göndermeye çekinen muhafazakar ailelerin bu okullara yönelmesi şeklinde açıklayanlar vardır.

TABLO 26

Okul Türüne Göre

Son 5 yılda okulunuza gelen öğrenci kalitesinde bir değişiklik oldu mu?

Okul türü	Son 5 yılda okulunuza gelen öğrenci kalitesinde bir değişiklik oldu mu?				Toplam
	Cevapsız	Hayır, kalite daha önceki gibi	Evet, kalitede ciddi bir düşme oldu	Kalite yükseldi	
Erkek Teknik	1,1%	4,4%	94,4%		100,0%
Kız Teknik	6,9%	13,8%	63,2%	16,1%	100,0%
Ticaret ve Turizm	3,2%	19,1%	67,0%	10,6%	100,0%
İmam-Hatip		9,7%	87,1%	3,2%	100,0%
Toplam	2,7%	11,8%	78,0%	7,4%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenlerinin büyük çoğunluğu son beş yılda öğrenci kalitesinde ciddi bir düşme olduğu kanaatindedir.

Araştırma çerçevesinde ortaya çıkan ve üzerinde düşünülmesi gereken önemli bulgulardan bir tanesi budur.

TABLO 27

Okul Türüne Göre

Üniversiteye girme bakımından normal liselere giden öğrenciler mi, yoksa meslek lisesi öğrencileri mi daha şanslı?

Okul türü	Üniversiteye girme bakımından normal liselere giden öğrenciler mi, yoksa meslek lisesi öğrencileri mi daha şanslı?				Toplam
	Cevapsız	Normal liseye giden öğrenciler daha şanslı	Meslek lisesi öğrencileri daha şanslı	Fark yok	
Erkek Teknik	1,1%	92,2%	3,3%	3,3%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	70,1%	14,9%	12,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm		85,1%	10,6%	4,3%	100,0%
İmam-Hatip		93,5%		6,5%	100,0%
Toplam	,8%	85,4%	7,1%	6,6%	100,0%

Genel olarak öğretmenlerin % 85,4'ü üniversiteye girme bakımından normal lise öğrencilerini daha şanslı görmektedir.

Üniversiteye girme bakımından normal lise öğrencilerinin daha şanslı olduğu görüşü İmam-Hatip Lisesi ve erkek teknik, meslek lisesi öğrencilerinin daha şanslı olduğu ve farkın bulunmadığı görüşü de kız teknik öğretmenleri arasında daha fazla taraftar bulmaktadır.

TABLO 28

Okul Türüne Göre

Üniversiteye yerleştirmede meslek lisesi mezunlarına ek puan uygulamasının sadece mesleki eğitim fakültelerinin ilgili bölümleriyle sınırlı tutulmasını nasıl karşılıyorsunuz?

Okul türü	Üniversiteye yerleştirmede meslek lisesi mezunlarına ek puan uygulamasının sadece mesleki eğitim fakültelerinin ilgili bölümleriyle sınırlı tutulmasını nasıl karşılıyorsunuz?				Toplam
	Cevapsız	Doğur bir uygulama	Kendi alanlarıyla ilgili tüm fakülteler için ek puan uygulan	Ek puan uygulaması tümüyle kaldırılmalı	
Erkek Teknik	1,1%	8,9%	75,6%	14,4%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	18,4%	69,0%	10,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	13,8%	77,7%	6,4%	100,0%
İmam-Hatip		9,7%	19,4%	71,0%	100,0%
Toplam	1,4%	12,6%	60,2%	25,8%	100,0%

Genel olarak öğretmenlerin % 60,2'si meslek lisesi öğrencilerine kendi alanlarıyla ilgili tüm fakülteler için ek puan uygulanması gerektiği görüşündedirler.

Meslek lisesi mezunlarına ek puan uygulamasının sadece mesleki eğitim fakültelerinin ilgili bölümleriyle sınırlı tutulması uygulamasının tümüyle kaldırılması gerektiği görüşü, ağırlıklı olarak İmam-Hatip Lisesi öğretmenleri tarafından savunulmaktadır. Uygulamadan en az şikayetçi olanlar ise Kız Teknik Lisesi öğretmenleridir.

TABLO 29

Okul Türüne Göre

Üniversiteye girişte alan dışı tercihlerde puanların düşük katsayıyla çarpılması uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Okul türü	Üniversiteye girişte alan dışı tercihlerde puanların düşük katsayıyla çarpılması uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?			Toplam
	Cevapsız	Doğru bir uygulama	Bu uygulama büyük bir haksızlıktır	
Erkek Teknik	2,2%	24,4%	73,3%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	31,0%	66,7%	100,0%
Ticaret ve Turizm		36,2%	63,8%	100,0%
İmam-Hatip		9,7%	90,3%	100,0%
Toplam	1,1%	25,3%	73,6%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenleri üniversiteye girişte alan dışı tercihlerde puanların hesaplanmasında düşük katsayı uygulamasını büyük bir haksızlık olarak değerlendirmektedir.

Üniversiteye girişte alan dışı tercihlerde puanların düşük katsayıyla çarpılması uygulaması, İHL öğretmenleri tarafından nispeten daha yüksek oranda haksızlık olarak değerlendirilmektedir. Uygulamayı doğru olarak değerlendirme oranı da ticaret-turizm okulu öğretmenleri arasında nispeten daha yüksektir. Genel olarak öğretmenlerin dörtte biri bu uygulamayı doğru bulurken, dörtte üçüne yakını da haksızlık olarak görmektedir.

TABLO 30

Okul Türüne Göre

Okulda verilen eğitimle öğrencilerinizin, açık öğretim dışında, 4 yıllık bir fakülte kazanabileceğine inanıyor musunuz?

Okul türü	Okulda verilen eğitimle öğrencilerinizin, açık öğretim dışında, 4 yıllık bir fakülte kazanabileceğine inanıyor musunuz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	2,2%	13,3%	84,4%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	32,2%	65,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm		26,6%	73,4%	100,0%
İmam-Hatip		45,2%	54,8%	100,0%
Toplam	1,1%	29,4%	69,5%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenleri öğrencilerinin açık öğretim dışında dört yıllık bir fakülte kazanabileceklerine inanmamaktadır.

Öğrencilerinin 4 yıllık bir fakülte kazanabileceği inancı İHL öğretmenleri arasında nispeten daha fazladır. Bu konuda erkek teknik okulu öğretmenlerinin daha ümitsiz olduğu görülmektedir. Genel olarak öğretmenlerin üçte ikisinden fazlası öğrencilerinin 4 yıllık bir fakülte kazanamayacağı görüşündedir.

TABLO 31

Okul Türüne Göre
Öğrencilerinizin % kaçını dershaneye gidiyor?

Okul türü	Öğrencilerinizin % kaçını dershaneye gidiyor?						Toplam
	Cevapsız	% 10	% 11-20 arası	% 21-35 arası	% 36-50 arası	% 50'den fazlası	
Erkek Teknik	2,2%	71,1%	6,7%	13,3%	4,4%	2,2%	100,0%
Kız Teknik	6,9%	62,1%	12,6%	11,5%	2,3%	4,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	5,3%	56,4%	8,5%	7,4%	17,0%	5,3%	100,0%
İmam-Hatip	5,4%	30,1%	15,1%	15,1%	14,0%	20,4%	100,0%
Toplam	4,9%	54,7%	10,7%	11,8%	9,6%	8,2%	100,0%

Genel olarak öğretmenlerin yarısından fazlası öğrencilerinin % 10'unun dershaneye gittiği görüşündedir.

İHL öğretmenlerinin beşte biri öğrencilerinin yarıdan fazlasının dershaneye gittiği kanaatindedir.

Öğrencilerinin dershaneye gitme oranı en düşük kesim erkek teknik öğretmenleridir.

TABLO 32

Okul Türüne Göre

Üniversiteye girişte meslek liseleriyle diğer liseler arasındaki farkı kaldırmaya yönelik yasa değişikliği konusunda ne düşünüyorsunuz?

Okul türü	Üniversiteye girişte meslek liseleriyle diğer liseler arasındaki farkı kaldırmaya yönelik bir yasa değişikliği konusunda ne düşünüyorsunuz?				Toplam
	Cevapsız	Mevcut durum devam etmeli	Her iki durumda da bir şey değişmeyecek	Bu değişiklik mutlaka yapılmalı	
Erkek Teknik	2,2%	3,3%	6,7%	87,8%	100,0%
Kız Teknik	5,7%	19,5%	24,1%	50,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	5,3%	11,7%	21,3%	61,7%	100,0%
İmam-Hatip		4,3%	7,5%	88,2%	100,0%
Toplam	3,3%	9,6%	14,8%	72,3%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenleri üniversiteye girişteki ayrımcı uygulamanın kaldırılmasına yönelik bir değişikliği desteklemektedir.

Üniversiteye girişte meslek liseleriyle diğer liseler arasındaki farkı kaldırmaya yönelik yasa değişikliğine en büyük destek İHL öğretmenlerinden gelmektedir. Mevcut durumun devam etmesi isteğine en fazla desteği Kız Teknik Lisesi öğretmenleri vermektedir. Genel olarak öğretmenlerin dörtte üçüne yakını bu yasa değişikliğini desteklemektedir.

TABLO 33

Okul Türüne Göre
Okulunuzda boş geçen/öğretmeni olmayan dersler var mı?

Okul türü	Okulunuzda boş geçen/öğretmeni olmayan dersler var mı?				Toplam
	Cevapsız	Hayır	1-3 dersin öğretmeni yok	Üçten fazla dersin öğretmeni yok	
Erkek Teknik	2,2%	88,9%	7,8%	1,1%	100,0%
Kız Teknik	3,4%	73,6%	21,8%	1,1%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	88,3%	9,6%		100,0%
İmam-Hatip		87,1%	11,8%	1,1%	100,0%
Toplam	1,9%	84,6%	12,6%	,8%	100,0%

Genel olarak okulların %13,4'ünde boş geçen/öğretmeni olmayan ders sorunu vardır.

Branş öğretmeni açığı en yüksek okulların kız teknik liseleri olduğu görülmektedir.

TABLO 34

Okul Türüne Göre Öğrencilerinizin okullarını bitirdikten sonra eğitim gördükleri meslek alanında iş bulabileceğine inanıyor musunuz?

Okul türü	Öğrencilerinizin okullarını bitirdikten sonra eğitim gördükleri meslek alanında iş bulabileceğine inanıyor musunuz?				Toplam
	Cevapsız	Evet, kesinlikle iş bulabilirler	Belki iş bulabilirler	Hayır, iş bulabileceklerini sanmıyorum	
Erkek Teknik	1,1%	34,4%	61,1%	3,3%	100,0%
Kız Teknik	1,1%	40,2%	54,0%	4,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,1%	44,7%	42,6%	11,7%	100,0%
İmam-Hatip		11,8%	54,8%	33,3%	100,0%
Toplam	,8%	32,7%	53,0%	13,5%	100,0%

Genel olarak öğretmenlerin üçte birine yakını öğrencilerinin kesin olarak iş bulabilecekleri görüşündedir.

Öğrencilerinin okuldan sonra meslekleri alanında iş bulabileceği inancı en yüksek kesim ticaret turizm ve kız teknik öğretmenleridir. Bu konuda en ümitsiz olanlar İHL öğretmenleridir.

TABLO 35

Okul Türüne Göre

Mezun olduklarında iş bulma bakımından normal liselere giden öğrenciler mi yoksa sizin öğrencileriniz mi daha şanslı?

Okul türü	Mezun olduklarında iş bulma bakımından normal liselere giden öğrenciler mi yoksa sizin öğrencileriniz mi daha şanslı?			Toplam
	Normal liselere giden öğrenciler daha şanslı	Bizim öğrenciler daha şanslı	Farkları yok	
Erkek Teknik	6,7%	88,9%	4,4%	100,0%
Kız Teknik	8,0%	85,1%	6,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	5,3%	86,2%	8,5%	100,0%
İmam-Hatip	31,2%	31,2%	37,6%	100,0%
Toplam	12,9%	72,5%	14,6%	100,0%

Mezuniyet sonrası normal lise öğrencilerinin meslek lisesi öğrencilerine göre iş bulma bakımından daha şanslı olduğu görüşü İHL öğretmenleri arasında daha fazla taraftar bulmakta, buna karşılık diğer öğretmenler kendi öğrencilerini çok yüksek bir oranla (% 84-89 aralığı) şanslı görmektedirler.

TABLO 36

Okul Türüne Göre

Okulda verilen mesleki bilgi ve becerinin öğrencilerinizin iş hayatında yeterli olacağını düşünüyor musunuz?

Okul türü	Okulda verilen mesleki bilgi ve becerinin öğrencilerinizin iş hayatında yeterli olacağını düşünüyor musunuz?			Toplam
	Evet	Kısmen yeterli olur	Hayır	
Erkek Teknik	16,7%	71,1%	12,2%	100,0%
Kız Teknik	25,3%	71,3%	3,4%	100,0%
Ticaret ve Turizm	26,6%	62,8%	10,6%	100,0%
İmam-Hatip	25,8%	53,8%	20,4%	100,0%
Toplam	23,6%	64,6%	11,8%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenleri okulda öğrencilere öğretilen mesleki bilgi ve becerilerin iş hayatında yeterli olmadığını düşünmektedir.

Okulda verilen mesleki bilgi ve becerinin öğrencilerin iş hayatında yeterli olacağı görüşüne karşı en olumsuz tavrı İHL öğretmenleri takınmaktadır. Erkek ve kız teknik öğretmenleri ise kısmen yeterli olacağı görüşüne nispeten daha fazla destek vermektedirler. Genel olarak öğretmenlerin dörtte birine yakını okulda verilen bilgilerin öğrencilerin iş hayatında yararlı olacağı inancındadır.

TABLO 37

Okul Türüne Göre

Meslek dersi öğretmenlerinin mesleki bilgi ve becerilerinin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?

Okul türü	Meslek dersi öğretmenlerinin mesleki bilgi ve becerilerinin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?				Toplam
	Cevapsız	Evet	Kısmen yeterli	Hayır	
Erkek Teknik	1,1%	37,8%	52,2%	8,9%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	41,4%	51,7%	4,6%	100,0%
Ticaret ve Turizm	3,2%	47,9%	43,6%	5,3%	100,0%
İmam-Hatip		52,7%	37,6%	9,7%	100,0%
Toplam	1,6%	45,1%	46,2%	7,1%	100,0%

Genel olarak öğretmenlerin % 45,1'i mesleki bilgi ve becerilerini yeterli olduğuna inanmaktadır.

Meslek dersi öğretmenlerinin mesleki bilgi ve becerilerinin yeterli olduğu inancı en fazla İHL öğretmenleri arasında yaygındır.

TABLO 38

Okul Türüne Göre

Öğrencilerinize okulda verilen bilgi ve eğitimle, beceri eğitimi gördükleri işyerlerindeki uygulamalar birbirleriyle uyumlu mu?

Okul türü	Öğrencilerinize okulda verilen bilgi ve eğitimle, beceri eğitimi gördükleri işyerlerindeki uygulamalar birbirleriyle uyumlu mu?					Toplam
	Cevapsız	Evet uyumlu	Okulda uyum sorunu yaşıyor	İşyerinde uyum sorunu yaşıyor	Her ikisinde de uyum sorunu yaşıyor	
Erkek Teknik	1,1%	43,3%	7,8%	18,9%	28,9%	100,0%
Kız Teknik	4,6%	37,9%	10,3%	23,0%	24,1%	100,0%
Ticaret ve Turizm	4,3%	39,4%	7,4%	22,3%	26,6%	100,0%
Toplam	3,3%	40,2%	8,5%	21,4%	26,6%	100,0%

Öğrencilere okulda verilen bilgi ve eğitimle, beceri eğitimi gördükleri işyerlerindeki uygulamaların birbiriyle uyumlu olduğu görüşü erkek teknik öğretmenleri arasında nispeten daha yaygındır. Genel olarak öğretmenlerin % 40,2'si okuldaki eğitimle işyerlerindeki uygulamaların uyumlu olduğunu düşünmektedir. Öğretmenlerin beşte birinden fazlası işyerlerinde, dörtte birinden fazlası ise hem okul, hem de işyerinde uyum sorunu yaşadığı görüşündedir.

TABLO 39

Okul Türüne Göre
Meslek Liselerinin en büyük sorunu nedir?

Okul türü	Meslek Liselerinin en büyük sorunu nedir?						Toplam
	Cevapsız	Eğitim ve öğretimde kullanılan araç, gereç ve malzemenin eksikliği	Öğretmenlerin yetersizliği	Beceri eğitimi görülen yerlerdeki imkanların yetersizliği	Sınıfların kalabalık olması	Öğrenci kalitesinin düşüklüğü	
Erkek Teknik	2,2%	20,0%		4,4%	2,2%	71,1%	100,0%
Kız Teknik	3,4%	41,4%	4,6%	2,3%	13,8%	34,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	28,7%	1,1%	9,6%	6,4%	52,1%	100,0%
Toplam	2,6%	29,9%	1,8%	5,5%	7,4%	52,8%	100,0%

Genel olarak öğretmenlerin yarısından fazlası öğrenci kalitesinin düşüklüğü problemini ön plana çıkarmaktadır.

Kız Teknik Lisesi öğretmenleri, meslek liselerinin en büyük problemini eğitimde kullanılan araç, gereç ve malzemelerin eksikliği ile sınıfların kalabalık olmasını gösterirken, Erkek Teknik Liselerinde öğrenci kalitesinin düşüklüğü sorunu ön plana çıkmaktadır.

TABLO 40

Okul Türüne Göre

Staj uygulaması öğrencilerinize meslekte beceri ve tecrübe kazandırmak için yeterli midir?

Okul türü	Staj uygulaması öğrencilerinize meslekte beceri ve tecrübe kazandırmak için yeterli midir?					Toplam
	Cevapsız	Evet	Kısmen yeterli	Staj uygulaması formalite haline dönüştü	Tamamen yetersiz	
Erkek Teknik	1,1%	12,2%	66,7%	18,9%	1,1%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	12,6%	64,4%	20,7%		100,0%
Ticaret ve Turizm	1,1%	19,1%	72,3%	7,4%		100,0%
Toplam	1,5%	14,8%	67,9%	15,5%	,4%	100,0%

Staj uygulamasının öğrencilere mesleki beceri ve tecrübe kazandırma konusunda yeterli olduğu görüşü ticaret-turizm okulu öğretmenleri arasında nispeten daha fazla destek bulmaktadır. Staj uygulamasının formalite haline dönüştüğü görüşü Kız Teknik Lisesi öğretmenlerince nispeten daha fazla paylaşılmaktadır. Genel olarak öğretmenlerin sadece % 14,8'i staj uygulamasını tamamen yeterli olarak değerlendirmektedir.

TABLO 41

Okul Türüne Göre
2 gün okul, 3 gün işyeri uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Okul türü	2 gün okul, 3 gün işyeri uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?					Toplam
	Cevapsız	Doğru bir uygulama	Okulda uyum sorunu yaratıyor	İşyerinde uyum sorunu yaratıyor	Her ikisinde de uyum sorunu yaratıyor	
Erkek Teknik	1,1%	33,3%	27,8%	3,3%	34,4%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	28,7%	27,6%	6,9%	34,5%	100,0%
Ticaret ve Turizm	18,1%	17,0%	37,2%	1,1%	26,6%	100,0%
Toplam	7,4%	26,2%	31,0%	3,7%	31,7%	100,0%

2 gün okul, 3 gün işyeri uygulaması erkek ve kız teknik öğretmenleri tarafından nispeten daha yüksek oranda doğru bir uygulama olarak değerlendirilmektedir. Ticaret-turizm okulu öğretmenleri bu uygulamanın okulda uyum sorunu yarattığı görüşüne daha fazla destek vermektedir. Genel olarak öğretmenlerin dörtte birinden fazlası bu uygulamayı doğru bulmaktadır.

TABLO 42

Okul Türüne Göre
Öğrencileriniz staj yeri bulmakta zorlanıyor mu?

Okul türü	Öğrencileriniz staj yeri bulmakta zorlanıyor mu?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	1,1%	27,8%	71,1%	100,0%
Kız Teknik	3,4%	47,1%	49,4%	100,0%
Ticaret ve Turizm	4,3%	26,6%	69,1%	100,0%
Toplam	3,0%	33,6%	63,5%	100,0%

Kız Teknik Lisesi öğretmenlerinin yarıya yakını, öğrencilerin staj yeri bulmakta zorlandığı görüşündedir. Genel olarak öğretmenlerin üçte biri bu görüşe katılmaktadır.

TABLO 43**Okul Türüne Göre**

Okulunuzda öğrenciler eğitimini aldıkları bölümün bir alt alanında uzmanlaşmaya yönlendiriliyor mu?

Okul türü	Okulunuzda öğrenciler eğitimini aldıkları bölümün bir alt alanında uzmanlaşmaya yönlendiriliyor mu?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	4,4%	18,9%	76,7%	100,0%
Kız Teknik	4,6%	49,4%	46,0%	100,0%
Ticaret ve Turizm	5,3%	45,7%	48,9%	100,0%
İmam-Hatip	6,5%	28,0%	65,6%	100,0%
Toplam	5,2%	35,4%	59,3%	100,0%

Öğrencilerin uzmanlaşmaya yönlendirildiği görüşüne kız teknik ve ticaret-turizm okulu öğretmenleri daha fazla destek verirken, erkek teknik ve İHL öğretmenleri aksi görüşte yoğunlaşmaktadır. Genel olarak öğrencilerin üçte birinden fazlası uzmanlaşmaya yönlendirme olduğu görüşüne katılmaktadır.

TABLO 44

Okul Türüne Göre

Genel olarak devletin meslek okullarına bakışını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Okul türü	Genel olarak devletin meslek okullarına bakışını nasıl değerlendiriyorsunuz?			Toplam
	Cevapsız	Devlet meslek okullarına yeterli ilgiyi gösteriyor	Meslek okulları ihmal ediliyor	
Erkek Teknik	3,3%	20,0%	76,7%	100,0%
Kız Teknik	3,4%	20,7%	75,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	28,7%	69,1%	100,0%
İmam-Hatip	4,3%	14,0%	81,7%	100,0%
Toplam	3,3%	20,9%	75,8%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenleri devletin meslek liselerini ihmal ettiği kanaatindedir.

Meslek okullarının ihmal edildiği görüşüne en büyük destek İHL öğretmenlerinden gelmektedir. Genel olarak öğretilerin dörtte üçü devletin meslek okullarını ihmal ettiğini düşünmektedir.

TABLO 45

Okul Türüne Göre

Okulunuz mesleki eğitim için gerekli laboratuvar, atölye, işlik, araç, gereç vb. imkanlar bakımından yeterli mi?

Okul türü	Okulunuz mesleki eğitim için gerekli laboratuvar, atölye, işlik, araç, gereç vb. imkanlar bakımından yeterli mi?				Toplam
	Cevapsız	Yeterli	Yetersiz	Çok yetersiz	
Erkek Teknik	2,2%	48,9%	43,3%	5,6%	100,0%
Kız Teknik		33,3%	51,7%	14,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	45,7%	43,6%	8,5%	100,0%
Toplam	1,5%	42,8%	46,1%	9,6%	100,0%

Genel olarak öğretmenlerin yarıya yakını bu imkanların yetersizliğinden şikayetçidir.

Okullardaki laboratuvar, atölye, işlik, araç, gereç vb. imkanların yetersizliğinden en çok şikayetçi olan Kız Teknik Lisesi öğretmenleridir.

TABLO 46

Okul Türüne Göre
Okulunuzda öğretmen-öğrenci ilişki ve iletişimi ne düzeyde?

Okul türü	Okulunuzda öğretmen-öğrenci ilişki ve iletişimi ne düzeyde?				Toplam
	Cevapsız	Yeterli	Kısmen yeterli	Yetersiz	
Erkek Teknik	2,2%	23,3%	64,4%	10,0%	100,0%
Kız Teknik		36,8%	56,3%	6,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,1%	45,7%	44,7%	8,5%	100,0%
İmam-Hatip		47,3%	41,9%	10,8%	100,0%
Toplam	,8%	38,5%	51,6%	9,1%	100,0%

Okuldaki öğretmen-öğrenci ilişkisi ve iletişimini yeterli bulma oranı İHL ve ticaret-turizm okulu öğretmenleri arasında daha ileri düzeydedir. Genel olarak öğretmenlerin % 38,5'i öğretmen-öğrenci iletişimini yeterli bulmaktadır.

TABLO 47

Okul Türüne Göre
Velilerin okula ve öğrencilere olan ilgisi ne düzeyde?

Okul türü	Velilerin okula ve öğrencilere olan ilgisi ne düzeyde?				Toplam
	Cevapsız	Yeterli	Kısmen yeterli	Yetersiz	
Erkek Teknik	1,1%	1,1%	25,6%	72,2%	100,0%
Kız Teknik		3,4%	28,7%	67,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm		6,4%	36,2%	57,4%	100,0%
İmam-Hatip		8,6%	45,2%	46,2%	100,0%
Toplam	,3%	4,9%	34,1%	60,7%	100,0%

Velilerin okula ve öğrencilere ilgisini en çok yetersiz bulanlar erkek ve Kız Teknik Lisesi öğretmenleridir. Genel olarak öğretmenlerin % 60,7'si velilerin okula ve öğrencilere ilgisini yetersiz bulmaktadır.

TABLO 48

Okul Türüne Göre
Okulunuzdaki sosyal ve sportif faaliyetleri yeterli buluyor musunuz?

Okul türü	Okulunuzdaki sosyal ve sportif faaliyetleri yeterli buluyor musunuz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	1,1%	42,2%	56,7%	100,0%
Kız Teknik		13,8%	86,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,1%	29,8%	69,1%	100,0%
İmam-Hatip		31,2%	68,8%	100,0%
Toplam	,5%	29,4%	70,1%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenleri okullarındaki sosyal ve sportif faaliyetleri yeterli bulmamaktadır.

Okuldaki sosyal ve sportif faaliyetleri yeterli bulma oranı erkek teknik okulu öğretmenleri arasında en yüksek, Kız Teknik Lisesi öğretmenleri arasında en düşük düzeydedir. Genel olarak öğretmenlerin % 70,1'i okullarındaki sosyal ve sportif faaliyetleri yetersiz bulmaktadır.

TABLO 49

Okul Türüne Göre
Okulda verilen yabancı dil eğitimi, mesleki açıdan yeterli mi?

Okul türü	Okulda verilen yabancı dil eğitimi, mesleki açıdan yeterli mi?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	2,2%	11,1%	86,7%	100,0%
Kız Teknik	4,6%	24,1%	71,3%	100,0%
Ticaret ve Turizm	3,2%	46,8%	50,0%	100,0%
İmam-Hatip	2,2%	37,6%	60,2%	100,0%
Toplam	3,0%	30,2%	66,8%	100,0%

Meslek Lisesi öğretmenleri okullarında verilen yabancı dil eğitimini yetersiz bulmaktadır.

Okulda verilen yabancı dil eğitimini mesleki açıdan en çok yeterli bulma oranı ticaret-turizm okulu öğretmenleri arasındadır. En az yeterli bulma oranı ise erkek teknik okulu öğretmenlerine aittir. Genel olarak öğretmenlerin üçte ikisinden fazlası yabancı dil eğitimini mesleki açıdan yetersiz bulmaktadır.

TABLO 50

Okul Türüne Göre

Öğrencilerin doğrudan meslekleriyle ilgili olmayan fen, matematik, Türkçe, yabancı dil gibi alanların ders saatleri daha fazla olmalı mıdır?

Okul türü	Öğrencilerin doğrudan meslekleriyle ilgili olmayan fen, matematik, Türkçe, yabancı dil gibi alanların ders saatleri daha fazla olmalı mıdır?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	1,1%	47,8%	51,1%	100,0%
Kız Teknik	2,3%	65,5%	32,2%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	46,8%	51,1%	100,0%
İmam-Hatip		87,1%	12,9%	100,0%
Toplam	1,4%	61,8%	36,8%	100,0%

Öğrencilerin doğrudan meslekleriyle ilgili olmayan derslerin saatlerinin daha fazla olması talebi İHL öğretmenleri arasında en yüksek orandadır. Erkek teknik ve ticaret-turizm okulu öğretmenlerinin yarısı bu konuda mevcut durumun devamından yana tutum takınmaktadır. Genel olarak öğretmenlerin % 61,8'i bu tür derslerin saatlerinin artırılması gerektiğini düşünmektedir.

TABLO 51

Okul Türüne Göre
Ders kitaplarınızı yeterli buluyor musunuz?

Okul türü	Ders kitaplarınızı yeterli buluyor musunuz?			Toplam
	Evet	Kısmen yeterli	Hayır	
Erkek Teknik	21,1%	54,4%	24,4%	100,0%
Kız Teknik	18,4%	51,7%	29,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	26,6%	58,5%	14,9%	100,0%
İmam-Hatip	17,2%	55,9%	26,9%	100,0%
Toplam	20,9%	55,2%	23,9%	100,0%

Ders kitaplarını yeterli bulma oranı ticaret-turizm okulu öğretmenleri arasında nispeten yüksektir. Ders kitaplarını yetersiz bulma oranı ise Kız Teknik Lisesi öğretmenleri arasında nispeten daha fazladır. Genel olarak öğretmenlerin dörtte birine yakını ders kitaplarını yetersiz bulmaktadır.

TABLO 52

Okul Türüne Göre

Seçmeli dersler, öğrencilerin mesleki ilgi alanları doğrultusunda gelişimlerine katkı sağlayabiliyor mu?

Okul türü	Seçmeli dersler, öğrencilerin mesleki ilgi alanları doğrultusunda gelişimlerine katkı sağlayabiliyor mu?				Toplam
	Cevapsız	Evet	Kısmen sağlıyor	Hayır	
Erkek Teknik	1,1%	5,6%	55,6%	37,8%	100,0%
Kız Teknik	1,1%	19,5%	57,5%	21,8%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	11,7%	71,3%	14,9%	100,0%
İmam-Hatip	2,2%	19,4%	65,6%	12,9%	100,0%
Toplam	1,6%	14,0%	62,6%	21,7%	100,0%

Seçmeli derslerin öğrencilerin mesleki ilgi alanları doğrultusunda gelişimlerine katkı sağladığı görüşü Kız Teknik Lisesi ve İHL öğretmenleri arasında nispeten daha yaygındır. Erkek teknik okulu öğretmenleri ise bu konuda nispeten daha olumsuz tutum takınmaktadırlar. Genel olarak öğretmenlerin beşte birinden fazlası seçmeli derslerin öğrencilere katkı sağlamadığı görüşündedir.

TABLO 53

Okul Türüne Göre
Sınıf geçme sistemini sağlıklı buluyor musunuz?

Okul türü	Sınıf geçme sistemini sağlıklı buluyor musunuz?			Toplam
	Evet	Kısmen sağlıklı	Hayır	
Erkek Teknik	15,6%	31,1%	53,3%	100,0%
Kız Teknik	12,6%	25,3%	62,1%	100,0%
Ticaret ve Turizm	20,2%	24,5%	55,3%	100,0%
İmam-Hatip	20,4%	33,3%	46,2%	100,0%
Toplam	17,3%	28,6%	54,1%	100,0%

Ticaret-turizm okulu ve İHL öğretmenleri sınıf geçme sistemini nispeten daha sağlıklı bulmaktadırlar. Genel olarak öğretmenlerin yarısından fazlası sınıf geçme sistemini sağlıklı olarak değerlendirmemektedir.

TABLO 54**Okul Türüne Göre**

İlköğretim 7. ve 8. sınıflarda meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi yararlı olur mu?

Okul türü	İlköğretim 7. ve 8. sınıflarda meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi yararlı olur mu?		Toplam
	Evet	Hayır	
Erkek Teknik	98,9%	1,1%	100,0%
Kız Teknik	96,6%	3,4%	100,0%
Ticaret ve Turizm	87,2%	12,8%	100,0%
İmam-Hatip	97,8%	2,2%	100,0%
Toplam	95,1%	4,9%	100,0%

İlköğretim okullarının 7 ve 8. sınıflarında meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi gerektiği görüşü, çok yüksek bir oranda öğretmenlerce paylaşılmaktadır.

TABLO 55

Okul Türüne Göre
Okulunuzdaki rehberlik hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?

Okul türü	Okulunuzdaki rehberlik hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?				Toplam
	Cevapsız	Evet	Kısmen yeterli	Hayır	
Erkek Teknik	1,1%	34,4%	46,7%	17,8%	100,0%
Kız Teknik	1,1%	43,7%	36,8%	18,4%	100,0%
Ticaret ve Turizm	1,1%	37,2%	33,0%	28,7%	100,0%
İmam-Hatip		28,0%	34,4%	37,6%	100,0%
Toplam	,8%	35,7%	37,6%	25,8%	100,0%

Okullardaki rehberlik hizmetlerini yetersiz bulma oranı İHL öğretmenleri arasında daha yaygındır. Genel olarak öğretmenlerin dörtte birinden fazlası rehberlik hizmetlerini yetersiz bulmaktadır.

TABLO 56

Okul Türüne Göre
Okulunuzdaki sınıfların mevcudu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Okul türü	Okulunuzdaki sınıfların mevcudu hakkında ne düşünüyorsunuz?			Toplam
	Sınıflar çok kalabalık	Kalabalık ama eğitim açısından sorun yaratmıyor	Sınıf mevcutları normal	
Erkek Teknik	23,3%	16,7%	60,0%	100,0%
Kız Teknik	67,8%	11,5%	20,7%	100,0%
Ticaret ve Turizm	21,3%	14,9%	63,8%	100,0%
İmam-Hatip	5,4%	2,2%	92,5%	100,0%
Toplam	28,8%	11,3%	59,9%	100,0%

Okullardaki sınıfların mevcudunun kalabalıklığından en çok Kız Teknik Lisesi öğretmenleri şikayetçidir. Bu konuda en az şikayet İHL öğretmenlerinden gelmektedir. Genel olarak öğretmenlerin % 59,9'u sınıf mevcutlarını normal olarak değerlendirmektedir.

TABLO 57

Okul Türüne Göre
Meslek Liselerinin eğitim süresi yeterli mi?

Okul türü	Meslek Liselerinin eğitim süresi yeterli mi?				Toplam
	Cevapsız	Evet, mevcut süre yeterli	Eğitim süresi çok fazla, azaltılmalı	Eğitim süresi az, artırılmalı	
Erkek Teknik	3,3%	64,4%	4,4%	27,8%	100,0%
Kız Teknik	1,1%	63,2%	4,6%	31,0%	100,0%
Ticaret ve Turizm	2,1%	67,0%	4,3%	26,6%	100,0%
İmam-Hatip	2,2%	83,9%	4,3%	9,7%	100,0%
Toplam	2,2%	69,8%	4,4%	23,6%	100,0%

İHL öğretmenleri eğitim süresini nispeten daha yüksek oranda yeterli bulurken, Kız Teknik Lisesi öğretmenleri eğitim süresinin artırılması konusunda nispeten daha yüksek görüş bildirmektedirler. Genel olarak öğretmenlerin dörtte birine yakını meslek liselerinin eğitim süresini az bulmaktadır.

TABLO 58**Okul Türüne Göre
Anket Yapılan İl**

Okul türü	Anket yapılan il												Toplam
	Adana	Ankara	Antalya	Bursa	Denizli	Erzurum	Gaziantep	İstanbul	İzmir	Konya	Samsun	Trabzon	
Erkek Teknik	6,7%	10,0%	4,4%	6,7%	6,7%	6,7%	6,7%	18,9%	13,3%	6,7%	6,7%	6,7%	100,0%
Kız Teknik	6,9%	12,6%	6,9%	5,7%	5,7%	6,9%	4,6%	18,4%	12,6%	5,7%	6,9%	6,9%	100,0%
Ticaret ve Turizm	5,3%	9,6%	6,4%	10,6%	8,5%	6,4%	5,3%	17,0%	13,8%	6,4%	5,3%	5,3%	100,0%
İmam-Hatip	3,2%	16,1%	4,3%	6,5%	8,6%	6,5%	5,4%	18,3%	12,9%	6,5%	6,5%	5,4%	100,0%
Toplam	5,5%	12,1%	5,5%	7,4%	7,4%	6,6%	5,5%	18,1%	13,2%	6,3%	6,3%	6,0%	100,0%

TABLO 59

Anket yapılan Okullar (FORM 3)

Seçenekler	Sayı	%
Denizli Akköy And.O.T.M.L.	5	1,9
Denizli Şehit Yusuf Batur End.M.L.	6	2,2
Denizli Vali V. Ertür Kız M.L.	5	1,9
Denizli Merkez And.T.M.L.	3	1,1
Bursa Demirtaş Paşa End.M.L.	6	2,2
Bursa Yıldırım T.M.L. İletifim M.L.	10	3,7
Bursa Zübeyde Hanım Kız M.L.	5	1,9
Gaziantep Şehitkamil And.Tic.Tur.M.L.	5	1,9
Gaziantep Şahinbey RŐt Uzel End. M.L.	6	2,2
Gaziantep H. Muzaffer Bakkak KML	4	1,5
Adana Motor M.L.	6	2,2
Adana obanoğlu And. Tic. M.L.	5	1,9
Adana Karşıyaka Orhanobanoğlu K.M.L.	6	2,2
Antalya And. Ot. Tur. M.L.	6	2,2
Antalya İ.İnn Kız M.L.	6	2,2
Antalya And. End. M.L.	4	1,5
Erzurum K. Karabekir E.M.L.	6	2,2
Erzurum Dedeman And. O.T.M.L.	6	2,2
Erzurum Merkez K.M.L.	6	2,2
Konya G.M.K. And.O.T.M.L.	6	2,2
Konya Zbeyde Hanım K.M.L.	5	1,9
Konya Meram E.M.L.	6	2,2
Trabzon Merkez And.M. ve Kız M.L.	6	2,2
Trabzon Merkez And.Tic.M.L.	5	1,9
Trabzon Merkez E.M.L.	6	2,2
Samsun Merkez T.M.L.	5	1,9
Samsun Merkez E.M.L.	6	2,2
Samsun Merkez Kız M.L.	6	2,2
İzmir Bornova M. Sinan End. M.L.	6	2,2
İzmir ınarlı End. M.L.	6	2,2
İzmir Bornova And. M.L.	6	2,2
İzmir Karşıyaka Kız M.L.	5	1,9
İzmir Konak Atatrk And.Tic.L.	6	2,2
İzmir Karşıyaka M. Ali Lahur T.M.L.	7	2,6
Ankara İncirli E.M.L.	6	2,2
Ankara Kalaba K.M.L.	6	2,2
Ankara Aydınlıkevler T.L.	6	2,2
Ankara Ticaret Lisesi	3	1,1
Ankara İskitler E.M.L.	3	1,1
Ankara Atatrk K.M.L.	5	1,9
İstanbul Beşiktaş Etiler And. O.T.M.L.	6	2,2
İstanbul skdar Kız M.L.	5	1,9
İstanbul Selçuk And. Kız M.L.	5	1,9
İstanbul Haydarpaşa End.M.L.	6	2,2
İstanbul Üsküdar Tic. M.L.	6	2,2
İstanbul Bahçelievler Erkan Avcı End.M.L.	6	2,2
İstanbul Kalkavan Denizcilik M.L.	5	1,9
İstanbul Bakırköy Kız M.L.	6	2,2
İstanbul Beyoğlu Tic. M.L.	4	1,5
Total	271	100,0

TABLO 60

Anket yapılan okul (FORM 4)

Seçenekler	Sayı	%
Denizli Merkez İ.H.L.	5	5,4
Denizli Şehit Yusuf Batur End.M.L.	1	1,1
Denizli Sarayköy İ.H.L.	3	3,2
Bursa Yıldırım İ.H.L.	5	5,4
Gaziantep Ömer Özmimar İ.H.L.	5	5,4
Adana Merkez İ.H.L.	3	3,2
Antalya İmam H.L.	4	4,3
Erzurum Anadolu İ.H.L.	6	6,5
Konya Karatay İ.H.L.	6	6,5
Trabzon Merkez İ.H.L.	5	5,4
Samsun Merkez İ.H.L.	6	6,5
İzmir Karşıyaka İ.H.L.	5	5,4
İzmir Konak İ.H.L.	7	7,5
Ankara Mamak İ.H.L.	5	5,4
Ankara Tevfik İleri İ.H.L.	4	4,3
Ankara Hacıbayram İ.H.L.	6	6,5
İstanbul Fatih İ.H.L.	5	5,4
İstanbul Üsküdar İ.H.L.	6	6,5
İstanbul Bakırköy İ.H.L.	6	6,5
Toplam	93	100,0

SONUÇ

ÖĞRENCİLER

Meslek liselerine ağırlıklı olarak düşük gelir ve eğitim grubuna mensup, kırsal kökenli, çok çocuklu ailelerin çocukları gitmektedir. İHL öğrencileri dışında, meslek liselerine giden ailelerde mesleki devamlılık saiki zayıftır.

Öğrencilerin internet kullanımı, günlük gazete okuma, dergi takip etme, sinemaya/tiyatroya gitme, tatil yapma oranları nispeten zayıftır. Bu durum, meslek lisesi öğrencilerinin sosyal ve kültürel bakımdan oldukça sancılı bir tablo içinde bulduklarını göstermektedir.

Meslek liselerini, daha çok ilköğretimde vasat başarıya sahip öğrenciler tercih etmektedirler. Meslek lisesi öğrencileri arasında ilköğretimde başarılı olanların oranı oldukça düşüktür.

Meslek liselerini tercih eden öğrencilerin çok büyük bir bölümü bir meslek sahibi olmak için bu okula gelmiştir. İHL öğrencileri arasında ise lise eğitimi yanında din eğitimi alma amacı belirgin şekilde ön plana çıkmaktadır.

Öğrencilerin ancak yarısı tamamen kendi kararıyla meslek lisesine gelmişken, diğer yarısının meslek lisesini tercih etmesinin ardında çeşitli düzeylerde aile etkisi vardır.

Meslek lisesi öğrencilerinin büyük bir kısmı mesleklerini ve okullarını bu konuda yeterli bilgi sahibi olmadan seçmiştir. Meslek lisesi öğrencilerinin çoğunluğu ilköğretim okullarında mesleki rehberlik ve yönlendirme konusunda herhangi bir bilgi almamışlardır. Nitekim, ilköğretim okullarının 7 ve 8. sınıflarında meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi gerektiği görüşü, öğrencilerin çok büyük bir çoğunluğu tarafından desteklenmektedir.

Öğrencilerin önemli bir bölümü eğitimlerini hem mesleğe, hem de üniversiteye hazırlama bakımından yetersiz bulmaktadır. Öğrencilerin büyük bölümü, aldıkları eğitimle 4 yıllık bir fakülte kazanamayacaklarına inanmaktadırlar. Nitekim, öğrencilerin yarısı dershaneye gitmeyi dahi düşünmemektedirler.

Meslek lisesi öğrencileri daha çok kendi alanlarıyla ilgili fakülte ve yüksek okullara devam etmek istemektedirler. Sadece İHL öğrencileri bu konuda farklı bir tablo çizerek eğitim ve hukuk-siyasal bilgiler-idari bilimler alanları ağırlıklı olarak, diğer fakültelerde eğitimlerine devam etmek istemektedirler.

Öğrenciler meslek liselerindeki en büyük problemleri olarak üniversiteye girişte ayrıma tabi tutulmalarını göstermektedirler. Üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapıldığı görüşü yaygındır. Üniversiteye girişte normal lise öğrencileri daha şanslı görülmektedir. Meslek lisesi mezunlarına ek puan uygulamasının mesleki ve teknik eğitim fakülteleri ve meslek yüksek okullarının ilgili bölümleriyle sınırlı tutulmasına karşı ciddi bir tepki vardır. Aynı şekilde alan dışı tercihlerin düşük katsayıyla çarpılması da öğrencilerin büyük tepkisine yol açmaktadır.

Meslek lisesi öğrencileri, okullarının devlet tarafından ihmal edildiği görüşündedir. Okullardaki laboratuvar, atölye, işlik, araç, gereç vb. imkanlar yetersiz bulunmaktadır.

Meslek lisesi öğrencileri okuldaki eğitimi mesleğe hazırlama bakımından yetersiz bulmaktadır. Buna bağlı olarak öğrencilerin yarıdan biraz fazlası meslekleriyle ilgili bir işte çalışmaya hazır olmadıklarını düşünmektedirler.

Genel olarak meslek lisesi öğrencileri iş bulma konusunda nispeten umutludurlar. İHL öğrencileri bu konuda nispeten olumsuz bir yaklaşım içindedirler. Öğrencilerin ancak küçük bir bölümü dersler dışında da çeşitli mesleki çalışmalara katılmışlardır. Erkek teknik ve ticaret-turizm okulu öğrencilerinin, staj dışında meslekleriyle ilgili işlerde çalıştıklarını ifade etmeleri, iş bulma konusundaki özgüvenin sebebine ilişkin ipucu vermektedir.

Öğrencilerin yarıya yakınının öğretmenlerinin mesleki bilgi ve becerilerinin yeterliliği konusunda tereddütleri bulunmaktadır.

Staj yeri bulmak öğrenciler açısından çok büyük bir sorun değildir. Buna karşılık öğrencilere okulda verilen eğitimle beceri eğitimi görülen işyerlerindeki uygulamalar arasında ciddi bir uyumsuzluk sorunu vardır. Beceri eğitimi görülen yerdeki uygulamalar meslekte tecrübe kazanmak için yetersiz görülmektedir. Öğrencilerin yarıya yakını 2 gün okul, 3 gün işyeri uygulamasında çeşitli derecelerde ve sebeplerle sorun yaşamaktadırlar.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanında görülen eğitim öğrenciler tarafından yetersiz bulunmaktadır.

Okulda verilen eğitimin mesleki ve teknolojik yenilikleri takip etmede yetersiz kaldığı düşünülmektedir. Seçmeli derslerin ilgi alanları doğrultusunda gelişimlerine katkı sağlamadığı görüşü de yaygındır.

Öğrencilerin çoğunluğu, okulda eğitim gördükleri bölümün alt alanlarında uzmanlaşmaya yönlendirilmediklerine inanmaktadırlar.

Yine öğrencilerin çoğunluğu, okulda, doğrudan meslekleriyle ilgili olmayan fen, matematik, Türkçe, yabancı dil gibi alanlarda daha fazla ders görmek istemektedirler.

Öğrencilerin yarıdan azı ders kitaplarını yeterli bulmakta, sınıf geçme sistemini sağlıklı olarak değerlendirmektedir.

Okullardaki rehberlik hizmetleri öğrencilerin çoğunluğu tarafından yetersiz bulunmaktadır.

Sınıf mevcutları konusunda, kız teknik okulları hariç, ciddi bir şikayet yoktur.

Öğretmenlerin öğrencilere karşı ilgisi öğrencilerin çoğunluğu tarafından yeterli görülmemektedir.

Okullardaki sosyal ve sportif faaliyetler, öğrencilerin çok büyük bir kısmı tarafından yetersiz kabul edilmektedir.

Öğrencilerin çok büyük bir bölümü, aldıkları yabancı dil eğitimini mesleki açıdan yetersiz görmektedir.

Öğrencilerin önemli bölümü, meslek yüksek okullarına devam etmek istemektedir. Buna karşılık öğrencilerin çok büyük bir bölümünün meslek yüksek okulları hakkında yeterli bilgisi yoktur.

ÖĞRETMENLER

Araştırmaya katılan öğretmenlerin dörtte üçü meslekte 10 yılın üzerinde tecrübesi olanlardan oluşmaktadır.

Öğretmenlerin yarıya yakını bir milyanın altında gelire sahiptir.

Öğretmenlerin büyük bölümü bilgisayar kullanmakta, buna karşılık sürekli internet kullananların oranı oldukça düşüktür.

Son altı ayda sadece 1-2 tane kitap okuduğunu ifade eden öğretmenlerin oranının %42 olması, öğretmenler arasında kitap okuma alışkanlığının oldukça düşük olduğunu göstermektedir.

Öğretmenlerin sinemaya ve tiyatroya gitme alışkanlıkları da zayıftır.

Öğretmenlerin büyük bölümü günlük gazete takip etmektedir. Buna karşılık haftalık dergi takip etme oranı düşüktür.

Öğretmenlerin yarıdan fazlasının eşi yüksek okul mezunudur. Yüksek okul mezunu eşi sahip olma oranı kız teknik okulu öğretmenleri arasında belirgin şekilde daha yüksektir.

Öğretmenlerin üçte birinin eşinin mesleği ev kadınlığı, üçte birine yakınının da memurluktur. Öğretmenlerin yarıya yakınının kadın olduğu göz önünde bulundurulduğunda, erkek öğretmenlerin çok

büyük bir bölümünün eşlerinin ev kadını olduğu anlaşılmaktadır. Eşi memur olan öğretmenlerin büyük bölümünü de bayanlar oluşturmaktadır.

İHL öğretmenleri hariç, çocukları meslek lisesine giden öğretmen sayısı çok azdır.

Bu mesleği idealindeki iş olarak gördüğü için seçen öğretmenlerin oranı üçte ikiye yakındır. Nitekim, öğretmenlerin çok büyük bir bölümü (%86,5) mesleğinden memnundur. Dörtte üçü ise her şeye yeniden başlama imkanı olsaydı yine öğretmen olacağını belirtmektedir. Bu oranın ticaret-turizm okulu öğretmenleri arasında nispeten düşük olması dikkat çekmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin dörtte birinin de tesadüfen bu mesleği seçtikleri anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin yarıdan fazlası yeterli bilgiye sahip olarak mesleğini seçmiştir.

Öğretmenlerin üçte birinden fazlası, daha önce başka işlerde çalışmışlardır. Bu oran kız teknik okulu öğretmenleri arasında oldukça düşük, erkek teknik öğretmenleri arasında ise oldukça yüksektir.

Öğretmenlerin büyük bölümü, meslekleriyle ilgili gelişmeleri takip edebildiklerine inanmaktadırlar. Aynı şekilde öğretmenlerin büyük bölümü meslekleriyle ilgili kurs, seminer, konferans vb. faaliyetlere katılmışlardır.

Öğretmenlerin %17,6'sı alanları dışında bir branşta derse girmektedir. Bu durum, meslek liselerinde branş öğretmeni açığının azımsanamayacak bir düzeyde olduğunu göstermektedir.

Öğretmenlerin üçte biri mesleki bilgi ve becerilerini yetersiz bulmaktadır.

Öğretmenlerin yarıya yakını, okulda verilen eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesinin meslek lehine ağırlıklı olduğunu düşünmektedir. Eğitimi her iki bakımdan yetersiz bulanların oranı da oldukça yüksektir.

Meslek lisesi öğretmenleri de üniversiteye girişte öğrencilerine haksızlık yapıldığına inanmaktadır.

Öğretmenlerin yarıya yakını, son beş yılda öğrenci talebinde azalma olduğunu söylemektedir. Öğrenci talebi düşüşünün İHL'lerde çok belirgin olması dikkat çekmektedir. Son 5 yıldaki gelişmelerin kız teknik okullarını ise olumlu yönde etkilediği görülmektedir. Öğretmenler öğrenci kalitesinin düştüğü konusunda hem fikirdirler.

Öğrenciler gibi öğretmenler de üniversiteye girme bakımından normal lise öğrencilerinin daha şanslı olduğunu düşünmektedir.

Öğretmenlerin büyük bölümü, üniversiteye yerleştirmede ek puan uygulamasının öğrencilerinin alanlarıyla ilgili tüm fakülteler için genişletilmesini talep etmektedirler. İHL öğretmenleri ise ek puan uygulamasının tümüyle kaldırılmasından yana görüş bildirmektedirler. Üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerinin alan dışı tercihlerinde düşük katsayı uygulanması da öğretmenlerin büyük bölümü tarafından haksızlık olarak değerlendirilmektedir.

Öğretmenlerin büyük bölümü öğrencilerinin 4 yıllık bir fakülte kazanamayacağı görüşündedir. Bu görüş özellikle erkek teknik okulu öğretmenleri arasında daha yaygındır.

Üniversiteye girişte meslek liseleriyle diğer liseler arasındaki farkı kaldırmaya yönelik yasa teklifi öğretmenlerce desteklenmektedir. Bu değişikliğe en az destek kız teknik öğretmenlerinden, en fazla destek ise İHL öğretmenlerinden gelmektedir.

Öğretmenlerin, öğrencilere göre boş geçen/öğretmeni olmayan ders sayısı daha küçük bir oranla (%17-%12) ifade ettikleri görülmektedir.

Öğretmenlerin büyük bölümü öğrencilerinin okullarını bitirdikten sonra iş bulabilecekleri kanaatinde. Aynı şekilde öğretmenler, kendi öğrencilerinin normal liselere gidenlere göre iş bulma şansının daha yüksek olduğunu düşünmektedirler. Bu kanaatler İHL öğretmenleri arasında daha düşüktür.

Öğretmenler, okulda verilen mesleki bilgi ve becerinin öğrencilerinin iş hayatında yeterli olacağına inanmaktadırlar.

Öğretmenlerin yarısından azı meslek dersi öğretmenlerinin bilgi ve becerilerinin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Öğretmenlerin yarıya yakını, beceri eğiti sürecinde öğrencilerin işyerinde ve hem okulda, hem de işyerinde uyum sorunu yaşadığı görüşündedir.

Öğretmenler, meslek liselerinin en büyük sorunu olarak öğrenci kalitesinin düşüklüğünü görmektedirler.

Staj uygulaması öğretmenlerin çok azı tarafından tam olarak başarılı görülmektedir. Aynı şekilde, 2 gün okul, 3 gün işyeri uygulamasına ilişkin tereddütler de oldukça yoğundur.

Öğretmenlerin ancak üçte biri okulda öğrencilerin eğitim aldıkları bölümün bir alt alanında uzmanlaşmaya yönlendirildiği kanaatindedir.

Öğretmenlerin büyük bölümü devletin meslek okullarını ihmal ettiğine inanmaktadır.

Öğretmenlerin yarıdan fazlası okullardaki laboratuvar, atölye, işlik, araç, gereç vb. imkanların yetersizliğinden şikayetçidir.

Öğretmenlerin büyük bölümü, okullarındaki öğretmen-öğrenci iletişimini yetersiz görmektedir.

Öğretmenlerin neredeyse tamamına yakını (%94,8) velilerin okula ve öğrencilere ilgisini kısmen veya tamamen yetersiz bulmaktadır.

Okullardaki sosyal ve sportif faaliyetler, öğrenciler gibi öğretmenler tarafından da yetersiz kabul edilmektedir.

Öğretmenlerin üçte ikisi, okulda verilen yabancı dil eğitimini mesleki açıdan yetersiz olarak değerlendirmektedir.

Öğrencilerin doğrudan meslekleriyle ilgili olmayan derslerin saatlerinin daha fazla olması gerektiği görüşü öğretmenlerin çoğunluğunca paylaşılmaktadır. Bu görüşe katılma oranı İHL öğretmenleri, karşı çıkma oranı ise ticaret-turizm öğretmenleri arasında daha yüksektir.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu kısmen veya tamamen ders kitaplarını yetersiz bulmaktadır. Sınıf geçme sistemi ve rehberlik hizmetleri ile ilgili de benzer bir değerlendirme yapılmaktadır.

Öğretmenler, seçmeli derslerin öğrencilerin mesleki ilgi alanları doğrultusunda gelişimine katkı sağlayamadığı görüşündedirler.

Öğretmenlerin tamamına yakını ilköğretim okullarının 7 ve 8. sınıflarında meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi gerektiğine inanmaktadır.

Kız teknik okullarında sınıfların kalabalıklığının ciddi bir sorun olduğu anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin dörtte birine yakını meslek liselerinin eğitim sürelerinin artırılması gerektiğini ifade etmektedir.

EKLER

FORM 1

ÖĞRENCİ ÖZELLİKLERİ

s.1) Cinsiyet (1) Kız (2) Erkek	K.1.()
s.2) Ailenizin aylık geliri (haneye giren toplam TL) nedir? (1) 300 milyondan az (2) 300-600 milyon arası (3) 600 milyon-1 milyar arası (4) 1-2 milyar arası (5) 2-4 milyar arası (6) 4 milyar ve üzeri	K.2.()
s.3) Babanızın mesleği nedir? (1) Memur (2) İşçi (3) Emekli (4) Esnaf (5) Serbest meslek (Avukat, muhasebeci, doktor vb.) (6) Çiftçi (7) İşsiz (8) Diğer	K.3.()
s.4) Annenizin mesleği nedir? (1) Memur (2) İşçi (3) Emekli (4) Esnaf (5) Serbest meslek (Avukat, muhasebeci, doktor vb.) (6) Ev kadını (7) İşsiz (8) Diğer	K.4.()
s.5) Babanızın eğitim durumu nedir? (1) İlkokul (2) Ortaokul (3) Lise (4) Yüksekokul (5) Okuması yazması yok (6) Okur-yazar	K.5.()
s.6) Annenizin eğitim durumu nedir? (1) İlkokul (2) Ortaokul (3) Lise (4) Yüksekokul (5) Okuması yazması yok (6) Okur-yazar	K.6.()
s.7) Babanız evlenene kadar nerede yaşamıştır? (1) Mezra-köy-kasaba (2) İlçe merkezi (3) İl merkezi (4) Büyükşehir	K.7.()
s.8) Anneniz evlenene kadar nerede yaşamıştır? (1) Mezra-köy-kasaba (2) İlçe merkezi (3) İl merkezi (4) Büyükşehir	K.8.()
s.9) Aileniz dışında herhangi bir yerden burs veya yardım alıyor musunuz? (1) Evet, düzenli olarak alıyorum (2) Hayır (3) Bazen alıyorum	K.9.()
s.10) Seçtiğiniz meslek dalında ailenizden çalışan kimse var mı? (1) Evet (2) Hayır	K.10.()
s.11) İnternet kullanıyor musunuz? (1) Hiç kullanmadım (2) Arada sırada İnternet kafelerde kullanıyorum (3) Evde sürekli kullanıyorum	K.11.()
s.12) Haberleşmede e-mail kullanıyor musunuz ? (1) Evet (2) Hayır	K.12.()
s.13) Son üç ay içinde hiç kitap okudunuz mu? (1) Hiç okumadım (2) 1-4 tane okudum (3) 5 taneden fazla okudum	K.13.()
s.14) En son ne zaman tiyatroya veya sinemaya gittiniz? (1) Geçen hafta (2) Geçen ay (3) Geçen yıl (4) Hiç gitmedim	K.14.()
s.15) Geçen yaz tatile gittiniz mi? (1)Evet, bir tatil beledisine gittik (2) Memleketime/akrabalarımın yanına gittim (3) Hayır, tatile gitmedim	K.15.()
s.16) Boş zamanlarınızda gelir getirici bir işte çalışıyor musunuz? (1) Evet, düzenli olarak bir işte çalışıyorum (2) Zaman zaman çalışıyorum (3) Hayır, çalışmıyorum	K.16.()
s.17) Günlük gazete okuyor musunuz? (1) Birkaç tanesini düzenli takip ediyorum (2) Her gün bir gazete okurum (3) Ara sıra elime geçerse okuyorum (4) Okumuyorum	K.17.()
s.18) Abone olduğunuz veya düzenli takip ettiğiniz bir dergi var mı? (1) Evet (2) Hayır	K.18.()
s.19) Mesleki alandaki yayınları ve gelişmeleri takip edebiliyor musunuz? (1) Evet (2) Hayır (3) Kısmen	K.19.()
s.20) İlköğretim mezuniyet (diploma) notunuz kaçtır? (1) 5.0 (2) 4 ile 5 arası (3) 3 ile 4 arası (4) 3 ten aşağı	K.20.()
s.21) Kaç kardeşiniz? (1) Bir (2) İki (3) Üç (4) Dört (5) Dörtten fazla	K.21.()

MESLEK OKULLARINI TERCİH SEBEPLERİ VE YÜKSEK ÖĞRENİM SORUNU

s.22) Bu okulu hangi amaçla tercih ettiniz?	K.22.()
(1) Bir meslek sahibi olmak için (2) Üniversitede ek puan kazanmak için (3) Daha kolay iş bulmak için	
s.23) Bu okula kayıt yaptırmanızda hangisi etkili oldu?	K.23.()
(1) Tamamen kendi kararımı (2) Ailemin teşvikiyle kendim istedim (3) Tamamen ailemin kararıydı	
s.24) Mezun olduğunuz ilköğretim okulunda mesleki rehberlik (ilgi alanlarınıza göre mesleklerin tanıtımı) ve yönlendirme konularında bilgi aldınız mı?	K.24.()
(1)Evet (2) Hayır	
s.25) Liseye yeniden başlama imkanınız olsaydı, yine bu okulu tercih eder miydiniz?	K.25.()
(1) Evet (2) Hayır	
s.26) Okulunuzdaki eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesini nasıl buluyorsunuz?	K.26.()
(1) Hem mesleğe hem üniversiteye hazırlama bakımından yeterli (2) Mesleki eğitim lehine ağırlık var (3) Üniversiteye hazırlık lehine ağırlık var (4) Her iki bakımdan da yetersiz	
s.27) Yükseköğrenime devam etmeyi düşünüyor musunuz?	K.27.()
(1) Kendi meslek alanımla ilgili bir fakülte okumayı istiyorum (2) Meslek alanım dışında bir fakülte okumak istiyorum (3) 2 yıllık meslek yüksek okulunu tercih edeceğim (4) Açık Öğretim Fakültesine kayıt yaptırmak istiyorum (5) Çalışacağım için üniversiteye devam edemeyeceğim	
s.28) Size göre üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapılıyor mu?	K.28.()
1) Evet (2) Hayır	
s.29) Üniversiteye girme bakımından normal liselere giden öğrenciler mi, yoksa meslek lisesi öğrencileri mi daha şanslı?	K.29.()
(1) Normal liseye giden öğrenciler daha şanslı (2) Meslek lisesi öğrencileri daha şanslı (3) Fark yok	
s.30) Üniversiteye girişte meslek lisesi mezunlarına ek puan uygulamasının mesleki ve teknik eğitim fakülteleri ve meslek yüksek okullarının ilgili bölümleriyle sınırlandırılması doğru mu?	K.30.()
(1) Doğru bir uygulama (2) Ek puan uygulaması tümüyle kaldırılmalıdır (3) Bölüme bakılmaksızın kendi alanımızla ilgili tüm fakülte ve yüksek okullar için ek puan uygulanmalıdır	
s.31) Üniversiteye girişte mezun olduğunuz alan dışındaki tercihlerinizin, puanların düşük katsayısıyla çarpılması suretiyle kısıtlanmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?	K.31.()
(1) Doğru bir uygulama (2) Bu uygulama büyük bir haksızlıktır	
s.32) Okulda aldığınız eğitimi sizi üniversiteye hazırlamada ne derece yeterli buluyorsunuz?	K.32.()
(1)Oldukça yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	
s.33) Okulda aldığınız eğitimle, açık öğretim dışında, 4 yıllık bir fakülte kazanabileceğinize inanıyor musunuz?	K.33.()
(1) Evet (2) Hayır	
s.34) Dershaneye gidiyor musunuz?	K.34.()
(1) Evet (2) İstiyorum ama gidemiyorum (3) Hayır	
s.35) Meslek liseleri hakkında aşağıdaki hükümlerden hangisine katılıyorsunuz?	K.35.()
(1) Devlet meslek liselerine yeterli ilgiyi gösteriyor (2) Meslek liseleri ihmal ediliyor	
s.36) Üniversiteye girişte meslek liseleriyle diğer liseler arasındaki farkı kaldırmaya yönelik yasa değişikliği konusunda ne düşünüyorsunuz?	K.36.()
(1) Mevcut durum devam etmeli (2) Her iki durumda da bir şey değişmeyecek (3) Bu değişiklik mutlaka yapılmalı	
MESLEKİ EĞİTİM VE SORUNLARI	
s.37) Okuduğunuz okulda mesleğinizle ilgili laboratuvar, atölye, işlik, araç, gereç vb. imkanlar yeterli mi?	K.37.()
(1) Yeterli (2) Yetersiz (3) Çok yetersiz	
s.38) Boş geçen/öğretmeni olmayan dersiniz var mı?	K.38.()
(1) Hayır (2) En fazla 2 ders (3) 3 ve daha fazla ders	
s.39) Liseyi bitirince iş bulabileceğiniz konusunda ümitli misiniz?	K.39.()
(1) Kendi alanımda iş bulabileceğim konusunda ümitliyim (2) Kendi alanımda olmasa bile iş bulabileceğime inanıyorum (3) Ne eğitim gördüğüm alanda, ne de diğer bir alanda iş bulabileceğimi sanmıyorum	
s.40) Şimdiye kadar mesleğinizle ilgili (staj dışında) herhangi bir işte çalıştınız mı?	K.40.()
(1) Evet (2) Hayır	

s.41) İş bulma bakımından normal liselere giden öğrenciler mi yoksa siz mi daha şanslısınız?	K.41.()
(1) Normal liselere giden öğrenciler daha şanslı (2) Farkımız yok (3) Biz daha şanslıyız	
s.42) Size göre meslek dersi öğretmenlerinizin mesleki bilgi ve becerileri yeterli mi?	K.42.()
(1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	
s.43) Okulda verilen mesleki bilgi ve becerinin gelecekte işinize yarayacağını düşünüyor musunuz?	K.43.()
(1) Evet (2) Hayır	
s.44) Mesleğinizle ilgili, dersler dışında, herhangi bir kurs, seminer, konferans vb. faaliyete katıldınız mı?	K.44.()
(1) Evet (2) Hayır	
s.45) Okuldaki eğitim mesleğe hazırlama bakımından yeterli mi?	K.45.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır	
s.46) Okulda size verilen bilgi ve eğitimle, beceri eğitimi gördüğünüz işyerlerindeki uygulamalar birbirleriyle uyumlu mu?	K.46.()
(1) Evet (2) Kısmen uyumlu (3) Hayır	
s.47) Size göre meslek lisesi öğrencilerinin en büyük sorunu nedir?	K.47.()
(1) Üniversiteye girişte ayrıma tabi tutulmaları (2) Okullardaki eğitim kalitesinin yetersizliği (3) Mezuniyet sonrası iş bulamama kaygısı	
s.48) Staj/beceri eğitimi uygulaması meslekte beceri ve tecrübe kazanmak için yeterli midir?	K.48.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Kağıt üzerinde staj görenler çoğunlukla (4) Yetersiz	
s.49) 2 gün okul, 3 gün işyeri uygulamasında uyum sorunu yaşıyor musunuz?	K.49.()
(1) Hayır yaşamıyorum (2) Okulda uyum sorunu yaşıyorum (3) İşyerinde uyum sorunu yaşıyorum (4) Her ikisinde de uyum sorunu yaşıyorum	
s.50) Staj/beceri eğitimi yeri bulmakta zorlandınız mı?	K.50.()
(1) Evet (2) Kısmen zorlandım (3) Hayır	
s.51) İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanında gördüğünüz eğitim yeterli mi?	K.51.()
(1) Evet (2) Kısmen (3) Hayır	
s.52) Okuldaki eğitiminiz mesleki ve teknolojik yenilikleri takip etmenizi sağlayabiliyor mu?	K.52.()
(1) Evet sağlayabiliyor (2) Kısmen sağlayabiliyor (3) Hayır, sağlayamıyor	
s.53) Eğitiminizi gördüğünüz bölümün bir alt alanında uzmanlaşmaya yönlendiriliyor musunuz?	K.53.()
(1) Evet (2) Hayır	
s.54) Mesleğinizle ilgili bir işte çalışmaya hazır olduğunuzu düşünüyor musunuz?	K.54.()
(1) Evet (2) Hayır	
EĞİTİME İLİŞKİN DİĞER SORUNLAR	
s.55) Okulunuzda, doğrudan mesleğinizle ilgili olmayan fen, matematik, Türkçe, yabancı dil gibi alanların ders saatleri daha fazla olmalı mıdır?	K.55.()
(1) Evet (2) Hayır	
s.56) Ders kitaplarınızı yeterli buluyor musunuz?	K.56.()
(1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	
s.57) Seçmeli dersler, ilgi alanlarınız doğrultusunda gelişiminize katkı sağlayabiliyor mu?	K.57.()
(1) Evet (2) Kısmen sağlıyor (3) Hayır	
s.58) Okulunuzdaki sınıf geçme sistemini sağlıklı buluyor musunuz?	K.58.()
(1) Evet (2) Kısmen sağlıklı (3) Hayır	
s.59) İlköğretim 7. ve 8. sınıflarda meslekleri ve meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi yararlı olur mu?	K.59.()
(1) Evet (2) Hayır	
s.60) Okulunuzdaki rehberlik hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?	K.60.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır	
s.61) Meslek Yüksek Okulları hakkında yeterli bilginiz var mı?	K.61.()
(1) Evet, yeterli bilgim var (2) Kısmen bilgim var (3) Hiçbir bilgim yok	
s.62) Okulunuzu bitirince Meslek Yüksek Okuluna devam etmeyi düşünüyor musunuz?	K.62.()
(1) Evet (2) Hayır	

s.63) Meslek Yüksek Okullarının mesleki alanda size katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? (1) Evet (2) Hayır	K.63.()
--	----------

s.64) Okulunuzdaki sınıfların mevcudu hakkında ne düşünüyorsunuz? (1) Sınıflar çok kalabalık (2) Kalabalık ama eğitim açısından sorun yaratmıyor (3) Sınıf mevcutları normal	K.64.()
---	----------

s.65) Okulunuzdaki öğretmenlerin öğrencilere karşı ilgisini nasıl buluyorsunuz? (1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	K.65.()
--	----------

s.66) Okulunuzdaki sosyal ve sportif faaliyetleri yeterli buluyor musunuz? (1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	K.66.()
---	----------

s.67) Okulda gördüğünüz yabancı dil eğitimi, mesleki açıdan yeterli mi? (1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	K.67.()
--	----------

s.68) Anket yapılan Okul	K.68. ()
--------------------------	-----------

İl :

İlçe :

Okul :

Anketör :

FORM 2

ÖĞRENCİ ÖZELLİKLERİ

s.1) Cinsiyet (1) Kız (2) Erkek	K.1.()
s.2) Ailenizin aylık geliri (haneye giren toplam TL) nedir? (1) 300 milyondan az (2) 300-600 milyon arası (3) 600 milyon-1 milyar arası (4) 1-2 milyar arası (5) 2-4 milyar arası (6) 4 milyar ve üzeri	K.2.()
s.3) Babanızın mesleği nedir? (1) Memur (2) İşçi (3) Emekli (4) Esnaf (5) Serbest meslek (Avukat, muhasebeci, doktor vb.) (6) Çiftçi (7) İşsiz (8) Diğer	K.3.()
s.4) Annenizin mesleği nedir? (1) Memur (2) İşçi (3) Emekli (4) Esnaf (5) Serbest meslek (Avukat, muhasebeci, doktor vb.) (6) Ev kadını (7) İşsiz (8) Diğer	K.4.()
s.5) Babanızın eğitim durumu nedir? (1) İlkokul (2) Ortaokul (3) Lise (4) Yüksekokul (5) Okuması yazması yok (6) Okur-yazar	K.5.()
s.6) Annenizin eğitim durumu nedir? (1) İlkokul (2) Ortaokul (3) Lise (4) Yüksekokul (5) Okuması yazması yok (6) Okur-yazar	K.6.()
s.7) Babanız evlenene kadar nerede yaşamıştır? (1) Mezra-köy-kasaba (2) İlçe merkezi (3) İl merkezi (4) Büyükşehir	K.7.()
s.8) Anneniz evlenene kadar nerede yaşamıştır? (1) Mezra-köy-kasaba (2) İlçe merkezi (3) İl merkezi (4) Büyükşehir	K.8.()
s.9) Aileniz dışında herhangi bir yerden burs veya yardım alıyormusunuz? (1) Evet, düzenli olarak alıyorum (2) Hayır (3) Bazen alıyorum	K.9.()
s.10) Ailenizde İHL veya İlahiyat Fakültesi/Yüksek İslam Enstitüsü mezunu kimse var mı? (1) Evet (2) Hayır	K.10.()
s.11) İnternet kullanıyor musunuz? (1) Hiç kullanmadım (2) Arada sırada İnternet kafelerde kullanıyorum (3) Evde sürekli kullanıyorum	K.11.()
s.12) Haberleşmede e-mail kullanıyor musunuz ? (1) Evet (2) Hayır	K.12.()
s.13) Son üç ay içinde hiç kitap okudunuz mu? (1) Hiç okumadım (2) 1-4 tane okudum (3) 5 taneden fazla okudum	K.13.()
s.14) En son ne zaman tiyatroya veya sinemaya gittiniz? (1) Geçen hafta (2) Geçen ay (3) Geçen yıl (4) Hiç gitmedim	K.14.()
s.15) Geçen yaz tatile gittiniz mi? (1)Evet, bir tatil beledisine gittik (2) Memleketime/akrabalarımın yanına gittim (3) Hayır, tatile gitmedim	K.15.()
s.16) Boş zamanlarınızda gelir getirici bir işte çalışıyor musunuz? (1) Evet, düzenli olarak bir işte çalışıyorum (2) Zaman zaman çalışıyorum (3) Hayır, çalışmıyorum	K.16.()
s.17)Günlük gazete okuyor musunuz? (1) Birkaç tanesini düzenli takip ediyorum (2)Her gün bir gazete okurum (3) Ara sıra elime geçerse okurum (4) Okumuyorum	K.17.()
s.18)Abone olduğunuz veya düzenli takip ettiğiniz bir dergi var mı? (1) Evet (2)Hayır	K.18.()
s.19) Mesleki alandaki yayınları ve gelişmeleri takip edebiliyor musunuz? (1) Evet (2)Hayır (3)Kısmen	K.19.()
s.20) İlköğretim mezuniyet (diploma) notunuz kaçtır? (1) 5.0 (2) 4 ile 5 arası (3) 3 ile 4 arası (4) 3 ten aşağı	K.20.()
s.21) Kaç kardeşiniz? (1)Bir (2) İki (3) Üç (4) Dört (5) Dörtten fazla	K.21.()

İHL'Yİ TERCİH SEBEPLERİ VE YÜKSEK ÖĞRENİM SORUNU

s.22) Bu okulu hangi amaçla tercih ettiniz?	K.22.()
(1) Din görevlisi olmak için (2) Lise eğitimi yanında dini eğitim de almak için (3) Yurt ve diğer imkanları olduğu için	
s.23) Bu okula kayıt yaptırmanızda hangisi etkili oldu?	K.23.()
(1) Tamamen kendi kararımı (2) Ailemin teşvikiyle kendim istedim (3) Tamamen ailemin kararıydı	
s.24) Mezun olduğunuz ilköğretim okulunda mesleki rehberlik (ilgi alanlarınıza göre mesleklerin tanıtımı) ve yönlendirme konularında bilgi aldınız mı?	K.24.()
(1)Evet (2) Hayır	
s.25) Liseye yeniden başlama imkanı olsaydı, yine bu okulu tercih eder miydiniz?	K.25.()
(1) Evet (2) Hayır	
s.26) Okulunuzdaki eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesini nasıl buluyorsunuz?	K.26.()
(1) Hem mesleğe hem üniversiteye hazırlama bakımından yeterli (2) Mesleki eğitim lehine ağırlık var (3) Üniversiteye hazırlık lehine ağırlık var (4) Her iki bakımdan da yetersiz	
s.27) Yükseköğrenime devam etmeyi düşünüyor musunuz?	K.27.()
(1) İlahiyat Fakültesinde okumak istiyorum (2) İlahiyat Fakültesi dışında bir fakültede okumak istiyorum (3) 2 yıllık İlahiyat Meslek Yüksek okuluna gitmek istiyorum (4) Açık Öğretim Fakültesine devam etmek istiyorum (5) Üniversiteye devam etmeyeceğim	
s.28) Dikkat! Bu soruyu sadece İlahiyat Fakültesi dışında bir fakültede okumak isteyenler cevaplandırarak... Hangi alanda yüksek öğrenim görmek istiyorsunuz?	K.28.()
(1)Hukuk-Siyasal Bilgiler-İdari Bilimler (2) Mühendislik (3) Tıp (4) Eğitim (5) İletişim (6) Yabancı Dil (7) Diğer	
s.29) Size göre üniversiteye girişte İmam Hatip Lisesi öğrencilerine haksızlık yapılıyor mu?	K.29.()
(1) Evet (2) Hayır	
s.30) Üniversiteye girme bakımından normal liselere giden öğrenciler mi, yoksa meslek lisesi öğrencilerini daha şanslı?	K.30.()
(1) Normal liseye giden öğrenciler daha şanslı (2) Meslek lisesi öğrencileri daha şanslı (3) Fark yok	
s.31) Üniversiteye girişte İHL mezunlarına ek puan uygulamasının sadece İlahiyat Fakülteleri ve Meslek Yüksek Okullarıyla sınırlı tutulması uygulamasını nasıl karşılıyorsunuz?	K.31.()
(1) Doğru bir uygulama (2) Ek puan uygulaması tümüyle kaldırılmalı (3) Sosyal bilimlerle ilgili tüm fakülteler için ek puan uygulanmalı	
s.32) Üniversiteye girişte alan dışı tercihlerde puanların düşük katsayıyla çarpılması uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?	K.32.()
(1) Doğru bir uygulama (2) Bu uygulama büyük bir haksızlıktır	
s.33) Okulda aldığınız eğitimi, sizi üniversiteye hazırlamada ne derece yeterli buluyorsunuz?	K.33.()
(1)Oldukça yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	
s.34) Okulda aldığınız eğitimle, açık öğretim dışında, 4 yıllık bir fakülte kazanabileceğinize inanıyor musunuz?	K.34.()
(1) Evet (2) Hayır	
s. 35) Dershaneye gidiyor musunuz?	K.35.()
(1) Evet (2) Hayır (3) İstiyorum ama gidemiyorum	
s.36) Üniversiteye girişte İmam Hatip Liseleriyle diğer liseler arasındaki farkı kaldırmaya yönelik yasa değişikliği konusunda ne düşünüyorsunuz?	K.36.()
(1)Mevcut durum devam etmeli (2) Her iki durumda da bir şey değişmeyecek (3) Bu değişiklik mutlaka yapılmalı	
MESLEKİ EĞİTİM VE SORUNLARI	
s.37) Okuldaki eğitim mesleki alandaki gelişmeleri takip etmenizi sağlayabiliyor mu?	K.37.()
(1) Evet (2)Kısmen (3) Hayır	
s.38) Okulunuzdaki eğitim imkanları yeterli mi?	K.38.()
(1) Yeterli (2) Yetersiz (3) Çok yetersiz	
s.39) Boş geçen/öğretmeni olmayan dersiniz var mı?	K.39.()
(1) Hayır (2) En fazla 2 ders (3) 3 ve daha fazla ders	
s.40) Liseyi bitirince iş bulabileceğiniz konusunda ümitli misiniz?	K.40.()
(1) Kendi alanımda iş bulabileceğim konusunda ümitliyim (2) Kendi alanımda olmasa bile iş bulabileceğime inanıyorum (3) Ne eğitim gördüğüm alanda, ne de diğer bir alanda iş bulabileceğimi sanmıyorum	

s.41) Gelecekte hangi alanda çalışmayı düşünüyorsunuz?	K.41.()
(1) Din görevlisi olarak Diyanet İşleri Başkanlığında (2) Öğretmen olarak Milli Eğitim Bakanlığında (3) Özel sektörde (4) Herhangi bir devlet kurumundaki herhangi bir görevde (5) Diğer	

s.42) İş bulma bakımından normal liselere giden öğrenciler mi yoksa İHL öğrencileri mi daha şanslıdır?	K.42.()
(1) Normal liselere giden öğrenciler daha şanslı (2) Biz daha şanslıyız (3) Farkımız yok	

s.43) Size göre meslek dersi öğretmenlerinizin mesleki bilgi ve becerileri yeterli mi?	K.43.()
(1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	

s.44) Meslek derslerinizle ilgili, okul dışında herhangi bir eğitim aldınız mı?	K.44.()
(1) Sadece Kur'anı Kerim eğitimi aldım (2) Kur'anı Kerim, Arapça, tefsir vb. eğitimler aldım (3) Herhangi bir ek eğitim almadım	

s.45) Okuldaki eğitim mesleğe hazırlama bakımından yeterli mi?	K.45.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır	

s.46) Okulda mesleki uygulama alanında yaptıklarınız meslekte beceri ve tecrübe kazanmak için yeterli midir?	K.46.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	

s.47) Mesleki alanda kendinizi yeterli görüyor musunuz?	K.47.()
(1) Evet (2) Hayır	

s.48) Size göre İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin en büyük sorunu nedir?	K.48.()
(1) Üniversiteye girişte ayrıma tabi tutulmaları (2) Okullardaki eğitim kalitesinin yetersizliği (3) İHL mezunu olarak iş bulma imkanı olmaması	

EĞİTİME İLİŞKİN DİĞER SORUNLAR

s.49) Okulunuzda, doğrudan mesleğinizle ilgili olmayan fen, matematik, Türkçe, yabancı dil gibi alanların ders saatleri daha fazla olmalı mıdır?	K.49.()
(1) Evet (2) Hayır	

s.50) Ders kitaplarınızı yeterli buluyor musunuz?	K.50.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır	

s.51) Seçmeli dersler, ilgi alanlarınız doğrultusunda gelişiminize katkı sağlayabiliyor mu?	K.51.()
(1) Evet (2) Kısmen sağlıyor (3) Hayır	

s.52) Okulunuzdaki sınıf geçme sistemini sağlıklı buluyor musunuz?	K.52.()
(1) Evet (2) Kısmen sağlıklı (3) Hayır	

s.53) İlköğretim 7. ve 8. sınıflarda meslekleri ve meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi yararlı olur mu?	K.53.()
(1) Evet (2) Hayır	

s.54) Okulunuzdaki rehberlik hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?	K.54.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır	

s.55) Okulunuzdaki sınıfların mevcudu hakkında ne düşünüyorsunuz?	K.55.()
(1) Sınıflar çok kalabalık (2) Kalabalık ama eğitim açısından sorun yaratmıyor (3) Sınıf mevcutları normal	

s.56) Okulunuzdaki öğretmenlerin öğrencilere karşı ilgisini nasıl buluyorsunuz?	K.56.()
(1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	

s.57) Okulunuzdaki sosyal ve sportif faaliyetleri yeterli buluyor musunuz?	K.57.()
(1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	

s.58) Okulda gördüğünüz yabancı dil eğitimi, mesleki açıdan yeterli mi?	K.58.()
(1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	

s.59) Anket yapılan Okul	K.59 ()
--------------------------	----------

İl :

İlçe :

Okul :

Anketör :

FORM 3**ÖĞRETMENLERİN ÖZELLİKLERİ**

s.1) Cinsiyet (1) Kadın (2) Erkek	K.1.()
s.2) Okuldaki göreviniz? (1) Müdür (2) Müdür Yardımcısı (3) Bölüm şefi (4) Meslek dersleri öğretmeni (5) Diğer dersler öğretmeni	K.2.()
s.3) Hizmet süresiniz? (1) 5 yıldan az (2) 5-10 yıl (3) 11-20 yıl (4) 21 yıldan fazla	K.3.()
s.4) Ailenizin aylık geliri (haneye giren toplam TL) nedir? (1) 600 milyon-1 milyar arası (2) 1-2 milyar arası (3) 2-4 milyar arası (4) 4 milyarın üzerinde	K.4.()
s.5) Bilgisayar kullanıyor musunuz? (1) Evet (2) Hayır (3) Ara sıra	K.5.()
s.6) İnternet kullanıyor musunuz? (1)Hayır (2) Arada sırada kullanıyorum (3) Sürekli kullanıyorum	K.6.()
s.7) Okullar yaz tatiline girdiğinden bu yana kaç kitap okudunuz? (1) Bir-iki tane okudum (2) 5 tane okudum (3) 5-10 tane okudum (4) 10 taneden fazla okudum	K.7.()
s.8) En son ne zaman sinemaya veya tiyatroya gittiniz? (1) Geçen hafta (2) Geçen ay (3) San altı ayda (4) Son bir yılda (5) Hiç gitmedim	K.8.()
s.9) Günlük gazete okuyor musunuz? (1) Birkaç tanesini düzenli takip ediyorum (2) Her gün bir gazete okurum (3) Ara sıra elime geçerse okurum (4) Okumuyorum	K.9.()
s.10) Şu anda abone olduğunuz/düzenli olarak takip ettiğiniz bir dergi var mı? (1) Evet (2) Hayır	K.10.()
s.11) (Dikkat! Sadece evli olanlar cevaplandırıcak) Eşinizin mesleği nedir? (1) Memur (2) İşçi (3) Emekli (4) Esnaf (5) Serbest meslek (Avukat, muhasebeci, doktor vb.) (6) Ev kadını (7) İşsiz (8) Diğer	K.11.()
s.12) (Dikkat! Sadece evli olanlar cevaplandırıcak) Eşinizin eğitim durumu nedir? (1) İlkokul (2) Ortaokul (3) Lise (4) Yüksekokul	K.12.()
s.13) Çocuklarınızdan meslek lisesinde öğrenim gören var mı? (1) Evet (2) Hayır	K.13.()
ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN SORULAR	
s.14) Niçin öğretmenlik mesleğini seçtiniz? (1) Devlet memuru olmak için (2) İdealimdeki meslekti (3) Tesadüfen öğretmen oldum	K.14.()
s.15) Öğretmen olurken mesleğinize ilişkin bilginiz var mıydı? (1) Yeterli bilğim vardı (2) Kısmen bilğim vardı (3) Hiçbir bilğim yoktu	K.15.()
s.16) Daha önce öğretmenlik dışında mesleğinizle ilgili herhangi bir işte çalıştınız mı? (1) Evet (2) Hayır	K.16.()
s.17) Alanınızla ilgili mesleki ve bilimsel gelişmeleri takip edebiliyor musunuz? (1) Evet (2) Hayır	K.17.()
s.18) Mesleğinizle ilgili herhangi bir kurs, seminer, konferans vb. faaliyete katıldınız mı? (1) Evet (2) Hayır	K.18.()
s.19) Alanınız dışında bir branşta derse giriyor musunuz? (1) Evet (2) Hayır	K.19.()
s.20) Öğretmenlik mesleğinden memnun musunuz? (1) Evet (2) Hayır	K.20.()
s.21) Her şeye yeniden başlama imkanı olsaydı, yine öğretmen olur muydunuz? (1) Evet, yine öğretmen olurudum (2) Hayır, başka bir mesleği tercih ederdim	K.21.()

s.22) Bir öğretmen olarak mesleki bilgi ve becerinizin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?	K.22.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır	

ÖĞRENCİLERİN ÜNİVERSİTE EĞİTİMİNE İLİŞKİN SORUNLAR

s.23) Okulunuzdaki öğrencilere verilen eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesini nasıl buluyorsunuz?	K.23.()
(1) Hem mesleğe hem üniversiteye hazırlama bakımından yeterli (2) Mesleki eğitim lehine ağırlık var (3) Üniversiteye hazırlık lehine ağırlık var (4) Her iki bakımdan da yetersiz	

s.24) Size göre üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapılıyor mu?	K.24.()
(1) Evet (2) Hayır	

s.25) Son 5 yılda okulunuza olan öğrenci talebinde bir değişiklik oldu mu?	K.25.()
(1) Hayır, talep eskisi gibi devam ediyor (2) Evet, ciddi bir azalma oldu (3) Talepte artış var	

s.26) Son 5 yılda okulunuza gelen öğrenci kalitesinde bir değişiklik oldu mu?	K.26.()
(1) Hayır, kalite daha önceki gibi (2) Evet, kalitede ciddi bir düşme oldu (3) Kalite yükseldi	

s.27) Üniversiteye girme bakımından normal liselere giden öğrenciler mi, yoksa meslek lisesi öğrencilerimi daha şanslı?	K.27.()
(1) Normal liseye giden öğrenciler daha şanslı (2) Meslek lisesi öğrencileri daha şanslı (3) Fark yok	

s.28) Üniversiteye yerleştirmede meslek lisesi mezunlarına ek puan uygulamasının sadece mesleki eğitimi fakültelerinin ilgili bölümleriyle sınırlı tutulmasını nasıl karşılıyorsunuz?	K.28.()
(1) Doğru bir uygulama (2) Kendi alanlarıyla ilgili tüm fakülteler için ek puan uygulanmalıdır (3) Ek puan uygulaması tümüyle kaldırılmalı	

s.29) Üniversite girişte alan dışı tercihlerde puanların düşük katsayıyla çarpılması uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?	K.29.()
(1) Doğru bir uygulama (2) Bu uygulama büyük bir haksızlıktır	

s.30) Okulda verilen eğitimle öğrencilerinizin, açık öğretim dışında, 4 yıllık bir fakülte kazanabileceğine inanıyor musunuz?	K.30.()
(1) Evet (2) Hayır	

s.31) Öğrencilerinizin yüzde kaç dershaneye gidiyor?	K.31.()
(1) Yüzde 10 (2) Yüzde 11-20 arası (3) Yüzde 21-35 arası (4) Yüzde 36-50 arası (5) Yüzde 50'den fazlası	

s.32) Üniversiteye girişte meslek liseleriyle diğer liseler arasındaki farkı kaldırmaya yönelik yasa değişikliği konusunda ne düşünüyorsunuz?	K.32.()
(1) Mevcut durum devam etmeli (2) Her iki durumda da bir şey değişmeyecek (3) Bu değişiklik mutlaka yapılmalı	

MESLEKİ EĞİTİME İLİŞKİN SORUNLAR

s.33) Okulunuzda boş geçen/öğretmeni olmayan dersler var mı?	K.33.()
(1) Hayır (2) 1-3 dersin öğretmeni yok (3) Üçten fazla dersin öğretmeni yok	

s.34) Öğrencilerinizin okullarını bitirdikten sonra eğitim gördükleri meslek alanında iş bulabileceğine inanıyor musunuz?	K.34.()
(1) Evet, kesinlikle iş bulabilirler (2) Belki iş bulabilirler (3) Hayır, iş bulabileceklerini sanmıyorum	

s.35) Mezuniyet olduklarında iş bulma bakımından normal liselere giden öğrenciler mi yoksa sizin öğrencileriniz mi daha şanslı?	K.35.()
(1) Normal liselere giden öğrenciler daha şanslı (2) Bizim öğrenciler daha şanslı (3) Farkları yok	

s.36) Okulda verilen mesleki bilgi ve becerinin öğrencilerinizin iş hayatında yeterli olacağını düşünüyor musunuz?	K.36.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli olur (3) Hayır	

s.37) Meslek dersi öğretmenlerinin mesleki bilgi ve becerilerinin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?	K.37.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır	

s.38) Öğrencilerinize okulda verilen bilgi ve eğitimle, beceri eğitimi gördükleri işyerlerindeki uygulamalar birbirleriyle uyumlu mu?	K.38.()
(1) Evet uyumlu (2) Okulda uyum sorunu yaşıyor (3) İşyerinde uyum sorunu yaşıyor (4) Her ikisinde de uyum sorunu yaşıyor	

s.39) Meslek Liselerinin en büyük sorunu nedir?	K.39.()
(1) Eğitim ve öğretimde kullanılan araç, gereç ve malzemenin eksikliği/eskiliği/yokluğu (2) Öğretmenlerin yetersizliği (3) Beceri eğitimi görülen yerlerdeki imkanların yetersizliği (4) Sınıfların kalabalık olması (5) Öğrenci kalitesinin düşüklüğü	

s.40) Staj uygulaması öğrencilerinize meslekte beceri ve tecrübe kazandırmak için yeterli midir? K.40.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Staj uygulaması formalite haline dönüştü (4) Tamamen yetersiz

s.41) 2 gün okul, 3 gün işyeri uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz? K.41.()
(1) Doğru bir uygulamaya (2) Okulda uyum sorunu yaratıyor (3) İşyerinde uyum sorunu yaratıyor
(4) Her ikisinde de uyum sorunu yaratıyor

s.42) Öğrencileriniz staj yeri bulmakta zorlanıyor mu? K.42.()
(1) Evet (2) Hayır

s.43) Okulunuzda öğrenciler eğitimini aldıkları bölümün bir alt alanında uzmanlaşmaya yönlendiriliyor mu? K.43.()
(1) Evet (2) Hayır

s.44) Genel olarak devletin meslek okullarına bakışını nasıl değerlendiriyorsunuz? K.44.()
(1) Devlet meslek okullarına yeterli ilgiyi gösteriyor (2) Meslek okulları ihmal ediliyor

s.45) Okuluz mesleki eğitim için gerekli laboratuvar, atölye, ışık, araç, gereç vb. imkanlar bakımından yeterli mi? K.45.()
(1) Yeterli (2) Yetersiz (3) Çok yetersiz

EĞİTİME İLİŞKİN DİĞER SORUNLAR

s.46) Okulunuzda öğretmen-öğrenci ilişkisi ve iletişimi ne düzeyde? K.46.()
(1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz

s.47) Velilerin okula ve öğrencilere olan ilgisi ne düzeyde? K.47.()
(1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz

s.48) Okulunuzdaki sosyal ve sportif faaliyetleri yeterli buluyor musunuz? K.48.()
(1) Evet (2) Hayır

s.49) Okulda verilen yabancı dil eğitimi, mesleki açıdan yeterli mi? K.49.()
(1) Evet (2) Hayır

s.50) Öğrencilerin doğrudan meslekleriyle ilgili olmayan fen, matematik, Türkçe, yabancı dil gibi alanların ders saatleri daha fazla olmalı mıdır? K.50.()
(1) Evet (2) Hayır

s.51) Ders kitaplarınızı yeterli buluyor musunuz? K.51.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır

s.52) Seçmeli dersler, öğrencilerin mesleki ilgi alanları doğrultusunda gelişimlerine katkı sağlayabiliyor mu? K.52.()
(1) Evet (2) Kısmen sağlıyor (3) Hayır

s.53) Sınıf geçme sistemini sağlıklı buluyor musunuz? K.53.()
(1) Evet (2) Kısmen sağlıklı (3) Hayır

s.54) İlköğretim 7. ve 8. sınıflarda meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi yararlı olur mu? K.54.()
(1) Evet (2) Hayır

s.55) Okulunuzdaki rehberlik hizmetlerini yeterli buluyor musunuz? K.55.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır

s.56) Okulunuzdaki sınıfların mevcudu hakkında ne düşünüyorsunuz? K.56.()
(1) Sınıflar çok kalabalık (2) Kalabalık ama eğitim açısından sorun yaratmıyor (3) Sınıf mevcutları normal

s.57) Meslek Liselerinin eğitim süresi yeterli mi? K.57.()
(1) Evet, mevcut süre yeterli (2) Eğitim süresi çok fazla, azaltılmalı (3) Eğitim süresi az, artırılmalı

s.58) Anket yapılan Okul K.58.()

İl :
İlçe :
Okul :
Anketör :

FORM 4**ÖĞRETMENLERİN ÖZELLİKLERİ**

s.1) Cinsiyet (1) Kadın (2) Erkek	K.1.()
s.2) Okuldaki göreviniz? (1) Müdür (2) Müdür Yardımcısı (3) Bölüm şefi (4) Meslek dersleri öğretmeni (5) Diğer dersler öğretmeni	K.2.()
s.3) Hizmet süresiniz? (1) 5 yıldan az (2) 5-10 yıl (3) 11-20 yıl (4) 21 yıldan fazla	K.3.()
s.4) Ailenizin aylık geliri (haneye giren toplam TL) nedir? (1) 600 milyon-1 milyar arası (2) 1-2 milyar arası (3) 2-4 milyar arası (4) 4 milyarın üzerinde	K.4.()
s.5) Bilgisayar kullanıyor musunuz? (1) Evet (2) Hayır (3) Ara sıra	K.5.()
s.6) İnternet kullanıyor musunuz? (1) Hayır (2) Arada sırada kullanıyorum (3) Sürekli kullanıyorum	K.6.()
s.7) Okullar yaz tatiline girdiğinden bu yana kaç kitap okudunuz? (1) Bir-iki tane okudum (2) 5 tane okudum (3) 5-10 tane okudum (4) 10 taneden fazla okudum	K.7.()
s.8) En son ne zaman sinemaya veya tiyatroya gittiniz? (1) Geçen hafta (2) Geçen ay (3) Geçen yıl (4) Hiç gitmedim	K.8.()
s.9) Günlük gazete okuyor musunuz? (1) Birkaç tanesini düzenli takip ediyorum (2) Her gün bir gazete okurum (3) Ara sıra elime geçerse okurum (4) Okumuyorum	K.9.()
s.10) Şu anda abone olduğunuz/düzenli takip ettiğiniz bir dergi var mı? (1) Evet (2) Hayır	K.10.()
s.11) (Dikkat! Sadece evli olanlar cevaplandırarak) Eşinizin mesleği nedir? (1) Memur (2) İşçi (3) Emekli (4) Esnaf (5) Serbest meslek (Avukat, muhasebeci, doktor vb.) (6) Ev kadını (7) İşsiz (8) Diğer	K.11.()
s.12) (Dikkat! Sadece evli olanlar cevaplandırarak) Eşinizin eğitim durumu nedir? (1) İlkokul (2) Ortaokul (3) Lise (4) Yüksekokul	K.12.()
s.13) Çocuklarınızdan İHL'de öğrenim gören var mı? (1) Evet (2) Hayır	K.13.()
ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN SORULAR	
s.14) Niçin öğretmenlik mesleğini seçtiniz? (1) Devlet memuru olmak için (2) İdealimdeki meslekti (3) Tesadüfen öğretmen oldum	K.14.()
s.15) Öğretmen olurken mesleğinize ilişkin bilginiz var mıydı? (1) Yeterli bilğim vardı (2) Kısmen bilğim vardı (3) Hiçbir bilğim yoktu	K.15.()
s.16) Daha önce öğretmenlik dışında mesleğinizle ilgili herhangi bir işte çalıştınız mı? (1) Evet (2) Hayır	K.16.()
s.17) Alanınızla ilgili mesleki ve bilimsel gelişmeleri takip edebiliyor musunuz? (1) Evet (2) Hayır	K.17.()
s.18) Mesleğinizle ilgili herhangi bir kurs, seminer, konferans vb. faaliyete katıldınız mı? (1) Evet (2) Hayır	K.18.()
s.19) Alanınız dışında bir branşta derse giriyor musunuz? (1) Evet (2) Hayır	K.19.()
s.20) Öğretmenlik mesleğinden memnun musunuz? (1) Evet (2) Hayır	K.20.()
s.21) Her şeye yeniden başlama imkanı olsaydı, yine öğretmen olur muydunuz? (1) Evet, yine öğretmen olurudum (2) Hayır, başka bir mesleği tercih ederdim	K.21.()

s.22) Bir öğretmen olarak mesleki bilgi ve becerinizin yeterli olduğuna inanıyor musunuz? (1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır	K.22.()
--	----------

ÖĞRENCİLERİN ÜNİVERSİTE EĞİTİMİNE İLİŞKİN SORUNLAR

s.23) Okulunuzdaki öğrencilere verilen eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesini nasıl buluyorsunuz? (1) Hem mesleğe hem üniversiteye hazırlama bakımından yeterli (2) Mesleki eğitim lehine ağırlık var (3) Üniversiteye hazırlık lehine ağırlık var (4) Her iki bakımdan da yetersiz	K.23.()
--	----------

s.24) Size göre üniversiteye giriş İHL öğrencilerine haksızlık yapıyor mu? (1) Evet (2) Hayır	K.24.()
--	----------

s.25) Son 5 yılda İHL'lere olan öğrenci talebinde bir değişiklik oldu mu? (1) Hayır, talep eskisi gibi devam ediyor (2) Evet, ciddi bir azalma oldu (3) Talepte artış var	K.25.()
--	----------

s.26) Son 5 yılda İHL'lere gelen öğrenci kalitesinde bir değişiklik oldu mu? (1) Hayır, kalite daha önceki gibi (2) Evet, kalitede ciddi bir düşme oldu (3) Kalite yükseldi	K.26.()
--	----------

s.27) İHL'lerin orta bölümlerinin kapatılması, eğitim kalitesini ne yönde etkiledi? (1) Herhangi bir değişiklik (2) Kalitede ciddi bir düşme oldu (3) Kalite yükseldi	K.27.()
--	----------

s.28) Üniversiteye girme bakımından normal liselere giden öğrenciler mi, yoksa İHL öğrencileri mi daha şanslı? (1) Normal liseye giden öğrenciler daha şanslı (2) İHL öğrencileri daha şanslı (3) Fark yok	K.28.()
---	----------

s.29) Üniversiteye yerleştirmede İHL mezunlarına ek puan uygulamasının sadece İlahiyat Fakülteleriyle ve Meslek Yüksek Okullarıyla sınırlı tutulması uygulamasını nasıl karşılıyorsunuz? (1) Doğru bir uygulama (2) Sosyal bilimler alanındaki tüm fakülteler için ek puan uygulanmalıdır (3) Ek puan uygulaması tümüyle kaldırılmalıdır	K.29.()
--	----------

s.30) Üniversiteye yerleştirmede alan dışı tercihlerde puanların düşük katsayısıyla çarpılması uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz? (1) Doğru bir uygulama (2) Bu uygulama büyük bir haksızlıktır	K.30.()
--	----------

s.31) Üniversiteye girişte meslek yüksek okullarına eşitlik getiren yasa değişikliği konusunda ne düşünüyorsunuz? (1) Bu değişiklik büyük bir hata düzeltilmiş olacak (2) Böyle bir değişikliğe gerek yok	K.31.()
--	----------

s.32) Okulda verilen eğitimle öğrencilerinizin, açık öğretim dışında, 4 yıllık bir fakülte kazanabileceğine inanıyor musunuz? (1) Evet (2) Hayır	K.32.()
---	----------

s.33) Öğrencilerinizin yüzde kaç dershaneye gidiyor? (1) Yüzde 10 (2) Yüzde 11-20 arası (3) Yüzde 21-35 arası (4) Yüzde 36-50 arası (5) Yüzde 50'den fazlası	K.33.()
---	----------

s.34) Üniversiteye girişte meslek liseleriyle diğer liseler arasındaki farkı kaldırmaya yönelik yasa değişikliği konusunda ne düşünüyorsunuz? (1) Mevcut durum devam etmeli (2) Her iki durumda da bir şey değişmeyecek (3) Bu değişiklik mutlaka yapılmalı	K.34.()
--	----------

MESLEKİ EĞİTİME İLİŞKİN SORUNLAR

s.35) Okulunuzda boş geçen/öğretmeni olmayan dersler var mı? (1) Hayır (2) 1-3 dersin öğretmeni yok (3) Üçten fazla dersin öğretmeni yok	K.35.()
---	----------

s.36) Öğrencilerinizin okullarını bitirdikten sonra eğitim gördükleri alanda iş bulabileceğine inanıyor musunuz? (1) Evet, kesinlikle iş bulabilirler (2) Belki iş bulabilirler (3) Hayır, iş bulabileceklerini sanmıyorum	K.36.()
---	----------

s.37) Mezun olduklarında iş bulma bakımından normal liselere giden öğrenciler mi yoksa sizin öğrencileriniz mi daha şanslı? (1) Normal liselere giden öğrenciler daha şanslı (2) Bizim öğrenciler daha şanslı (3) Farkları yok	K.37.()
---	----------

s.38) Okulda verilen mesleki bilgi ve becerinin öğrencileriniz açısından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? (1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır	K.38.()
---	----------

s.39) Meslek dersi öğretmenlerinin mesleki bilgi ve becerilerinin yeterli olduğuna inanıyor musunuz? (1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır	K.39.()
---	----------

s.40) Öğrencilerinizin okullarını bitirdikten sonra eğitim gördükleri alanda iş bulabileceğine inanıyor musunuz? (1) Evet, kesinlikle iş bulabilirler (2) Belki iş bulabilirler (3) Hayır, iş bulabileceklerini sanmıyorum	K.40.()
---	----------

s.41) Okulunuzdaki mesleki uygulamalar öğrencilerinize meslekte beceri ve tecrübe kazanmak için yeterli midir?	K.41.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	

s.42) Okulunuzda öğrenciler eğitimini aldıkları bölümün bir alt alanında uzmanlaşmaya yönlendiriliyor mu?	K.42.()
(1) Evet (2) Hayır	

s.43) Genel olarak devletin İmam Hatip Liselerine bakışını nasıl değerlendiriyorsunuz?	K.43.()
(1) Devlet bu okullara yeterli ilgiyi gösteriyor (2) İHL'ler ihmal ediliyor	

EĞİTİME İLİŞKİN DİĞER SORUNLAR

s.44) Okulunuzda öğretmen-öğrenci ilişki ve iletişimi ne düzeyde?	K.44.()
(1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	

s.45) Velilerin okula ve öğrencilere olan ilgisi ne düzeyde?	K.45.()
(1) Yeterli (2) Kısmen yeterli (3) Yetersiz	

s.46) Okulunuzdaki sosyal ve sportif faaliyetleri yeterli buluyor musunuz?	K.46.()
(1) Evet (2) Hayır	

s.47) Okulda verilen yabancı dil eğitimi, mesleki açıdan yeterli mi?	K.47.()
(1) Evet (2) Hayır	

s.48) Öğrencilere, doğrudan meslekleriyle ilgili olmayan fen, matematik, Türkçe, yabancı dil gibi alanlarda daha yoğun dersler verilmeli midir?	K.48.()
(1) Evet (2) Hayır	

s.49) Ders kitaplarınızı yeterli buluyor musunuz?	K.49.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır	

s.50) Seçmeli dersler, öğrencilerin ilgi alanları doğrultusunda gelişimine katkı sağlayabiliyor mu?	K.50.()
(1) Evet (2) Kısmen sağlıyor (3) Hayır	

s.51) Sınıf geçme sistemini sağlıklı buluyor musunuz?	K.51.()
(1) Evet (2) Kısmen sağlıklı (3) Hayır	

s.52) İlköğretim 7. ve 8. sınıflarda meslekleri ve meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi yararlı olur mu?	K.52.()
(1) Evet (2) Hayır	

s.53) Okulunuzdaki rehberlik hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?	K.53.()
(1) Evet (2) Kısmen yeterli (3) Hayır	

s.54) Okulunuzdaki sınıfların mevcudu hakkında ne düşünüyorsunuz?	K.54.()
(1) Sınıflar çok kalabalık (2) Kalabalık ama eğitim açısından sorun yaratmıyor (3) Sınıf mevcutları normal	

s.55) İHL'lerin eğitim süresi yeterli mi?	K.55.()
(1) Evet, mevcut süre yeterli (2) Eğitim yılı çok fazla, azaltılmalı (3) Eğitim yılı az, artırılmalı	

s.56) Anket yapılan Okul	K.56.()
--------------------------	----------

İl :

İlçe :

Okul :

Anketör :

BÖLÜM I (ÖĞRENCİLER)

TABLO 1	Okul Türüne Göre Cinsiyet
TABLO 2	Okul Türüne Göre Meslek Lisesi Öğrencilerinin Aile Aylık Geliri
TABLO 3	Okul Türüne Göre Baba Meslek
TABLO 4	Okul Türüne Göre Anne Meslek
TABLO 5	Okul Türüne Göre Baba Eğitim Durumu
TABLO 6	Okul Türüne Göre Anne Eğitim Durumu
TABLO 7	Okul Türüne Göre Babanız Evlenene Kadar Nerede Yaşamıştır?
TABLO 8	Okul Türüne Göre Anneniz Evlenene Kadar Nerede Yaşamıştır?
TABLO 9	Okul Türüne Göre Aileniz Dışında Herhangi Bir Yerden Burs Veya Yardım Alıyor Musunuz?
TABLO 10	Okul Türüne Göre Seçtiğiniz Meslek Dalında Ailenizden Çalışan Kimse Var Mı?
TABLO 11	Okul Türüne Göre İnternet Kullanıyor Musunuz?
TABLO 12	Okul Türüne Göre Haberleşmede E-Mail Kullanıyor Musunuz?
TABLO 13	Okul Türüne Göre Son Üç Ay İçinde Hiç Kitap Okudunuz Mu?
TABLO 14	Okul Türüne Göre En Son Ne Zaman Tiyatroya Veya Sinemaya Gittiniz?
TABLO 15	Okul Türüne Göre Geçen Yaz Tatile Gittiniz Mi?
TABLO 16	Okul Türüne Göre Boş Zamanlarınızda Gelir Getirici Bir İşte Çalışıyor Musunuz?
TABLO 17	Okul Türüne Göre Günlük Gazete Okuyor Musunuz?
TABLO 18	Okul Türüne Göre Abone Olduğunuz Veya Düzenli Takip Ettiğiniz Bir Dergi Var Mı?
TABLO 19	Okul Türüne Göre Mesleki Alandaki Yayınları Ve Gelişmeleri Takip Edebiliyor Musunuz?
TABLO 20	Okul Türüne Göre İlköğretim Mezuniyet (Diploma) Notunuz Kaçtır?
TABLO 26	(Öğretmenler) Okul Türüne Göre Son 5 yılda okulunuza gelen öğrenci kalitesinde bir değişiklik oldu mu?
TABLO 39	(Araştırması) Okul Türüne Göre Meslek Liselerinin en büyük sorunu nedir?
TABLO 21	Okul Türüne Göre Kaç Kardeşsiniz?
TABLO 22/a	Okul Türüne Göre Bu Okulu Hangi Amaçla Tercih Ettiniz?
TABLO 22/b	Bu okulu hangi amaçla tercih ettiniz?
TABLO 23	Okul Türüne Göre Bu Okula Kayıt Yaptırmanızda Hangisi Etkili Oldu?
TABLO 24	Okul Türüne Göre Mezun Olduğunuz İlköğretim Okulunda Mesleki Rehberlik Ve Yönlendirme Konularında Bilgi Aldınız Mı?
TABLO 25	Okul Türüne Göre Liseye Yeniden Başlama İmkânınız Olsaydı, Yine Bu Okulu Tercih Eder Miydiniz?
TABLO 26	Okul Türüne Göre Okulunuzdaki Eğitimin Mesleğe/Üniversiteye Hazırlama Dengesini Nasıl Buluyorsunuz?
TABLO 23	(Araştırması) Okul Türüne Göre Okulunuzdaki öğrencilere verilen eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesini nasıl buluyorsunuz?
TABLO 27/a	Okul Türüne Göre Yükseköğrenime Devam Etmeyi Düşünüyor Musunuz?
TABLO 27/b	Hangi alanda yüksek öğrenim görmek istiyorsunuz?
TABLO 27/c	Gelecekte hangi alanda çalışmayı düşünüyorsunuz?
TABLO 28	Okul Türüne Göre Size Göre Üniversiteye Girişte Meslek Lisesi Öğrencilerine Haksızlık Yapılıyor Mu?
TABLO 24	(Öğretmenler) Okul Türüne Göre Size göre üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapılıyor mu?
TABLO 29	Okul Türüne Göre Üniversiteye Girme Bakımından Normal Liselere Giden Öğrenciler Mi, Yoksa Meslek Lisesi Öğrencileri Mi Daha Şanslı?

TABLO 30	Okul Türüne Göre Üniversiteye Girişte Meslek Lisesi Mezunlarına Ek Puan Uygulamasının Mesleki Ve Teknik Eğitim Fakülteleri ile Meslek Yüksek Okullarının İlgili Bölümleriyle Sınırlanması Doğru Mu?
TABLO 31	Okul Türüne Göre Üniversiteye Girişte Mezun Olduğunuz Alan Dışındaki Tercihlerinizin, Puanların Düşük Katsayıyla Çarpılması Suretiyle Kısıtlanmasını Nasıl Değerlendiriyorsunuz?
TABLO 29	(Öğretmenler Araştırması) Okul Türüne Göre Üniversiteye girişte alan dışı tercihlerde puanların düşük katsayıyla çarpılması uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
TABLO 32	Okul Türüne Göre Okulda Aldığınız Eğitimi Sizi Üniversiteye Hazırlamada Ne Derece Yeterli Buluyorsunuz?
TABLO 33	Okul Türüne Göre Okulda Aldığınız Eğitimle, Açık Öğretim Dışında, 4 Yıllık Bir Fakülte Kazanabileceğinize İnanıyor Musunuz?
TABLO 34	Okul Türüne Göre Dershaneye Gidiyor Musunuz?
TABLO 35	Okul Türüne Göre Meslek Liseleri Hakkında Aşağıdaki Hükümlerden Hangisine Katılıyorsunuz?
TABLO 44	(Öğretmenler) Okul Türüne Göre Genel olarak devletin meslek okullarına bakışımı nasıl değerlendiriyorsunuz?
TABLO 36	Okul Türüne Göre Okuduğunuz Okulda Mesleğinizle İlgili Laboratuvar, Atölye, İşlik, Araç, Gereç Vb. İmkanlar Yeterli Mi?
TABLO 37	Okul Türüne Göre Boş Geçen/Öğretmeni Olmayan Dersiniz Var Mı?
TABLO 38	Okul Türüne Göre Liseyi Bitirince İş Bulabileceğiniz Konusunda Ümitli Misiniz?
TABLO 39	Okul Türüne Göre Şimdiye Kadar Mesleğinizle İlgili (Staj Dışında) Herhangi Bir İşte Çalıştınız Mı?
TABLO 40	Okul Türüne Göre İş Bulma Bakımından Normal Liselere Giden Öğrenciler Mi Yoksa Siz Mi Daha Şanslısınız?
TABLO 41	Okul Türüne Göre Size Göre Meslek Dersi Öğretmenlerinizin Mesleki Bilgi Ve Becerileri Yeterli Mi?
TABLO 42	Okul Türüne Göre Okulda Verilen Mesleki Bilgi Ve Becerinin Gelecekte İşinize Yarayacağını Düşünüyor Musunuz?
TABLO 43/a	Okul Türüne Göre Mesleğinizle İlgili, Dersler Dışında, Herhangi Bir Kurs, Seminer, Konferans Vb. Faaliyete Katıldınız Mı?
TABLO 43/b	Meslek derslerinizle ilgili, okul dışında herhangi bir eğitim aldınız mı?
TABLO 44	Okul Türüne Göre Okuldaki Eğitim Mesleğe Hazırlama Bakımından Yeterli Mi?
TABLO 45	Okul Türüne Göre Okulda Size Verilen Bilgi Ve Eğitimle, Beceri Eğitimi Gördüğünüz İşyerlerindeki Uygulamalar Birbirleriyle Uyumlu Mu?
TABLO 46	Okul Türüne Göre Size Göre Meslek Lisesi Öğrencilerinin En Büyük Sorunu Nedir?
TABLO 47/a	Okul Türüne Göre Staj/Beceri Eğitimi Uygulaması Meslekte Beceri Ve Tecrübe Kazanmak İçin Yeterli Midir?
TABLO 47/b	Okulda mesleki uygulama alanında yaptıklarınız meslekte beceri ve tecrübe kazanmak için yeterli midir?
TABLO 48	Okul Türüne Göre 2 Gün Okul, 3 Gün İşyeri Uygulamasında Uyum Sorunu Yaşıyor Musunuz?
TABLO 49	Okul Türüne Göre Staj/Beceri Eğitimi Yeri Bulmakta Zorlandınız Mı?
TABLO 50	Okul Türüne Göre İşçi Sağlığı Ve İş Güvenliği Alanında Gördüğünüz Eğitim Yeterli Mi?
TABLO 51	Okul Türüne Göre Okuldaki Eğitiminiz Mesleki Ve Teknolojik Yenilikleri Takip Etmenizi Sağlayabiliyor Mu?
TABLO 52	Okul Türüne Göre Eğitiminizi Gördüğünüz Bölümün Bir Alt Alanında Uzmanlaşmaya Yönlendiriliyor Musunuz?
TABLO 53	Okul Türüne Göre Mesleğinizle İlgili Bir İşte Çalışmaya Hazır Olduğunuzu Düşünüyor Musunuz?
TABLO 54	Okul Türüne Göre Okulunuzda, Doğrudan Mesleğinizle İlgili Olmayan Fen, Matematik, Türkçe, Yabancı Dil Gibi Alanların Ders Saatleri Daha Fazla Olmalı

	Mıdır?
TABLO 55	Okul Türüne Göre Ders Kitaplarınızı Yeterli Buluyor Musunuz?
TABLO 56	Okul Türüne Göre Seçmeli Dersler, İlgi Alanlarınız Doğrultusunda Gelişiminize Katkı Sağlayabiliyor Mu?
TABLO 57	Okul Türüne Göre Okulunuzdaki Sınıf Geçme Sistemini Sağlıklı Buluyor Musunuz?
TABLO 58	Okul Türüne Göre İlköğretim 7. Ve 8. Sınıflarda Meslekleri Ve Meslek Okullarını Tanıtan Programlara Yer Verilmesi Yararlı Olur Mu?
TABLO 59	Okul Türüne Göre Okulunuzdaki Rehberlik Hizmetlerini Yeterli Buluyor Musunuz?
TABLO 60	Okul Türüne Göre Meslek Yüksek Okulları Hakkında Yeterli Bilginiz Var Mı?
TABLO 61	Okul Türüne Göre Okulunuzu Bitirince Meslek Yüksek Okuluna Devam Etmeyi Düşünüyor Musunuz?
TABLO 62	Okul Türüne Göre Meslek Yüksek Okullarının Mesleki Alanda Size Katkı Sağlayacağını Düşünüyor Musunuz?
TABLO 63	Okul Türüne Göre Okulunuzdaki Sınıfların Mevcudu Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?
TABLO 64	Okul Türüne Göre Okulunuzdaki Öğretmenlerin Öğrencilere Karşı İlgisini Nasıl Buluyorsunuz?
TABLO 65	Okul Türüne Göre Okulunuzdaki Sosyal Ve Sportif Faaliyetleri Yeterli Buluyor Musunuz?
TABLO 66	Okul Türüne Göre Okulda Gördüğünüz Yabancı Dil Eğitimi, Mesleki Açından Yeterli Mi?
TABLO 67	Okul Türüne Göre Anket yapılan il
TABLO 68	Anket yapılan okullar (FORM 1)
TABLO 69	Anket yapılan okullar (FORM 2)

BÖLÜM II ÖĞRETMENLER

TABLO 1	Okul Türüne Göre Cinsiyet
TABLO 2	Okul Türüne Göre Okuldaki Göreviniz
TABLO 3	Okul Türüne Göre Hizmet Süreniz
TABLO 4	Okul Türüne Göre Ailenizin Aylık Geliri (Haneye giren toplam TL)
TABLO 5	Okul Türüne Göre Bilgisayar Kullanıyor Musunuz?
TABLO 6	Okul Türüne Göre İnternet Kullanıyor Musunuz?
TABLO 7	Okul Türüne Göre Okullar yaz tatiline girdiğinden bu yana kaç kitap okudunuz?
TABLO 8	Okul Türüne Göre En son ne zaman sinemaya gittiniz?
TABLO 9	Okul Türüne Göre Günlük gazete okuyor musunuz?
TABLO 10	Okul Türüne Göre Şu anda abone olduğunuz/düzenli olarak takip ettiğiniz bir dergi var mı?
TABLO 11	Okul Türüne Göre Eşinizin Mesleği Nedir?
TABLO 12	Okul Türüne Göre Eşinizin Eğitim Durumu
TABLO 13	Okul Türüne Göre Çocuklarınızdan meslek lisesinde öğrenim gören var mı?
TABLO 14	Okul Türüne Göre Niçin öğretmenlik mesleğini seçtiniz?
TABLO 15	Okul Türüne Göre Öğretmen olurken mesleğinize ilişkin bilginiz var mıydı?
TABLO 16	Okul Türüne Göre Daha önce öğretmenlik dışında mesleğinizle ilgili herhangi bir işte çalıştınız mı?
TABLO 17	Okul Türüne Göre Alanınızla ilgili mesleki ve bilimsel gelişmeleri takip edebiliyor musunuz?
TABLO 18	Okul Türüne Göre Mesleğinizle ilgili herhangi bir kurs, seminer, konferans vb. faaliyete katıldınız mı?
TABLO 19	Okul Türüne Göre Alanınız dışında bir branşta derse giriyor musunuz?
TABLO 20	Okul Türüne Göre Öğretmenlik mesleğinden memnun musunuz?
TABLO 21	Okul Türüne Göre Her şeye yeniden başlama imkanı olsaydı, yine öğretmen olur muydunuz?

TABLO 22	Okul Türüne Göre Bir öğretmen olarak mesleki bilgi ve becerinizin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?
TABLO 23	Okul Türüne Göre Okulunuzdaki öğrencilere verilen eğitimin mesleğe/üniversiteye hazırlama dengesini nasıl buluyorsunuz?
TABLO 24	Okul Türüne Göre Size göre üniversiteye girişte meslek lisesi öğrencilerine haksızlık yapılıyor mu?
TABLO 25	Okul Türüne Göre Son 5 yılda okulunuza olan öğrenci talebinde bir değişiklik oldu mu?
TABLO 26	Okul Türüne Göre Son 5 yılda okulunuza gelen öğrenci kalitesinde bir değişiklik oldu mu?
TABLO 27	Okul Türüne Göre Üniversiteye girme bakımından normal liselere giden öğrenciler mi, yoksa meslek lisesi öğrencileri mi daha şanslı?
TABLO 28	Okul Türüne Göre Üniversiteye yerleştirmede meslek lisesi mezunlarına ek puan uygulamasının sadece mesleki eğitim fakültelerinin ilgili bölümleriyle sınırlı tutulmasını nasıl karşılıyorsunuz?
TABLO 29	Okul Türüne Göre Üniversiteye girişte alan dışı tercihlerde puanların düşük katsayıyla çarpılması uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
TABLO 30	Okul Türüne Göre Okulda verilen eğitimle öğrencilerinizin, açık öğretim dışında, 4 yıllık bir fakülte kazanabileceğine inanıyor musunuz?
TABLO 31	Okul Türüne Göre Öğrencilerinizin % kaç dershaneye gidiyor?
TABLO 32	Okul Türüne Göre Üniversiteye girişte meslek liseleriyle diğer liseler arasındaki farkı kaldırmaya yönelik yasa değişikliği konusunda ne düşünüyorsunuz?
TABLO 33	Okul Türüne Göre Okulunuzda boş geçen/öğretmeni olmayan dersler var mı?
TABLO 34	Okul Türüne Göre Öğrencilerinizin okullarını bitirdikten sonra eğitim gördükleri meslek alanında iş bulabileceğine inanıyor musunuz?
TABLO 35	Okul Türüne Göre Mezun olduklarında iş bulma bakımından normal liselere giden öğrenciler mi yoksa sizin öğrencileriniz mi daha şanslı?
TABLO 36	Okul Türüne Göre Okulda verilen mesleki bilgi ve becerinin öğrencilerinizin iş hayatında yeterli olacağını düşünüyor musunuz?
TABLO 37	Okul Türüne Göre Meslek dersi öğretmenlerinin mesleki bilgi ve becerilerinin yeterli olduğuna inanıyor musunuz?
TABLO 38	Okul Türüne Göre Öğrencilerinize okulda verilen bilgi ve eğitimle, beceri eğitimi gördükleri işyerlerindeki uygulamalar birbirleriyle uyumlu mu?
TABLO 39	Okul Türüne Göre Meslek Liselerinin en büyük sorunu nedir?
TABLO 40	Okul Türüne Göre Staj uygulaması öğrencilerinize meslekte beceri ve tecrübe kazandırmak için yeterli midir?
TABLO 41	Okul Türüne Göre 2 gün okul, 3 gün işyeri uygulamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
TABLO 42	Okul Türüne Göre Öğrencileriniz staj yeri bulmakta zorlanıyor mu?
TABLO 43	Okul Türüne Göre Okulunuzda öğrenciler eğitimini aldıkları bölümün bir alt alanında uzmanlaşmaya yönlendiriliyor mu?
TABLO 44	Okul Türüne Göre Genel olarak devletin meslek okullarına bakışımı nasıl değerlendiriyorsunuz?
TABLO 45	Okul Türüne Göre Okulunuz mesleki eğitim için gerekli laboratuvar, atölye, işlik, araç, gereç vb. imkanlar bakımından yeterli mi?
TABLO 46	Okul Türüne Göre Okulunuzda öğretmen-öğrenci ilişki ve iletişimi ne düzeyde?
TABLO 47	Okul Türüne Göre Velilerin okula ve öğrencilere olan ilgisi ne düzeyde?
TABLO 48	Okul Türüne Göre Okulunuzdaki sosyal ve sportif faaliyetleri yeterli buluyor musunuz?
TABLO 49	Okul Türüne Göre Okulda verilen yabancı dil eğitimi, mesleki açıdan yeterli mi?
TABLO 50	Okul Türüne Göre Öğrencilerin doğrudan meslekleriyle ilgili olmayan fen, matematik, Türkçe, yabancı dil gibi alanların ders saatleri daha fazla olmalı mıdır?
TABLO 51	Okul Türüne Göre Ders kitaplarınızı yeterli buluyor musunuz?
TABLO 52	Okul Türüne Göre Seçmeli dersler, öğrencilerin mesleki ilgi alanları

	doğrultusunda gelişimlerine katkı sağlayabiliyor mu?
TABLO 53	Okul Türüne Göre Sınıf geçme sistemini sağlıklı buluyor musunuz?
TABLO 54	Okul Türüne Göre İlköğretim 7. ve 8. sınıflarda meslek okullarını tanıtan programlara yer verilmesi yararlı olur mu?
TABLO 55	Okul Türüne Göre Okulunuzdaki rehberlik hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?
TABLO 56	Okul Türüne Göre Okulunuzdaki sınıfların mevcudu hakkında ne düşünüyorsunuz?
TABLO 57	Okul Türüne Göre Meslek Liselerinin eğitim süresi yeterli mi?
TABLO 58	Okul Türüne Göre Anket Yapılan İl
TABLO 59	Anket yapılan Okullar (FORM 3)
TABLO 60	Anket yapılan okul (FORM 4)

ARAŞTIRMANIN BÖLÜMLERİ	2
ARAŞTIRMANIN AMACI	2
ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	2
ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI	3
VARSAYIMLAR	4
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	4
GİRİŞ YERİNE	10
BÖLÜM 1 – BULGULAR (ÖĞRENCİLER)	15
BÖLÜM 2- BULGULAR (ÖĞRETMENLER)	86
SONUÇ	147
EKLER	152